

B I B L I O T H E C A
S C R I P T O R V M G R A E C O R V M E T R O M A N O R V M
T E V B N E R I A N A

CONSTANTINVS STILBES POEMATA

RECENSERVNT
JOHANNES DIETHART
ET
WOLFRAM HÖRANDNER

MONACHII ET LIPSIAE
IN AEDIBVS K. G. SAUR MMV

Bibliographic information published by Die Deutsche Bibliothek

Die Deutsche Bibliothek lists this publication in the
Deutsche Nationalbibliografie,
detailed bibliographic data is available
in the Internet at <http://dnb.ddb.de>.

© 2005 by K. G. Saur Verlag GmbH, München und Leipzig
Printed in Germany

Alle Rechte vorbehalten. All Rights Strictly Reserved.
Jede Art der Vervielfältigung ohne Erlaubnis des Verlags ist unzulässig.
Gedruckt auf alterungsbeständigem Papier.

Satzbearbeitung: Andreas H. Buchwald, Leipzig
Gesamtherstellung: Druckhaus „Thomas Müntzer“, 99947 Bad Langensalza
ISBN-10: 3-598-71235-9
ISBN-13: 978-3-598-71235-7

HOC VOLVMINE CONTINENTVR

Praefatio	VII
De vita et scriptis Constantini Stilbis	VII
De operibus soluta oratione conscriptis	VIII
De poematibus	IX
De re metrica	XVI
De traditione manuscripta	XVIII
Index librorum	XXVIII
Conspectus siglorum	XXX
Versus sepulcrales in Patriarcham Michaellem . . .	1
Versus sepulcrales in discipulum	3
Appendix. Anonymi versus sepulcrales in Patriar- cham Dionysium (s. XV)	6
Carmen de incendio	8
Initium carminis secundum codicem B	44
Indices	52
A. Index verborum memorabilium	52
B. Index nominum	67
C. Index locorum	68

PRAEFATIO

De vita et scriptis Constantini Stilbis

Quae de vita et curriculo Constantini Stilbis novimus, maxima ex parte ex ipsius scriptis et eorum inscriptionibus hausta sunt.¹ Eum circa medium saeculum XII vel paulo post natum esse eo apparet, quod anno 1178 carmen sepulcrum in Patriarcham Michaellem III conscripsit. Constantinus Stilbes erat diaconus et magister in schola Patriarchatus Constantinopolitani. Inter annos 1182 et 1184 docere coepit, inter annos 1198 et 1200 ad altum gradum διδασκάλου τοῦ ἀποστόλου pervenit. In oratione inaugurali, quam ea occasione habuit, multa de prioribus gradibus curriculi dicuntur. Ut Ugo Criscuolo ex alterius orationis excerptis coegit², nostrum auctorem etiam summum curriculi gradum διδασκάλου τοῦ εὐαγγελίου adeptum esse verisimile est. Denique paulo ante annum 1204 in sedem metropolitanam Cyzicenam promotus est, quam quidem, ut ex inscriptione tractatus contra Latinos discimus, eum paulo post expugnationem Latinorum relinquere necesse erat. Quando Stilbes mortuus sit, nescimus.

Perpauca sunt testimonia aliorum scriptorum de vita Stilbis. Epistula Basilii Pediaditae, metropolitanae Cercyrensis, si inscriptio manuscripta fide digna est, tempori, quo munere magistri functus est, ascribenda est.³ Ultimum testimonium nobis notum

1. Cf. imprimis tractatus virorum doctorum Browning, Criscuolo, Darrouzès, Diethart, Labate in indice librorum enumeratos.

2. Criscuolo, Didascalia e versi.

3. Ed. Sp. Lampros, *Κερκυραϊκὰ ἀνέκδοτα*, Athen 1882, 42–49; cf. K. A. Manaphes–I. D. Polemes, *Βασιλείου Πεδιαδίτου ἀνέκδοτα ἔργα. Ἐπετηρὶς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν* 49 (1994–1998) 1–62, 2.

de nostro scriptore est epistula Nicetae Choniatae⁴ inter annos 1206 et 1208 scripta, in qua ὁ καλὸς τὰ πάντα Στιλβής laudatur. Nosocomus autem Stilbes, quem poeta Manganius Prodrumus appellatus in carmine ad imperatorem Manuelem I directo commemorat (τῷ νοσοκόμῳ τῷ Στιλβῇ τῷ γέροντι προσήλθον)⁵, causis chronologicis non potest idem esse atque scriptor noster.

De operibus soluta oratione conscriptis

Opera a Stilbe conscripta maximam partem ad institutionem theologicam pertinent. Nonnulli tractatus et orationes, duae epistolae, tria carmina ad nos pervenerunt. Hoc loco de operibus soluta oratione conscriptis fusius agere non licet. Cum autem post tractationem fundamentalem tabularum Roberti Browning⁶ complura opera primum edita sint, omnia opera soluta oratione conscripta et usque ad nostram aetatem conservata hic enumerabimus:

Didascalia de imaginibus Christi. Ed.: Flusin, Didascalie.

Didascalia inauguralis magistratum, qui dicitur διδάσκαλος τοῦ ἀποστόλου, ineuntis. Ed.: Cresci, Prolusione.

Ῥητορικός ad Patriarcham Georgium Xiphilinum. Ineditus. Editionem praeparat A. Labate.⁷

Didascalia in ecclesia SS. Petri et Pauli ἐν τῷ ὀρφανοτροφείῳ habita ad Patriarcham Georgium Xiphilinum directa. Inedita. Editionem se praeparare A. Labate⁸ et M. Loukaki (per litteras ad nos missas) nuntiaverunt.

Excerpta didascaliae, quae in ecclesia SS. Petri et Pauli ἐν τῷ ὀρφανοτροφείῳ fortasse in ineundo magistratu, qui dicitur

4. Nicetae Choniatae orationes et epistolae, ed. J. A. van Dieten. Berlin 1972, 215, 2; cf. J.-L. van Dieten, Niketas Choniates, Erläuterungen zu den Reden und Briefen nebst einer Biographie, Berlin 1971, 181.

5. Δεητήριος εἰς τὸν αὐτοκράτορα περὶ ζωσῆς ἀλώπεκος, ed. E. Miller, Recueil des historiens des croisades. Historiens grecs. Tome II. Paris 1881, 531–533, V. 44.

6. Browning, Patriarchal School.

7. Cf. Browning, Patriarchal School 26; Labate, Didascalia 228 n. 9.

8. Labate, Didascalia 229.

διδάσκαλος τοῦ εὐαγγελίου, *habita est*. Ed.: Criscuolo, *Didascalia*.

Duae epistolae. Ed.: Criscuolo, *Due epistole*.

Fragmentum commentarii ad canticum prophetae Habacuc. *Ineditum*.⁹

Libellus contra Latinos. Ed.: Darrouzès, *Mémoire*.

Professio fidei. Ed.: Van Deun, *Profession*.

Βασιλικὸς Λόγος in honorem Isaacii II Angeli. Ed.: Browning, *Anonymous βασιλικὸς λόγος*.¹⁰

De distinctione verorum et spuriorum operum Ioannis Chrysostomi. Ed.: Lackner, *Abhandlung*.

De poematibus

Tria poemata longitudine valde inter se differentia tradita sunt: carmen sepulcrale 34 versuum in Patriarcham Michaellem III, alterum carmen sepulcrale 55 versuum in discipulum scriptoris praemature mortuum, denique carmen plurium quam 900 versuum de clade incendii, quod Constantinopoli accidit. Quorum carminum diu nullum editum erat. Johannes Diethart anno 1971 in dissertatione dactylographica primus omnia tria carmina edidit commentarioque instruxit.¹¹ Carmen sepulcrale in iuvenem interea ab Ugone Criscuolo¹², alterum in Patriarcham Michaellem III ab Antonio Labate¹³ editum est. Carmen ingens de incendio usque ad hunc diem nondum typis impressum est.

Ut in operibus soluta oratione conscriptis, sic in carminibus Stilbes non solum clericum eruditione theologica imbutum, sed etiam scriptorem litterarum profanarum peritum se praestat, qui more

9. Cf. A. M. Bandini, *Catalogus codicum manuscriptorum Bibliothecae Mediceae Laurentianae*, I. Florentiae 1764, 263; Browning, *Patriarchal School* 28.

10. Nostro tribuit Darrouzès, *Notes*, quem quidem Browning, *Patriarchal School* 28s., se sequi non posse confitetur.

11. Diethart, *Rhetor*.

12. Criscuolo, *Didascalia e versi*.

13. Labate, *Monodia*.

scriptorum aetatis Comnenicae instrumentis rhetoricis usus tamen etiam propria profert.

De versibus sepulcralibus in Patriarcham Michaellem

Carmen sepulcrale in Patriarcham Michaellem III τὸν τοῦ Ἀγγιόλου († 1178) est opus aut omnino aut magna ex parte usui communi obstrictum. Quia homo summae dignitatis ecclesiasticae laudatur, auctor expressionibus sepulcralibus usus est et imprimis cogitationes locis Veteris Testamenti adaptas inducit, inter quas scalae Iacobi et visioni prophetae Joel locus praecipuus datur. Sed etiam imagines traditionis antiquae non omnino desunt. Imago nota de horto Gratiarum (κῆπος χαρίτων) secundum cogitationem Christianam in hortum donorum Gratiae (κῆπος τῶν χαρισμάτων) transfertur (ceterum saeculo XIV ineunte Manuel Philes¹⁴ eadem imagine utitur). Simili modo imago bucolica pastoris tibiam de manibus deponentis (ποιμὴν καλὸς σύριγγα γλυκεῖαν σχάσας) contextu lamentationis de summo pastore notionem Christianam ita acquirit, ut originalem colorem non amittat. Coniunctio contrariorum, splendoris et fragilitatis, haud imperite figura agnominatio- nis ὁ νοῦς ὁ λαμπρὸς χοῦς ἀμυδρὸς ἐνθάδε exprimitur. Allusiones ad nomen mortui, quae apud Byzantinos maxime populares sunt (cf. quae infra de carmine in iuvenem dicuntur), in hoc carmine desunt. Leonis vero imagini e variis locis Veteris Testamenti necnon fabularum haustae spatium praecipuum datur. In fine carminis poeta a deo petit, ut patriarcha mortuus regno aeterno (βασιλεία ἀνέσπερος) fruatur (apud alios scriptores haec precatio haud raro pro imperatore defuncto adhibetur).¹⁵

De versibus sepulcralibus in discipulum

Carmen sepulcrale in discipulum scriptoris praemature mortuum modo dialogi compositum est. Quam ob rem versus in omnibus manuscriptis praeter unum in inscriptione μονωδικοὶ κατ’

14. Manuelis Philae carmina, ed. E. Miller, I. Paris 1855, 332, 10.

15. Vide interpretationem carminis copiosam apud Labate, op. cit.

ἐρώτησιν appellantur. Solus codex **P** loco huius notae nomen defuncti Stephanum Hexapterygum memorat (in codice **V** illi propinquo nomen Stephani in margine dextera iuxta inscriptionem scriptum est). Quod verum iuvenis nomen fuisse e variis allusionibus in poemate factis (9 στέφανος, 13 πτηνός, 14 πτέρυξ) deducere possis.¹⁶ Alius eiusdem nominis gentilis, Theodorus Hexapterygus, scriptor et magister bene notus, epitaphium in propinquo nomine Stephanum¹⁷ conscripsit, cui quidem teste inscriptionis manuscriptae nomen gentile Choregetopulos erat. Tamen varias consensiones afferens (e. g. in ambobus textibus legimus eum in urbe Patrarum mortuum esse) Alexander Sideras utraque opera, Stilbis carmen et Theodori Hexapterygi epitaphium, ad eundem hominem spectare demonstravit. Quod attinet ad annum mortis Stephani, Sideras iuvenem anno 1200 mortuum esse bonis argumentis demonstravit.¹⁸

Poetae epigrammatum sepulcralium dialogo iamdudum uti solebant. Personae colloquentes saepe sunt sepulcrum et viator (ξένος), nonnumquam defunctus et superstes. In nostro carmine mortuus et magister eius, i. e. poeta ipse, colloquuntur.

In initio carminis versus modo responsionis compositi sunt, qui methodis seu in versibus κλιμακωτοῖς seu in ἡχητικοῖς adhibitis¹⁹ non dissimilis est, quare Hunger formae carminis nomen „stichische Erotapokriseis“ tribuit.

Primi duo versus hi sunt:

Ἔδυσ, φαεινὸν ὄμμα τῶν νέων, ἔδυσ;
ἔδυν καλυφθεῖς τῷ μεδίμνῳ τοῦ τάφου.

Totum fere carmen e distichis constat in primo versu semper magistro quaerente, in altero discipulo mortuo respondente; non-

16. Diethart, Rhetor 85; Criscuolo, Didascalia e versi 81.

17. Ed. A. Sideras, 25 unedierte byzantinische Grabreden (Κλασικά Γράμματα 5). Thessalonike 1990, 223–246.

18. Fusius A. Sideras, Die byzantinischen Grabreden (Wiener Byzantinistische Studien 19). Wien 1994, 239–244.

19. Cf. H. Hunger, Die hochsprachliche profane Literatur der Byzantiner I–II. München 1978, II 106s.

numquam etiam responsioni discipuli forma quaestionis rhetoricae est. Constantia eius stichomythiae non nisi versus finem carminis neglecta est, ubi quasi culmine totius carminis attacto de relatione inter duos colloquentes, discipulum mortuum eiusque magistrum, agitur. Ultimae interrogationi magistri, an discipulus iam moriens magistrum vocaverit (v. 45), discipulus fidem vovens respondet quinque versibus, quorum finis in versu 50 hic est: Οὐ λήσομαί σου κἀν τάφῳ, διδάσκαλε („Etiam in sepulcro tui non obliviscar, magister“). Et hic versus magistrum incitat ad simili modo (modo ἡχοῦς) respondendum et affirmandum: Οὐ λήσομαί σου, τέκνον, οὐδ’ ἐγώ, τέκνον („Etiam ego tui, fili, non obliviscar, fili“).²⁰ In fine superstes, ut in orationibus sepulcralibus fieri solet, exoptat, ut sibi sepulcri cari mortui particeps fieri liceat.

In eo quoque carmine poeta instrumentis artis rhetoricae perite utitur. E verbis in versu 34 adhibitis εὐαγγελικὸν οἱ φυλάσσοντες νόμον et e variis aliis locis opus ad mundum christianum pertinere facile perspicitur. Tamen poeta hic multo rarius quam in carmine in Patriarcham locos sacrae scripturae ad verbum memorat, quod non forte factum esse videtur. Imagines et formulae non minus e litteris profanis antiquis quam e sacra scriptura vel patribus ecclesiae sumptae sunt, et coniunctione horum duorum generum quasi momentum carminis demonstratur.

De aestimatione Stilbis apud posteros nonnulla e carmine in iuvenem defunctum discimus; nam id solum inter omnia Stilbis opera compluribus codicibus traditum est. Decem codices manuscriptos novimus, quorum sex saeculis XIII–XV scripti sunt (vide infra). Carmen in ultimis saeculis aetatis Byzantinae magni aestimatum esse, quin etiam scriptoribus carminum sepulcralium exemplo fuisse et eo demonstratur, quod auctor ignotus saeculi XV exeuntis in carmine sepulcrali in Dionysium Patriarcham Con-

20. Repetitus vocativus τέκνον quamvis minimae sit elegantiae, in omnibus fere codicibus traditus est. In duobus tantum codicibus recentioribus primum τέκνον voce φίλον mutatum est. Probabile est librariorum hac emendatione rectam lectionem repperisse.

stantinopolitanum († 1492)²¹ nonnullos versus e Stilbis carmine immutatos vel paulo mutatos in suum carmen transtulit. Quare et hoc carmen iam ab Ugone Criscuolo editum²² denuo modo appendicis edendum censuimus.

De carmine de incendio

Carmen in magnum incendium, quod Constantinopoli accidit, longe maximum opus poeticum Stilbis est. Priusquam paulo accuratius de dispositione et imaginibus carminis²³ disserimus, de anno, cui clades ascribitur,²⁴ loquendum est.

De duobus codicibus, quibus hoc carmen continetur (B = Cod. Vat. Barb. gr. 240 s.XIII/XIV; M = Cod. Marc. gr. 524 s.XIII ex., v. infra), solus M inscriptionem tradit. Qua incendium μηνὶ Ἰουλίῳ κε' ἔτους ,ςψε' (i. e. die 25 Iulii 6705 = 1197 a. D.) accidisse statuitur. Quamquam ex aliis fontibus nihil de incendio anno 1197 saeviente scimus²⁵, tamen Stilbem non unicum auctorem esse, qui de illo eventu loquatur, demonstrare conabimur non inscriptione, sed loco carminis nixi, ubi de regione urbis agitur, in qua incendium exortum est. Versus 156–159 versionis M sunt hi:

Πῦρ γὰρ παρευθὺς ἐξανείρπε τῶν κάτω
ἐκ τῶν προσαρκτίων τε τῆς Βυζαντίδος
καὶ τῶν πρὸς ἄρκτον κλιμάτων καὶ τῶν Θράκης·
ἐνθεν μὲν ὑγρόν, ἐνθεν ἢ φλόξ ἐκβρύει.

21. De vita et curriculo huius patriarchae cf. Prosopographisches Lexikon der Palaiologenzeit 3. Vindobonae 1978, 49 (No. 5496); T. A. Gritsopoulos, Διονύσιος, Πατριάρχαι, 2, in: Θρησκευτική καὶ Ἡθικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια 5, Athenis 1964, 19–20.

22. Criscuolo, Didascalia e versi 96s.

23. Fusus de nonnullis imaginibus Diethart, Rhetor 98–114; Diethart–Hörandner.

24. Diethart–Hörandner.

25. A. M. Schneider, Brände in Konstantinopel. Byzantinische Zeitschrift 41 (1941) 382–403, 386: „1197, 25. Juli: Feuersbrunst, die nur durch ein noch unveröffentlichtes Gedicht eines Konstantinos bekannt ist.“

Incendium igitur a regione urbis septemtrionali ortum est. Unde tempestas hibernalis venire solet, nunc incendium venit. Initium capit ab horto antea magnifico, qui nunc tabescit sicut rosa Lororum (in carmine in iuvenem poeta eadem imagine usus est). Nomen horti in versu 174 memoratur: δρουγγάριος δὲ κλῆσιν αὐτῷ προσνέμει.

Simillimis verbis Nicetas Choniates utitur de beneficiis loquens, quae imperator Isaacius II Angelus in urbem contulit (Nic. Chon., Hist. 445,26ss. van Dieten): ... τὸν τοῦ μεγάλου δρουγγαρίου ὀνομαζόμενον οἶκον ... εἰς ἀνάπαυλιν τῶν καχεκτούντων ἀπέταξεν οὐδενὸς φεισάμενος ὅποσα πρὸς ῥῶσιν ὀρώσι τῶν ἀσθενούντων, καὶ πυρὸς τὸ προσάρκτιον κλίμα τῆς πόλεως ἀφανίσαντος διαδόσει χρημάτων τοὺς ἐς δόμους καὶ τὰ ὄντα ζημιωθέντας παρεκάλεσε.

Uterque scriptor de incendio regionem urbis septemtrionalem hauriente loquitur, uterque domum vel hortum drungarii memorat. Choniates quidem non expressis verbis dicit incendium prope drungarii domum ortum esse, sed respiciendum est historiarum scriptorem non, ut facit poeta, incendium accurate describere, sed quasi praetereuntem eius mentionem facere. Quod similitudo amborum locorum utique stupenda est, utrumque scriptorem de uno eodemque eventu loqui verisimile esse ducimus.

Restat, ut diversitatem eorum, quae de anno eventus dicuntur, interpretemur. Nam cum Choniates de primo imperatoris Isaacii regno (1185–1195) loquatur, in inscriptione carminis nostri incendium anno 1197, duos annos post finem regni Isaacii, evenisse dicitur. Quae diversitas annorum errore scribae explicari potest, quia codex manuscriptus totum fere saeculum post eventum scriptus est. Cogitari potest notam ἔτει ,ςψ^ω errore scribae in ἔτους ,ςψε^ε mutata esse. Si hoc re vera factum esset, incendium non anno 1197, sed anno 1192 evenisse concludendum esset.

Primi 140 versus carminis (numeri hic et semper, nisi aliter indicatur, versionis codicis M sunt) prooemium dici possunt; iam ad incendium pertinent, sed potius generatim. In initio incolae urbis Constantinopolitanae ad lugendum vocantur (1–16). Poeta sicut olim propheta praeficas arcessere vult (17–24). Oppida Byzantii imperio subiecta urbem deplorant ut membra corporis caput (25–28). Etiam saxa et tria e quattuor elementis evocantur, ut cum

querentibus concinant, quia ignis solum omnium elementorum vitam non servat, sed destruit (29–46), sicut bestia fera, sicut vipera in sinu nutrita, sicut chimaera vel hydra saevit, Bellerophontem et Pegasus superat, sicut fulmen omnia percutit, vero non ex alto, sed ex imo (47–108). Poeta prooemium claudit usitatis verbis exordii, i. e. deliberatione, quomodo paucis suis instrumentis linguae magnitudinem rei comprehendere possit (109–140).

In versu 141 cum indicatione temporis Ἡδὴ μὲν εἶχε τὸν λύχνον τῆς ἡμέρας | ὁ τῆς χθονὸς μόδιος ἐγκρύπτων κάτω narratio ipsa incipit, quare scriba in margine notam διήγησις addidit, sicut et prius ad versum 129 nota marginali προκατάστασις partem finalem prooemii indicaverat. Sequuntur, ut supra memoravimus, quae poeta de initio incendii in horto drugarii dicit. Variis aliis locis totius carminis cursus ignis diligenter describitur. Regio, quae nomen umbilicus (μεσόμφαλος) fert, necnon nonnulla aedificia maiorem partem sacra memorantur: domus magnifica in summo colle sita bene munita et luxu ornata (397–426), aedes beatae Mariae virgini dicata (483–502)^{25a}, aedes XL martyrum (529–530)²⁶, monasterium quoddam non accuratius descriptum (592–598), Normannorum colonia prope portam τῶν δρουγγαρίων sita (715–721, oblique perstringitur φιλαντρία Latinorum). Tamen quae de aedificiis dicuntur, non sine dubio ad aedificia nota referri possunt, quia dicta semper imaginibus contexta sunt. Casum praesentem cum exemplis e mythis antiquis non minus quam e Sacra Scriptura sumptis comparans poeta semper hoc incendium omnia, quae temporibus praeteritis evenerunt, superare concludit. Carmen precationibus ad deum directis clauditur (896–937).

25a. P. Magdalino, Constantinopolitana, in: I. Ševčenko–I. Hutter (ed.), *Aetos*. Stuttgart 1998, 220–232, 229 de aede τὰ Κύρου appellata agi contendit, quia v. 503–508 Cyri regis Persarum mentio fit.

26. De priore incendio aedis cuiusdam XL martyrum, quod tempore regni Manuelis I evenisse videtur, cf. R. Browning, *Il codice Marciano* gr. XI, 31 e la schedografia bizantina, in: *Miscellanea Marciana* di Studi Bessarionei. Padova, 1976, 21–34; I. D. Polemis, Γεώργιος Μαΐστωρ Ἀγιοτεσσαρακοντίτης, *Ἑλληνικά* 46 (1996) 301–306.

De re metrica

De accentibus et caesuris

Stilbes in usu versus dodecasyllabi normas et consuetudines poetarum Byzantinorum sequitur.²⁷ Omnes fere versus paroxytono clauduntur. Versus, qui oxytono clauduntur, omnino non occurrunt. In utroque brevi carmine unus versus (Patr 16, Disc 50) proparoxytono clauditur et undecim (i. e. circiter una centesima de 936 versibus) versionis **M** carminis de incendio (50. 242. 282. 415. 447. 506. 510. 607. 780. 802. 862) proparoxytono clauduntur; in 207 versibus versionis **B** proparoxytonum in fine versus non exstat.

Quod attinet ad caesuras, apud nostrum ut apud fere omnes Byzantinos caesura post quintam syllabam (**B** 5) multo saepius occurrit quam post septimam syllabam (**B** 7). Notabile est in versione **B** carminis de incendio partem versuum cum **B** 5 maiorem esse quam in **M** et in carminibus brevioribus. Relationes inter **B** 5 et **B** 7 sunt hae: Patr 55,9 : 44,1; Disc 60 : 40; Inc **M** 66,3 : 33,7; **B** 75,6 : 24,4.

Ante **B** 5 proparoxytonum in Stilbis carminibus ut apud multos alios poetas raro invenitur; oxytonum in carminibus brevioribus leviter, in **B** graviter praeponderat, in **M** vero numerus versuum cum paroxytono paulo maior est. Relationes Prop. : Par. : Ox. = Patr 10,6 : 42,0 : 47,4; Disc 15,2 : 39,3 : 45,5; Inc **M** 9,2 : 46,2 : 44,6; **B** 9,7 : 38,7 : 51,6.

Ante **B** 7, ut a plerisque aliis auctoribus, etiam a Stilbe oxytonum vitatur. Proparoxytonum in omnibus carminibus praeponderat, in **B** gravius quam in **M**. Relationes Prop. : Par. = Patr 66,7 : 33,3; Disc 81,8 : 18,2; Inc **M** 66,7 : 33,3; **B** 74 : 26.

De prosodia

Stilbes leges trimetri iambici generatim morem auctorum aetatis suae secutus servat, i. e. syllabae longae et breves animadvertuntur

27. De dodecasyllabo eiusque normis et nomenclatura vide P. Maas, *Der byzantinische Zwölfsilber*. Byz. Zeitschrift 12 (1903) 278–323.

et servantur, quoad oculis cognoscuntur. ε et ο sunt breves, η, ω et diphthongi longae, longitudo positione effecta servatur. Muta cum liquida modo brevem, modo longam syllabam efficit. Vocales dichronae breves aut longae sunt, fieri potest idem verbum brevi intervallo repetitum varie iudicari.

Exceptiones (ut ε et ο longae etc.) raras sunt. Nomina propria legibus metricis non subiecta sunt. Accedit, quod exstant verba, quae non nisi contra metrum in versibus iambicis adhiberi possunt: Patr 30 εὐπειθείας: ευ ut syllaba brevis spectatur (verbum in codice difficulter legi potest, sed initium certum esse videtur); Inc M 260 μονόπεπλος: secunda vocalis ο longa (non difficile esset textum mutare et μόνῳ πέπλῳ scribere, sed quaerendum est, num bonum et rarum verbum μονόπεπλος tantum metri causa removen- dum sit); 485, 729 et 735 νεφέλη(ς) una de duabus ε longa; 885 τερέβινθον: prima ε longa. In his exemplis de licentia metrica idem dici potest ut apud nomina propria.

His duobus generibus neglectis nonnulla vera menda remanent, imprimis, si syllabae breves iudicantur, quarum longitudo positione aut accentu oculis cognoscitur: Inc M 93 ὄν syllaba longa, 309 μῦθος ὕ brevis, 380 μυκάται ᾱ brevis, 500 τυραννεί α brevis, 527 πλατεῖαν εἰ brevis, 586 φλοιῶδες οἱ brevis (fortasse tolerandum), 674 τέταρτον é longa, α brevis; 823 κῦμα ὕ brevis; B 4 λόχους ó longa, 6 δαδούχος α brevis, 38 πῦρ brevis, 73 ἀγαπᾷ ᾱ brevis, 111 ἐμύζησεν é longa, 141 ἄλλος ο longa. In B 19 poeta (aut scriba?) verbum usitatum ἐκατόγχειρ metri causa in ἐκατόχειρ mutasse videtur.

Conclusio

Et quod attinet ad consuetudines rhythmicas dodecasyllabi Byzantini et quod attinet ad leges prosodicas trimetri iambici, versiones B et M carminis de incendio certo modo inter se differunt. Tamen non licet temere ex ea re concludere duas versiones a duobus scriptoribus conscriptas esse.

De traditione manuscripta

Omnia carmina separatim tradita sunt; codicibus, quibus carmen traditur, alia opera eiusdem auctoris seu versibus seu soluta oratione conscripta non continentur.

De carmine sepulcrali in Patriarcham Michaellem

Carmen uno codice traditum est:

N = *Marc. gr. 436* s. XIII ex.²⁸ Folii 1–3 codici posterius aditis poemata variorum auctorum continentur. Fol. 2^v–3^v tria poemata Theodori Prodromi²⁹ traduntur; in fol. 3^v Constantini Stilbis carmen in patriarcham Michaellem sequitur. Reliqua pars paginae tetrasticho Ioannis Mauropodis in Gregorium Nazianzenum³⁰ completur, quod hic sicut in quibusdam aliis codicibus Michaeli Psello tribuitur. Versus tribus columnis exarati sunt. Nonnullis locis litterae legi non possunt. Textus exceptis perpaucis erroribus orthographicis recte descriptus est.

De carmine sepulcrali in discipulum

Hoc carmen, ut supra diximus, solum inter omnia Stilbis opera multis codicibus manuscriptis traditum est:

V = *Vat. gr. 672* s. XIII.³¹ Codex in fol. 2^r–289^v permulta opera Michaelis Pselli continet.³² In fol. 289^v poema Theophylacti Achri-

28. E. Mioni, *Codices graeci manuscripti bibliothecae Divi Marci Venetiarum. Thesaurus antiquus*, vol. II. Roma 1985, 205–207.

29. Cf. W. Hörandner, *Theodoros Prodromos, Historische Gedichte* (Wiener Byz. Studien 11). Wien 1974, 154s.

30. Ed. P. de Lagarde, *Iohannis Euchaitorum Metropolitae quae ... supersunt*. Göttingen 1882, 9, no. 15; cf. Michaelis Pselli poemata, rec. L. G. Westerink, *Stuttgartiae et Lipsiae* 1992, XXXIV s.

31. R. Devreesse, *Codices Vaticani Graeci, Tomus III: Codices 604–866*. In *Bibliotheca Vaticana* 1950, 122–126.

32. Cf. E. Papaioannou, *Das Briefcorpus des Michael Psellos*. *Jahrb. d. österr. Byzantinistik* 48 (1998) 67–117, 75.

densis descriptum est.³³ Post regulam decorativam sequitur carmen Stilbis in discipulum. Versus duabus columnis exarati sunt. Reliqua pars codicis (fol. 290^v–291^r) epigrammate ex Anthologia Palatina sumpto (AP XI 281 cum levi variatione: Γαληνός pro Μάγνος) et brevi tractatu theologico Euthymii Novarum Patrarum³⁴ completa est.

W = *Vat. gr. 900* s. XIV in.³⁵ Codex maxima ex parte e tractatibus rhetoricis constat. Inter quos tria poemata descripta sunt, in fol. 209^v–210^r carmen Stilbis in discipulum et in fol. 210^{r-v} duo poemata Symeonis Magistri³⁶. Versus duabus columnis exarati sunt.

R = *Vat. gr. 1363* s. XIV.³⁷ Codex opera Euripidis, Sophoclis, Theocriti, Hesiodi et Pindari una cum scholiis Manuelis Moschopuli continet.³⁸ Textum Pindari, qui in fol. 364^r finem habet, in fol. 364^v–365^r nonnulla poemata dodecasyllabis byzantinis conscripta duabus columnis exarata sequuntur, in fol. 364^v Stilbis carmen in discipulum, in fol. 365^r nonnulla poemata anonyma tradita, quorum secundum et tertium eadem sunt atque Symeonis Magistri poemata duo tradita in W. In fol. 365^v–368^v brevis collectio epistularum, in fol. 370^r–371^v Batrachomyomachia sequitur.

33. Ed. P. Gautier, Théophylacte d'Achrida, Discours, traités, poésies (Corpus Fontium Historiae Byzantinae XVI/1). Thessalonicae 1980, 361–365, no. 9.

34. Ed. I. Allatius, De ecclesiae occidentalis atque orientalis perpetua consensione. Coloniae 1648, 1438.

35. P. Schreiner, Codices Vaticani Graeci. Codices 867–932. In Bibliotheca Vaticana 1988, 82–87.

36. PG 114, 133–136.

37. Codex in eorum numero est, qui catalogo typis impresso codicum graecorum Bibliothecae Vaticanae nondum continentur. Cf. libros laudatos apud P. Canart–V. Peri, Sussidi bibliografici per i manoscritti greci della Biblioteca Vaticana (Studi e testi 261). Città del Vaticano 1970, 580; A. Colonna, La recensione moscopulea della „Vita Sophoclis“. Koinonia 12 (1988) 169–180, 170. — Gratias agimus Iosepho De Gregorio, qui pro nobis codicem inspexit.

38. R. Aubreton, Démétrius Triclinius et les recensions médiévales de Sophocle. Paris 1949, 81.

P = *Pal. Heidelb. gr. 18* s. XIV.³⁹ In initio codicis (fol. 1^r–8^r) tres orationes sepulcrales aetatis Comnenicae traduntur, quarum prima opus Nicephori Basilacae, tertia Nicetae Eugeniani est, cui Alexander Sideras etiam secundam, anonyme traditam tribuit.⁴⁰ Quas in fol. 8^{r-v} Stilbis carmen in discipulum duabus columnis exaratum sequitur. Reliqua pars folii 8^v tractatu parvo de vocibus animalium et imagine delineata Lycophronis completa est. In fol. 9^r Lycophronis Cassandra cum scholiis Ioannis Tzetzae initium capit, quam opera Aeschyli et Hesiodi, ea quoque cum scholiis, sequuntur.

H = *Pal. Heidelb. gr. 356* s. XIV.⁴¹ Codex miscellaneus, qui imprimis opera rhetorica, epistulas, opera grammatica continet. In fol. 134^r–143^v haec poemata traduntur: in fol. 134^r–137^r Michaelis Pselli grammatica⁴²; in fol. 137^v–139^r Ioannis Tzetzae epistula versibus politicis conscripta ad Ioannem Lachanam⁴³; in fol. 139^v–142^v Theodori Prodromi de duodecim mensibus⁴⁴; in fol. 143^r Constantini Stilbis carmen in discipulum; in fol. 143^{r-v} Michaelis Pselli de seleniasmo⁴⁵; in fol. 143^v poema anonyme traditum de Ulixis erroribus, quod inter spuria Pselli receptum est⁴⁶. Versus duabus columnis exarati sunt.

I = *Athous 4251 (Iberon 131)* s. XV.⁴⁷ In ultima pagina (fol. 171^v) huius codicis miscellanei, qui opera Libanii, Xenophontis, Marci

39. H. Stevenson, *Codices manuscripti Palatini graeci Bibliothecae Vaticanae*. Romae 1885, 10.

40. Sideras, *Die byz. Grabreden* (ut supra, n. 18). 169–171. 173–177. 402–404.

41. Stevenson, *op. cit.* 203–207.

42. Michaelis Pselli *Poemata*, rec. L. G. Westerink, *Stuttgartiae et Lipsiae* 1992, 80–102 (no. 6).

43. Ioannis Tzetzae *Historiae*, rec. P. A. M. Leone. Neapoli 1968, 146–156 (*Chil. IV* 471–779); cf. *ib.* p. XXVIII.

44. Cf. W. Hörandner, *Theodoros Prodromos, Historische Gedichte* (*Wiener Byz. Studien* 11). Wien 1974, 55.

45. Michaelis Pselli *Poemata* (ut supra), 234–235 (no. 11).

46. *Ib.* 463–464 (no. 92).

47. Sp. P. Lambros, *Catalogue of the Greek Manuscripts on Mount Athos*, vol. II. Cambridge 1900, 25.

Eugenici continet, Stilbis carmen in discipulum duabus columnis scriptum est.

T = *Tybing. Mb 10 (X.X.4)* a.1578.⁴⁸ Codex maximam partem manu Martini Crusii scriptus inter permulta opera aetatis byzantinae in p. 201–209 Stilbis carmen in discipulum continet, quod Crusius se e codice Ioannis Reuchlin descripsisse confitetur.

b = *Vat. Barb. gr. 74* s. XVII.⁴⁹ Totus hic codex a Leone Allatio scriptus est. Inter permulta poemata auctorum byzantinorum in fol. 7^r–8^r Stilbis carmen in discipulum continet. Ex hoc codice Stilbis carmen cum nonnullis aliis poematibus ab Allatio in chartas exscriptum est: *Vallic. gr. 206 (Carte Allacciane CXXX)*⁵⁰.

v = *Vat. gr. 1900* s. XVII.⁵¹ Codex iussu Laurentii Portii e codice *Vat. gr. 672 (V)* descriptus est. In fol. 444^v–445^v carmen Stilbis in discipulum manu Portii ipsius descriptum legitur.

Appendix. De anonymis versibus sepulcralibus in Patriarcham Dionysium (s. XV)

Poema in uno codice traditum est:

A = *Ambr. gr. 40 (A 115 sup.)* s. XVI.⁵² Codex miscellaneus multa opera antiqua et byzantina varii generis continens. Carmen sepulcrale in patriarcham Dionysium (1466–1472, 1488–1490, † 1492)⁵³ in fol. 505^v sine nomine auctoris traditur. Reliqua pars

48. W. Schmid, Verzeichnis der griechischen Handschriften der k. Universitätsbibliothek zu Tübingen. Tübingen 1902, 17–25, 20s.

49. V. Capocci, Codices Barberiniani Graeci. Tomus I. Codices 1–163. In *Bybliothea Vaticana* 1958, 80–94.

50. E. Martini, Catalogo di manoscritti greci esistenti nelle biblioteche italiane II. Milano 1902, 223.

51. P. Canart, Codices Vaticani Graeci. Codices 1745–1962. Tomus I. Codicum enarrationes. In *Bibliotheca Vaticana* 1970, 581–586.

52. Ae. Martini–D. Bassi, Catalogus Codicum Bibliothecae Ambrosianae I. Milano 1906, 49 et XXXVIII s. (Addenda et corrigenda).

53. De vita et curriculo huius patriarchae vide *Prosopographisches Lexikon der Palaiologenzeit* 3. Wien 1978, 49 (Nr. 5496); T. A. Gritsopoulos, Διονύσιος, Πατριάρχαι, 2, in: *Θρησκευτική καὶ Ἠθική Ἐγκυκλοπαίδεια* V. Athen 1964, 19–20.

paginae carmine in patriarcham Pachomium (1503–1504, 1504–1513) completur, quod ineditum videtur (Inc. Αἴην μὲν αὐχῶ αἴσιον δέρκων νεών). Codex duabus columnis exaratus est; sed non, ut carmina in codicibus byzantinis legi solent, a linea ad lineam, sed a columna ad columnam legendus est.

De carmine de incendio

Carmen in his duobus codicibus servatur:

B = *Vat. Barb. gr. 240* (= *II 61*) s. XIII ex.⁵⁴ Codex miscellaneus imprimis opera rhetorica et collectiones epistolarum continens. In fol. 71^r–75^v Stilbis carmen de incendio tribus columnis exaratum traditur. Cum ante fol. 71 complura folia perdita sint, initium carminis deest (vide infra).

M = *Marc. gr. 524* s. XIII/XIV.⁵⁵ Codex miscellaneus circa annum 1300 scriptus. Permulta poemata saeculis XI et XII, praesertim imperatoribus Constantino IX Monomacho et Manuele I Comneno regentibus confecta continet.⁵⁶ Stilbis carmen de incendio in fol. 10^v–18^r duabus columnis scriptum est.

54. I. Mogenet, *Codices Barberiniani Graeci. Tomus II. Codices 164–281*. In *Bibliotheca Vaticana* 1989, 86–94.

55. Mioni (ut supra, n. 28) 399–407. Cf. S. Lampros, Ὁ Μαρκιανὸς κῶδιξ 524. Νέος Ἑλληνομνήμων 8 (1911) 3–59. 123–192.

56. Cf. W. Hörandner, *Epigrams on Icons and Sacred Objects: The Collection of Cod. Marc. gr. 524 once again*, in: *La poesia tardoantica e medievale*, a cura di M. Salvatore. Alessandria 2001, 117–124; P. Odorico–Ch. Messis, *L’anthologie Comnène du Cod. Marc. gr. 524: Problèmes d’édition et problèmes d’évaluation*, in: *L’épistolographie et la poésie épigrammatique: Projets actuels et questions de méthodologie. Actes de la 16e Table ronde organisée par W. Hörandner et M. Grünbart dans le cadre du XXe Congrès international des Études byzantines, Collège de France – Sorbonne, Paris, 19–25 Août 2001. Paris 2003, 191–213. – Poemata, quae in hoc codice sine auctoris nomine carmen Stilbis sequuntur, propter diversitatem temporis confectionis nostro tribui minime posse iam Browning, *Patriarchal School* 29 n. 2, demonstravit.*

De relatione codicum, qui carmen in discipulum continent

E variis lectionibus certum stemma codicum constitui non potest; sed cognatio inter nonnullos testes textus clare cognoscitur.

Primus codex **v** e numero testium eliminandus est. Lectiones codicis **V** fideliter sequitur, sed multis locis errores proprios habet; quare pro certo habemus eum e codice **V** descriptum esse.

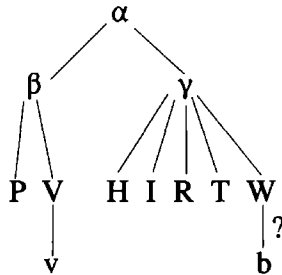
Codici **b** item multa menda sunt, quare a Criscuolo⁵⁷ eliminandus habetur, quamquam non certum est, num e codice nobis noto descriptus sit. Multum commune habet cum codice **W**; tamen duobus locis (16. 19) meliorem lectionem praebere videtur, quare hunc codicem non directe a **W**, sed potius ab exemplo communi descriptum esse excludi non potest. Denique Allatium aut emendasse aut praeter **W** et alium codicem inspexisse verisimile est.

Etiam ceteri codices errores proprios habent excepto solo **V**, quem iure non solum antiquissimum, sed etiam optimum textus testem appellamus. **P** e **V** ortum esse possibile, sed non probabile est. Sed sine ullo dubio hi duo codices, quod attinet ad traditionem huius carminis, ratione propinqua coniuncti sunt. Quamquam pauci sunt loci, quibus erroribus iis communibus a ceteris testibus separantur (36. 38, dubitamus num et 45), tamen id sufficit, ut **P** et **V** partes rami traditionis (hyparchetypus β) censeamus.

Ad alterum ramum traditionis (hyparchetypus γ) ceteri codices (**HIRTWb**) pertinent, ut ex erroribus communibus paucis, sed notabilibus (16. 19, fortasse et 45) apparet. Indicia certa, quibus relationes inter partes huius rami definiri possint, non habemus. Itaque stemma codicum hanc fere formam habere potest⁵⁸:

57. Criscuolo, Didascalia e versi 81 s.

58. Cf. stemma amplius elaboratum apud Criscuolo, Didascalia e versi 82, qui coniectura traditionis contaminatae vel apertae certas difficultates solvere conatus est.

Pauci errores, qui duobus codicibus diversorum ramorum traditionis communes sunt, huic stemmati non repugnant. Partim agitur de erroribus levioribus, qui facile a duobus scribis separatim facti esse possunt, partim contaminatio non omnino excludenda est. Nunc pauca de singulis locis subiungere liceat.

Inscriptio: Omnes codices praeter unum elementa exhibent, quae communem radicem (archetypus α) indicant. Solus **P** propriis verbis utitur, quae, ut supra demonstravimus, ad rem pertinent.

17: Difficile est decidere, utrum hoc loco pronomen interrogativum τί an τι encliticum vera lectio sit. τί praetulimus etiam stemmatis causa.

23 φίλων ξένωσις **HIRVWbv** : φίλων στέρησις **PT** Cris. ξένωσις verbum multo rarius est; secundum TLG⁵⁹ solum ter occurrit, apud Euripidem, Theodorum Studitam et Theodorum Prodromum; in LBG⁶⁰ tres alii loci apud auctores byzantinos adduntur. Phrasis φίλων στέρησις praesertim apud auctores byzantinos haud raro adhibetur (novem loci in TLG). Quare ξένωσις lectio difficilior existimari potest. Accedit, quod duo versus ante (ζωῆς) στέρησις legitur, quod scriba neglegenter iterasse videtur. Denique considerandum est utramque lectionem in duobus ramis tradi, quo facto coincidentia errorum indicatur. Facilius fieri putamus, ut verbum rarum ξένωσις a duobus scribis in verbum usitatum στέρησις mutetur quam vice versa.

59. Thesaurus Linguae Graecae online. University of California.

60. E. Trapp [et al.], Lexikon zur byzantinischen Gräzität. 5. Fasz. Wien 2005, s. v.

31: Primum σε, quod sensu caret, sine dubio iam in γ scriptum erat; in **I** et **R** correctum est.

36 ὅστις : Lectio ὅστε in **Wb** e rami γ communi lectione ὅστις orta est. Lectio ὅσοι rami β eodem iure accipi posset. Hic duo rami ex adverso positi sunt.

39: Certum discrimen inter verba λούματι et λούσματι fieri non potest. Sed hic locus, quod stemma attinet, magni momenti non est.

45: Verisimillimum nobis videtur scribas codicum **PVv** (= β) verbis τὸν διδάσκαλον φράσον veram lectionem servasse sensumque sententiae („moriens magistrum vocavisti? dic!“) recte intellexisse. Indicium manifestum sensum sententiae recte intellectum esse est interpunctio, quae in his codicibus post verbum διδάσκαλον posita est. In γ verbum φράσον in φράσιν mutatum est, quod scribae huius rami variis modis corrigere conati sunt.

Quae sit relatio inter duas versiones carminis de incendio

Codices **B** et **M**, quibus carmen de incendio traditur, a versu 327 (secundum **M**) usque ad finem unum eundemque textum prae-bent. In utroque codice interdum errores inveniuntur, quibus demonstratur duos codices non unum ab altero pendere. Ut nonnulla exempla enumeremus, errores certi in **B** sunt hi: 340 ἐξέλαμψεν (ἐξέλαψεν **M**), 356 κατανήξεως (κατανύξεως **M**), 366 πόλιν (πόσιν **M**), 471 ψυχίων (ψιχίων **M**), 532 παλίτροφον (παλίνστροφον **M**), 661 σαρκίῳ (κεντρίῳ **M**); errores in **M** sunt hi: 371 παφλάζουσιν (παφλάσαν **B**), 564 κελεύσω (κελεύση **B**), 724 δεύεται (γεύεται **B**).

In initio autem (v. 1–207 in **B**, 1–326 in **M**) ambo codices duas versiones operis maxime differentes exhibent.⁶¹ Quaerendum est, quomodo haec res interpretanda sit.

Ut Diethart in dissertatione⁶² statuit, versio codicis **M** opus in se conclusum repraesentat. Priores 140 versus prooemium sunt, in

61. Id iam Browning, Patriarchal School 27 n. 1, recte intellexit.

62. Diethart, Rhetor 98–105.

versibus 141–895 incendium fuse lateque describitur, in versibus 896–937 denique carmen precatione clauditur. Notis marginalibus προκατάστασις (ad 129), διήγησις (ad 141) et παράκλησις εἰς θεόν (ad 896) scriba tres partes indicavit.

In **B**, ut supra diximus, initium carminis deest. Ante versum 208 (= 327 **M**) scriba in margine notavit τμήμα τρίτον, ante versum 604 (**M**) τμήμα τέταρτον. Conicere possumus τμήμα πρῶτον perditum et τμήμα δεύτερον partim servatum utrumque e circa 250–300 versibus constitisse. Sed notandum est notas marginales in **B** τμήμα τρίτον et τμήμα τέταρτον forti caesurae argumenti non respondere.

In parte servata τμήματος δευτέρου, i. e. in primis 207 versibus codicis Barberiniani, de tribus argumentis agitur, de actionibus latronum tempore incendii, de furore ignis adversus ecclesias et de tormentis infantium. Haec argumenta etiam in **M** tractantur, sed brevius et aliis locis.

His factis consideratis thesem de origine ambarum versionum ab Ioanne Diethart in dissertatione propositam adhuc probabilem putamus: Textus 937 versuum in **M** traditus versio prima et integre servata carminis est, quae certe non subito post finem incendii finita, sed tamen paulo post recenti memoria eventus conscripta est. Primi 207 versus codicis **B** reliquiae versionis posterioris amplificatae sunt, quae causis ignotis post caput secundum (τμήμα δεύτερον) confectum interrupta est. Ut carmen etiam in hac forma totum praebeatur, pars carmen concludens e versione originali recepta et τμήμα τρίτον et τέταρτον appellata est.

Utrum versio amplificata a Stilbe ipso an ab auctore ignoto facta sit, non certe decerni potest. Lingua et genere dicendi ambae versiones vix inter se differunt, et etiam discrimen in re metrica (vide supra caput de re metrica) non tanti momenti est, ut versionem **B** auctori ignoto tribui necesse sit.

De huius editionis ratione

Rationes editionis criticae sequentes editores operam dabant, ut formae textus originali quam proxime adhaererent. Sed quod verba accentu carentia in codicibus non semper eadem sunt, consen-

taneum esse videbatur regulas grammaticae usitatas adhibere, in apparatu autem omnes lectiones differentes in codicibus adhibitas annotare.

Interpunctiones magna ex parte codicibus neglectis positae sunt, ut demonstraretur, quomodo editores dicta comprehenderent.

In apparatus criticum omnes fere lectiones codicum a textu recepto discrepantes, sicut simplicia menda scripturae, assumptae sunt.

Etiam apparatus locorum satis copiose exhibetur. Non solum fontes nominantur, qui adhiberi possunt, sed etiam exempla comparabilia eiusdem temporis et etiam posteriora, quae quidem cum textu Stilbis quodammodo affinitate coniuncta esse videntur. Etiam interpretationes ad rem singulis locis tractatam pertinentes in hoc apparatu additae sunt.

* *

*

Ericus Trapp textus Graecos legit et pretiosa consilia dedit. Anneliesa Paul in praefatione Latine reddenda auxilium inaestimabile praestitit. Ambobus hoc loco maximas gratias agimus.

Vindobonae, m. Iunio a. D. MMV

Johannes Diethart
et Wolfram Hörandner

INDEX LIBRORVM

- R. Browning, An anonymous βασιλικὸς λόγος addressed to Alexios I Comnenus. *Byzantion* 28 (1958) 31–50.
- R. Browning, The Patriarchal School at Constantinople in the Twelfth Century. *Byzantion* 33 (1963) 11–40 (de Stilbe 26–32).
- Costantino Stilbes, La prolusione del maestro dell'apostolos, a cura di L. R. Cresci. Messina 1987.
- U. Criscuolo, Didascalìa e versi di Costantino Stilbes. *Diptycha* 2 (1980–1981) 78–97.
- U. Criscuolo, Due epistole inedite di Costantino Stilbes. *Rivista di Studi Bizantini e Slavi* 3 (1983) 11–19.
- U. Criscuolo, Nuovi contributi alla storia letteraria del XII secolo: inediti di Costantino Stilbes, in: *Studi bizantini e neogreci*, a cura di P. L. Leone. Galatina 1983, 293–299.
- J. Darrouzès, Le mémoire de Constantin Stilbès contre les Latins. *Revue des Etudes Byzantines* 21 (1963) 50–100.
- J. Darrouzès, Notes de littérature et de critique, II. Constantin Stilbès et Cyrille, métropolitte de Cyzique. *Revue des Etudes Byzantines* 18 (1960) 184–187.
- P. van Deun, La profession de foi de Constantin Stilbès dans l'Athous Vato-pedinus 474. *Byzantion* 59 (1989) 258–263.
- J. Diethart, *Der Rhetor und Didaskalos Konstantinos Stilbes*. Diss. (dactylogr.) Wien 1971.
- J. Diethart – W. Hörandner, The poetical work of Constantine Stilbes. Some remarks on his rhetorical practice, in: *La poesia tardoantica e medievale. Atti del II Convegno internazionale di studi*, Perugia, 15–16 novembre 2001, a cura di Anna Maria Taragna (Centro internazionale di studi sulla poesia greca e latina in età tardoantica e medievale. Quaderni 2). Alessandria 2004, 215–227.
- B. Flusin, Didascalie de Constantin Stilbès sur le mandylion et la sainte tuile (BHG 796m). *REB* 55 (1997) 53–79.
- R. Gentile Messina, Sul Basilikos Logos attribuito a Costantino Stilbes: Ipotesi di una nuova datazione, in: *Syndesmos. Studi in onore di Rosario Anastasi*, I. Catania 1991, 115–145.
- A. Labate, La monodia di Costantino Stilbes per il patriarca Michele III. *Messana. Rassegna di studi filologici, linguistici e storici* 17 (1993 [1995]) 91–111.
- A. Labate, Sulla didascalìa di Costantino Stilbes per Giorgio Xifilino, in:

- Byzantina Mediolanensia. V Congresso Nazionale di Studi Bizantini, Atti, a cura di F. Conca. Soveria Mannelli 1996, 227–234.
- W. Lackner, Eine Abhandlung des Konstantinos Stilbes zum Problem der Pseudo- Chrysostomica. *Jahrbuch der österreichischen Byzantinistik* 34 (1984) 107–121.
- P. Wirth, Aulikalamas oder Aulikalamos? *Byzantinische Zeitschrift* 56 (1963) 237–238.

CONSPECTVS SIGLORVM

Patr	Versus sepulcrales in Patriarcham Michael
Disc	Versus sepulcrales in discipulum
App	Appendix. Anonymi versus sepulcrales in Patriarcham Dionysium (s. XV)
Inc	Versus de incendio
Patr	
N	Marc. gr. 436 s. XIV, fol. 3 ^v
Disc	
V	Vat. gr. 672 s. XIII, fol. 290 ^{r-v}
W	Vat. gr. 900 s. XIV in., fol. 209 ^v –210 ^r
R	Vat. gr. 1363 s. XIV, fol. 364 ^v
P	Pal. Heidelb. gr. 18 s. XIV, fol. 8 ^v
H	Pal. Heidelb. gr. 356 s. XIV, fol. 143
I	Athous 4251 (Ib. 131) s. XV, fol. 171 ^v
T	Tybing. Mb 10 (X.X.4) a. 1578, fol. 201–209
b	Vat. Barb. gr. 74 s. XVII, fol. 7–8
v	Vat. gr. 1900 s. XVII, fol. 444 ^v –445 ^v (e V descriptus)
App	
A	Ambr. gr. 40 (A 115 sup.) s. XV/XVI, fol. 505 ^v
Inc	
B	Vat. Barb. gr. 240 (= II 61) s. XIII ex., fol. 71–75 ^v
M	Marc. gr. 524 s. XIII/XIV, fol. 10 ^v –18
Editiones	
Cris	U. Criscuolo, Didascalia e versi di Costantino Stilbes. Δίπτυχα 2 (1980–1981) 78–97 (Disc, App)
Diet	J. Diethart, Der Rhetor und Didaskalos Konstantinos Stilbes. Diss. (dactylogr.) Wien 1971 (Disc, App, Patr, Inc)
La	Sp. Lampros, Ὁ Μαρκιανὸς κῶδιξ 524. Νέος Ἑλληνομνήμων 8 (1911) 12–16 (Inc partim)
Lab	A. Labate, La monodia di Costantino Stilbes per il patriarca Michele III. Messana. Rassegna di studi filologici, linguistici e storici 17 (1993 [1995]) 91–111 (Patr)

Ἐπιτάφιοι εἰς τὸν πατριάρχην κῦρ Μιχαήλ
τὸν [τοῦ Ἀγχιάλου]

- Οἰκουμενικὸς λύχνος ἐκρύβη μέγας,
ὁ κοσμικὸς κατῆλθεν εἰς γῆν φωσφόρος,
ὁ Μιχαήλ τὸ θαῦμα τῆς ἐκκλησίας.
ὁ νοῦς ὁ λαμπρὸς χοῦς ἀμυδρὸς ἐνθάδε,
5 ἡ βρύσις ὑπὸ πέτραν ἢ τῶν δογμάτων.
ὁ τῶν λόγων χειμάρρος εἰς Ἴαδην ῥέει,
ὁ κῆπος ἀπέρρευσε τῶν χαρισμάτων,
τὸ δένδρον ἀπῆνθησε τὸ ψυχοτρόφον,
ὁ γραφικαῖς ἔθαλλεν ἐν διεξόδοις ·
10 ποιμὴν καλὸς σύριγγα γλυκεῖαν σχάσας
κοιτάζεται φεῦ εἰς περίβυστον τάφον.
ὁ πατριάρχης Ἰακώβ ὑπνοὶ λίθω,
πλὴν ἄλλ' ὑπνοὶ, κλίμακα τὴν θεῖαν βλέπει
ἀνάβασιν τε καὶ κατάβασιν ξένην ·
15 ὡς Ἰωὴλ δὲ τὸν θεὸν νοεῖ πάλιν
ἄνω μένοντα καὶ κάτω σαρκούμενον ·
τοῖς μυστικοῖς γοῦν ἐντρυφᾷ καὶ νῦν λόγοις,

1 cf. Ps. 118,105; Mt. 5,14–15 2 cf. Phil. 2,15; cf. et Disc 3 4 cf. Gen. 2,7; Ps. 102,14; Eccl. 3,20; 12,7; cf. Georgium Acropolitam, C. Lat. 1,4 (II 35,1 Heisenberg) κόνις ὧν ἀμυδρὰ καὶ χοῦς 6 cf. Cosmam Vestitorem, Laud. in Io. Chrys. (ed. C. Dyobuniotes, Epeteris Hetair. Byz. Spud. 16, 1940, 151–155), p.153, l.37 τὸν χειμάρρουν τῆς τρυφῆς τῶν σῶν λόγων; Manuelem Holobolum, Enc. in imp. Mich. Palaeologum 35,14 (ed. Treu, Progr. Potsdam 1906) οἷς κατὰ χειμάρρους οἱ τῆς ῥητορείας μορμύρουσι ποταμοί 6–8 cf. Cant. 6,1 7 cf. Manuelem Philem I 332,10 (Miller) κῆπε τῶν χαρισμάτων 8–9 cf. Ps. 1,3 10 cf. Io. 10,11.14; σύριγγα σχάσας cf. Eur. Phoen. 960 τί σιγᾶς γῆρυν ἄφθογγον σχάσας 10–11 cf. Ier. 40,12 12–14 cf. Gen. 28,11–12 15–16 cf. Ioel 2,27–3,1; Act. 2,16–17

N

Inscr. τοῦ στυλβῇ [κτλ.] N τὸν τοῦ Ἀγχιάλου suppl. Browning, Patr. School 28; evanuit in N 1 λίχνος ἐκρίβη N 13 ἄλλ' leg. Diet Lab; non clare legitur in N; an kân legendum?

- τὸ βάθος ὕψος οἶδε, σάρκα [νοῦν] ὁ[μοῦ]
καὶ τὸν θεῦπόστατον ὡς θεὸν κρίνει.
- 20 ἀναπесῶν ὑπνωσεν εὐγενῆς λέων
εἰς πέτρινον σπήλαιον, εἰς ψυχρὰν πλάκα,
καὶ σκύμνος ὥσπερ ἀπερυγγάνειν φθάνει,
καὶ κνώδαλον πᾶν ἐπτοήθη μακρόθεν.
κοιμωμένου γοῦν τοῦ λέοντος ἀρτίως
- 25 τὰς τῶν ὀνύχων σου τρίχας ἔτι τρέμει ·
καὶ τῶν ἰχνῶν γὰρ ὑφόρᾳται τοὺς τύπους
καὶ δακτύλων ξυσμάς τε τυγχάνειν θέλει
καὶ πως ὀνύχων [...]μφ[...]ῇ πάλιν λέων.
πλὴν ἄλλ' ἐγείρει τόνδε σάλπιγξ ἐσχάτη ·
- 30 βρυχήσεται δὲ τῆς εὐπ[ει]θείας [...]·
καὶ πᾶν πτοήσει τοῦ καλάμιου θηρίον.
καὶ βασιλείας τῆς ἀνεσπέρου τύχης
λεοντιδῆς γνήσιος ἐγκριθ[εῖς]
σκύμνος λέοντος, ὃν γραφῆς ὕμνῳ στόμα.

18 cf. Eph. 3,18 20 cf. Gen. 49,9 21 cf. Is. 33,16 22 cf. e.g. Gen. 49,9 23 cf. e.g. Ier. 4,25 25 prov. ἐξ ὀνυχος τὸν λέοντα (Karathanasis, Sprichwörter 111 n. 235) 29 cf. 1Cor. 15,52 31 cf. Ps. 67,31 32 cf. Dan. 7,27; 2Petr. 1,11; cf. et Ephraem Syr., Precationes ad dei matrem, Prec. 8 (Phrantzoles VI 397,8) ἐν τῇ ἀνεσπέρῳ αὐτοῦ καὶ ἀπεράντῳ βασιλείᾳ 34 cf. Gen. 49,9

18 νοῦν ὁμοῦ suppl. Diet; praeter o vix quicquam legitur 22 ἀπερυγγάνων fort. scribendum Lab 25 σου τρίχας Diet; dubitat Lab; non clare legitur in N; an ἀμυχὰς legendum? 28 an ἐκφανῇ vel ἐμφανῇ legendum? 30 εὐπ..θείας N: εὐπειθείας dubitanter, quia est contra metrum, Diet 32 τύχης Diet Lab 33 ἐγκριθῇσεται dubitanter coni. Diet

Στίχοι μονωδικοί ἐπὶ τινι εὐφυεῖ νέῳ τελευτήσαντι
κατ' ἐρώτησιν

- Ἔδυσ φαεινὸν ὄμμα τῶν νέων, ἔδυσ;
ἔδυν καλυφθεῖς τῷ μεδίμνῳ τοῦ τάφου.
ἔσβης φαεινὸν τῶν ποθούντων φωσφόρε;
ἔσβην, κἄν οὐκ ἦν ὡς ἐπαινεῖς φωσφόρος.
5 ἐν νυκτὶ ποίᾳ; μὴ πάλιν ἀναδράμης;
οὐκ ἀνάδυσις ἐξ ἀλύτου τοῦ σκότου.
τὸ καλὸν ἄνθος καὶ νεαρὸν ἐκρέεις;
ῥέω γεηρὰν ὡς λαχὼν τὴν οὐσίαν.
ἀπῆλθες ὁ στέφανος ἡμῖν τοῦ κλέους;
10 ὡς χόρτος ἀγροῦ καὶ τὸ Λοκρίδος ῥόδον.
εἰς πικρίαν νέκταρος ἐτράπης φύσις;
μετετράπην· Ἄιδου γὰρ ἀμείβει φάρυγξ.
ὁ πτηνὸς εἰς νοῦν οὐκ ἀνέσχες πρὸς μόρον;
πᾶσα νοὸς τάχιον ἐρρὺν πτέρυξ.

3 cf. Patr 2 5 cf. Anth. Pal. IX 575,4 καὶ νέκυς εἰς ζωὴν χώρον
ἀναδράμεται 6 cf. Io. Chrys., In epist. ad Coloss., PG 62,314,49 σκότος
ἄλυτον καὶ ἀφεγγές 10 ~ Inc 168; χόρτος ἀγροῦ cf. Gen. 2,19 et Ps.
102,15; Λοκρίδος ῥόδον cf. Lycophr. 1429 (cum scholio) 12 cf. Eur.
Alc. 461 ἀμείψαι ψυχὰς ἐξ Ἄϊδα 13 cf. Eustathium Thessalonicensem,
Op. min. 24,60 (Wirth) καὶ ἡμῖν πτηνὸς ὁ νοῦς

HIPRTVWb v

Inscr. Στίχοι τοῦ Στιλβῆ μονωδικοί κατ' ἐρώτησιν ἐπὶ τινι εὐφυεῖ νέῳ
τελευτήσαντι V στεφαν mg. dext. V τοῦ Στιλβῆ στίχοι μονωδικοί ἐπὶ
τινι εὐφυεῖ νέῳ τελευτήσαντι κατ' ἐρώτησιν HIRT Τοῦ Στιλβῆ στίχοι
μονωδικοί ἐπὶ τινι νέῳ κατ' ἐρώτησιν Wb Στίχοι τοῦ μακαρίτου ἐκείνου
Στιλβῆ κυροῦ Κωνσταντίνου πρὸς τὸν αὐτοῦ μαθητὴν Στέφανον τὸν
Ἐξαπτέρυγον ἀποθανόντα ἐν ταῖς Παλαιαῖς Πάτραις [.....] P 5 πία ν
6 ἀνάδυσις R^{ac}b ἀδύτου b σκότους Pb 7 καινὸν b 8 λαχὼν
Ist RT γεηρὰν λαχὼν W : γεηρὰν προσλαχὼν b^{pc} : γεηρὰν προσλαβὼν
b^{ac} 10 λακρίδος ν 11 ἐτράπεις ν 12 φάρυξ b 13 εἰς : πρὸς
bst P 14 ἐρρὺν πτέρυξ ν

- 15 ἐμπύριε φρήν, οὐ νικᾶς Ἄιδου κράτος;
 πανδαμάτωρ Ἄιδης με νικᾷ καὶ ψύχει.
 φρόνησις ἄκρα μηχανᾷ τί πρὸς τάφον;
 φρόνησις ὑπήκουσε φύσεως νόμοις.
 οὐδείς φίλος παρέσχε σύμμαχον χέρα;
 20 τοὺς ἐν βυθῷ τίς ἔκτασις χειρῶν φθάσει;
 ζωῆς στέρησις καὶ φάους ἔθλιψέ σε;
 καὶ πῶς γὰρ οὐκ ἄν, εἰ νεάζων ἐκρύβην;
 ἡ τῶν φίλων ξένωσις ἐξέθλιψέ σε;
 αὕτη θανάτου μᾶλλον ἐξέτηξέ με.
 25 ἡ δὲ ξένη γῆ μὴ παρέσχε πικρίαν;
 τοῦτο τρίτος θάνατος ἀλγύνων πλέον.
 πρὸς τοῖς ξένοις θνήσκοντι τίς παρεστάθη;

15 cf. Theodorum Hexapterygum, Epit. in Steph. Choreget. 237,12 (Sideras, 25 uned. byz. Grabreden) ἀλλ' ὦ, νοῦς ἐμπύριος· πῶς ἀπέσβης τάχιον; πῶς ... νικητῆς ἄμαχος, νῦν ἐν νερτέροις ... ἔδυσ πεσών; 16 cf. Anth. Pal. XVI 213 πανδαμάτωρ Ἄιδας 17 cf. Anth. Gr. App. II 743,10 (Cougny) Γεώργιος, φρόνησις ἄκρα καὶ γέρας 18 cf. e.g. Photium, Ep. 245,66 (Laourdas–Westerink) τηλικούτος οὐ διαφεύγει τὸ τέλος, ἀλλ' ὑποκύπτει τοῖς νόμοις τῆς φύσεως 19 cf. Anth. Pal. VI 214 Schol. πολλὴν δὲ παρασχεῖν σύμμαχον Ἑλλήσιν χεῖρ' ἐς ἐλευθερίην; Io. Chrys., Epist. ad Olympiad., Ep. 10,1 (Malingrey) χεῖρα ὄρεζον τῷ λόγῳ καὶ τὴν καλὴν ταύτην παράσχου συμμαχίαν ἡμῖν; Io. Cinnamum 280,25 Ἀλεξίῳ ποτὲ βασιλεῖ χεῖρα παρασχόμενοι σύμμαχον 20 cf. e.g. Ex. 8,2; Greg. Naz., Or. 15, PG 35,921B (refert ad Ex. 17,1); Greg. Nyss., De vita Mosis II 153,16; Georgium Pisidam, Heracl. I 177 (Pertusi) 23 cf. Theodorum Daphnopotam, Epist. 40,51 (Darrouzès – Westerink) ἀλλὰ στέρησις φίλων σε καὶ συνήθων λυπεῖ; 24 cf. Ps. 118,138; Manuelem Philem I 88,32 (Miller) γλῶσσαν ... ὁ δυσμενὲς θάνατος ἐξέτηξέ μοι 25 cf. Michaelem Psellum, Poem. 17,66 (Westerink) τὴν πικρὰν τιμωρίαν ἦν ἐν ξένη γῇ δυστυχῶν ἐκαρτέρει

16 ὁ πανδαμάτωρ HIRTW 17 τι IRTW Cris 18 νόμων H 19 φίλων HIRTW παρέσχε P 20 τοῖς IRTWb χειρὸς HP φθάσει P 21 ἔθληψε T 23 στέρησις PT Cris 24 μᾶλλον θανάτου R^{ac} ἐξέθλιψέ Wb 25 πικρία Wb 26 ἀλγύνων PVW v : ἀλγύνων HRT Cris : ἀλγύνων I : ἀλγύνει b

- ξένοι, κἄν ὑπώκλασαν εὐθὺς τῇ στάσει.
 τίς ὀρφανὸν συνῆξεν ἄπολιν ξένον;
 30 φιλόξενοί με φιλότεκνοι πατέρες.
 κλίνει μετακλίνει τε τίς νοσοῦντά σε;
 κἄν πρὸς βραχύ, πλήν συμπαθεστέρων χέρες.
 τίς καὶ πόσιν κίρνησι διψήσαντί σοι;
 εὐαγγελικὸν οἱ φυλάσσοντες νόμον.
 35 τίς γλώσσαν ἀνέψυξεν ἐμπεφλεγμένην;
 ὅστις μερίδος Ἀβραὰμ καὶ Λαζάρου.
 τίς συνέκλεισεν ὄμματα θνήσκοντί σοι;
 οὐχὶ φίλων μοι, πλήν φιλοχρίστων χέρες.
 ἔλουσε τίς σε λούματι πανυστάτῳ;
 40 ἔλουσέ τις ὕδατι μικτῷ δακρύοις.
 ποῖος τόπος συνέσχεν ἐκψύξαντά σε;
 ποῖος τόπος; γῆ πᾶσα, γῆς κόνις, τάφος.
 ὅμως φίλοις σήμαινε τὴν λυπρὰν χθόνα.
 θάπτουσι Πάτραι μακρόθεν με πατρίδος.
 45 θνήσκων ἐκάλεις τὸν διδάσκαλον; φράσον·

31 cf. Theodorum Prodromum, Poem. hist. 25,51 (Hörandner) καὶ νῦν
 πρὸς ἄρκτον, νῦν δὲ πρὸς νότον κλίνων, νῦν δ' εἰς ἔω τε καὶ δύσιν μετακλί-
 νων 33 cf. Herodianum I 17,8 (35,22s. Stavenhagen) κινῶναι ... πόσιν
 39 Eur. Hec. 611; cf. Gregorium Antiochum, Epitaphia (ed. Sideras, 25
 uned. byz. Grabreden) 152,18 λοίσθιον λούμα 41 cf. Ez. 21,12

28 ὑπώκλασε ν : ὑπέκλασαν b 30 φιλόξενόν R 31 κλίνῃ R τε
 PVν Cris : τε ex σε R : σε HTWb : δὲ I Diet νοσοῦντα σε Vbν
 32 πλήν : κἄν b συμπαθεστάτων HIRWb χεῖρες I 33 καὶ τίς
 b πῶς συγκίρνησι R^{ac} διχῆσαντί ν σε PR^{ac} 34 εὐαγγελτικὸν
 ν οἱ om. ν λόγον P 35 γλώτταν IT 36 ὅστις HIRT : ὅστε
 Wb : ὅσοι PVν Ἀβραὰμ RVWν 37 σε R^{ac} 38 μοι IRTb : με
 H : μὲν PVν φιλοχρίστων ν χεῖρες I 39 ἔλουσέ τις b λούματι
 IRTW Diet 40 ἔλουσε τίς HPRW 41 ἐκψύξαντι P^{ac} 42 τέφρα
 R 44 με : τῆς b Πάτρα με θάπτει μακρόθεν τῆς πατρίδος P : θάπτουσι
 Πάτραι μακρόθεν σου τὸν φίλον R 45 ἐγκάλεις R τὸν διδάσκαλον;
 φράσον PVν : τὴν διδάσκαλε φράσιν IRT Cris Diet : τὴν διδασκάλου
 φράσιν H : τὴν διδάσκαλον φράσιν Wb

φεῦ, ἄν ὑπὲρ θάνατον ἐκζητεῖς λόγον·
 τούτου στέρησις θᾶπτον ἐξήρπασέ με
 καὶ νῦν ἐπέγνων λαλίαν σου μακρόθεν.
 παιδευτά, πάτερ, φίλε, πάντα τῷ ξένῳ,
 50 οὐ λήσομαί σου κἄν τάφῳ, διδάσκαλε.
 οὐ λήσομαί σου, τέκνον, οὐδ' ἐγώ, τέκνον,
 οὐ ζήσομαί σοι, συνθανοῦμαί σοι, τέκνον,
 λύπη βυθισθεῖς καὶ θαλάσση δακρύων.
 τερπνῶς γὰρ οἰκήσαιμεν ἄμφω τὸν τάφον
 55 ψυχᾶς ἀδελφώζοντες, οὐ χοὸς φύσιν.

Appendix. Anonymi versus sepulcrales
in Patriarcham Dionysium (s. XV)

Ἔδυσ φαεινὸν ὄμμα ναὶ θεῖον, ἔδυσ;
 ἔδυν ἀπελθὼν, ἔνθα φοιτῶσι βροτοί.
 τὸ τερπνὸν ἄνθος ἐν σορῷ τοίνυν ἔθου;
 θέμην γεηρὰν ὡς λαχὼν τὴν οὐσίαν.
 5 ὁ γρήγορος νοῦς νῦν πέπαυσ' ἐξαπίνης;

46 ἄρ' ante ἄν inseruit Cris ἐκζητῆς HVWv λόγον : δόξαν
 R 48 σου : τὴν R 49 πάντων τῶν ξένων P 50 κἄν b διδάσκαλε :
 διαδρόμῳ R 51 τέκνον¹ : φίλον IT 52 συνθανοῦμαι IPRTWbv
 53 βηθισθεῖς v 54 γὰρ : ἄν Wb οἰκήσομεν Ib : οἰκήσωμεν Diet :
 οἰκήσας μὲν R ἀμφί R 55 ἀδελφώζοντες HIRVWbv Diet : ἀδελ-
 φάζοντες P : ἀδελφίζοντες T Cris

1 ~ Disc 1 2 cf. Sapph. 55 L.-P. 3 τὸ τερπνὸν ἄνθος Georgius
 Pisida, Bell. Avar. 28 (Pertusi); Michael Psellus, Poem. 17,15 (Westerink);
 cf. Nicolaum Calliclem 37,14 (Romano) ἐν σορῷ ... ἔθου cf. Gen. 50,26
 4 ~ Disc 8 5 cf. Disc 13 figura ὁ γρήγορος νοῦς saepe homo, cui
 nomen Gregorius est, designatur; cf. I. Sajdak, Historia critica scholiasta-
 rum et commentatorum Gregorii Nazianzeni, Cracoviae 1914, 272–274;
 E. Miller, Manuelis Philae carmina II, Parisiis 1857, 340–353

A

Inscriptione caret A 3 τὸ : τύ male leg. Cris 4 θέμην A^{pc}
 5 τ' ἔπαυσ' male leg. Cris

- ναὶ μὴν πέπαυμαι φύσεως εἷξας νόμῳ.
 ἔσβης ἀφ' ἡμῶν τῶν ποθούντων, φωσφόρε;
 ἔσβην, κἄν οὐκ ἦν ὡς ἐπαινεῖς φωσφόρος.
 νικητὰ τῶν παθῶν Ἄιδου νικᾶς κράτος;
 10 νικᾷ δ' ὁ Χριστὸς ἀντ' ἐμοῦ τούτου σθένος.
 φεῦ φεῦ ἀπαίρη· πάλιν οὐκ ἀναδράμης;
 ποία λύτρωσις νῦν ἀφεγγοῦς τοῦ τάφου;
 οὐ τις φίλος παρέσχε χεῖρας θειόφρων;
 τοὺς ἐν τάφῳ τίς ἔκτασις χειρῶν λάβει;
 15 οὐκέθ' ὁμιλεῖς, πάτερ Διονύσιε;
 οὐδεὶς ἀφ' ἡμῶν σάλπιγγος μέχρ' ἐσχάτης.
 αἱ αἱ τίς ἡμᾶς εὐφρανεῖ ἐξῆς δ' ὅμως;
 πτωχῶν ὁ θρεπτὴρ καὶ μοναστῶν ἰκέτης.
 χαίρεις σαφῶς ἄπαυστον ὡς ἀνὴρ μέγας
 20 ἄδων λιγυρὸν ἐν πόλῳ μετ' ἀγγέλων,
 ἡμεῖς δὲ ζηλοῦμεν νῦ πάντα σου τρόπον.
 τοὺς συκοφαντήσαντας ἀδίκους λόγοις
 ἄδικον ἐκθλίψαντας θεῖον ἀνέρα
 θεός γε μὴ τίσοιτο εἰν ἡμᾶρ δίκης,
 25 εὗτ' ἂν κτίσιν ἤξοιτο τοῦ κρίναι βροτούς·

6 ~ Disc 18 7 ~ Disc 3 8 = Disc 4 9 ~ Disc 15 νικη-
 τὰ τῶν παθῶν cf. Io. Chrys., De ieiun., PG 60,713 11 ~ Disc 5
 12 cf. Disc 6 13 cf. Disc 19 14 cf. Disc 20 16 1Cor 15,52
 18 de hoc usu vocis ἰκέτης cf. Eustathium Thessalonicensem, In Od. II
 129,41 (Stallbaum) ad Od. 16,422 οὐχ ὡς ἰκετεύσας ἀλλ' ὡς ἰκετευθεὶς
 22 συκοφαντήσαντας ad crimen circumcisionis falso in patriarcham col-
 latum spectat; cf. Ecthesim Chronicam 30,16ss. (Lampros) 24 cf. Mt.
 10,15 25 cf. 2Tim 4,1

7 ἔσβης A 8 ἔσβην A 12 λύτρωσις Diet : λύρωσις A : πύρωσις
 Cris 13 παρέσχε A θειόφρων Diet : θειόφρον A Cris 14 λάβοι
 Cris 18 πτωχῶν A Cris 21 ζηλοῦμεν νῦ A : ζηλοῦμέν νῦ Cris :
 ζηλοῦμεν νῦν Diet (νῦν contra metrum) 24 γε ex με A : γε A^{sl} τίσαιτο
 Cris εἰν ἡμᾶρ δίκης : δίκης εἰς ἡμᾶρ Cris (ἡμᾶρ contra metrum) : an εἰς
 ἡμᾶρ δίκης legendum? 25 κτίσιν A : κλήσιν Cris qui legit κλίσιν ἤξοιτο
 Cris κρίνας Cris

τὸ γὰρ χρεῶν κρύψει μέλλον οὐ δίκη.
 μέμνησο τοῖνυν τῶν ποθούντων σε πρόφρων,
 ὕμνων τρισυγῇ τὴν κρατοῦσαν τὴν κτίσιν.
 ἴωμεν οὖν ἅπαντες ἔνθεν, ὦ φίλοι,
 30 ἄλις μελωδήσαντες ὅσον γε σθένος.

Μ 10^ν Τοῦ Κωνσταντίνου μαῖστωρος καὶ διδασκάλου
 τοῦ Σπιλβῆ στίχοι ἰαμβικοὶ ἐπὶ τῷ συμβάντι ἐν
 Κωνσταντινουπόλει θεηλάτῳ μεγάλῳ ἐμπρησμῷ μηνὶ
 Ἰουλίῳ κε' ἔτους ,ςψε'

Δεῦτε, τρόφιμοι, δεῦτε, γῆς Βυζαντίδος,
 ὅσοι πατεῖτε τὴν περίκλυτον πόλιν·
 ξυναυλίαν κλαύσωμεν ὡς τραγωδίαν
 χορὸς τραγικὸς ἄλλος ἐκ τῆς ἀσβόλης
 5 στυγνὴν φοροῦντες τὴν προσωπείων θέαν,
 καὶ τῇ φλογὶ βλύσωμεν ὕδωρ δακρῶν,
 κᾶνπερ χύσις ἄβυσσος αὐτὴν οὐ σβέσῃ·
 τὴν πατρίδα θρηνῶμεν ἠνθρακωμένην,
 τὴν βασιλίδα πενθικῶς ἐσταλμένην,
 10 ὡς τὰς κρατούσας ἢ τραγωδία γράφει.

26 κρύψει A : κρύψεις leg. Diet Cris : κρύπτειν <τὸ> conī. Cris
 27 πρόφρον conī. Cris 28 κτίσιν A : κλίσιν Cris 30 γὰρ A : γε scr.
 Cris : γοῦν Diet

2 περίκλυτον πόλιν cf. Const. Rhod., Descr. eccl. Apost. (Legrand) 323
 τῇ πόλει τῇ παγκλύτῳ. 3 Ar. Eq. 9 (Δεῦρο δὴ πρόσελθ' ἵνα) ξυναυλίαν
 κλαύσωμεν Ὀλύμπου νόμον (versum citat et Eust., II. 4,299,17 van der
 Valk). 4-5 cf. Aesch. Eum. 370s. χορὸν ... ἐπεὶ Μοῦσαν στυγεράν
 ἀποφαίνεσθαι δεδόκηκεν, et Greg. Nyss., GNO 9,116,22 τὸν γοερὸν καὶ
 κατεστυγνασμένον τοῦτον χορὸν.

M (a v. 327 et B)

tit. κοιαίστωρος conī. La qui falso legit καίστωρος: μαίστωρος Dar-
 rouzès; μεγάλῳ om. Diet 1-46 La 7 σβέσει La

- οὐ χάριεν γὰρ πατρίδος καπνὸν βλέπειν,
 ἂν ἀποθρώσκη δριμύς ἐκ τῶν καυμάτων.
 ὅσοι καλοῖς τρυφᾶτε τῆς Κωνσταντίνου,
 αὐτοὶ γοᾶσθε καὶ πικρὰν τραγῳδίαν,
 15 τὴν πατρίδα θρηνεῖτε μητέρος πλέον,
 οὓς γνησίως ἔθρεψεν ὡς φίλους γόνους,
 ἂν ἡ πατρίς καὶ ταῦτα τῶν πανολβίων,
 ἂν συμφορὰς τε τὰς ὑπερτέρας πάθοι,
 συγκαλέσω θρηνούσας εἰς ἐμοὺς λόγους
 20 ὡς ὁ προφήτης συγκαλεῖται πρὸς γόους,
 οὐχὶ ταπεινὰς οὐδὲ τῶν ἀγυρτίδων,
 ἀλλ' ἐκ τοσούτου τοῦ πάθους καὶ τοῦ κράτους
 καὶ τῆς τοσαύτης συμφορᾶς τῶν Αὐσόνων
 τίνας ἐγὼ λέγοιμι τὰς θρηνητρίας;
 25 ὅσαι πόλεις μετροῦσιν εἰς ταύτην φόρους
 ὅσαι τὲ προσκυνοῦσι τὴν κράτους πόλιν,
 πέμπουσι πᾶσαι θρῆνον ἐκ τῶν ἐγκάτων
 ὥσπερ κεφαλῇ συμπαθοῦντα πως μέρη.
 τὰς συμφορὰς ἄκουε καὶ λίθων φύσις·

11-12 Od. 1,58s. καπνὸν ἀποθρώσκοντα ... ἥς γαίης et Schol. ad Od. 1,59 καπνὸν τῆς πατρίδος (cf. Luc. Patr. Enc. 11,5). 20-24 Jer. 9,16 Καλέσατε τὰς θρηνούσας et Jo. Chrys., Fragm. in Jer., PG 64,856,51 θρηνητρίας κελεύει πανταχόθεν γυναῖκας καλεῖν. 26 τὴν κράτους πόλιν cf. e.g. Mich. Chon. I 257,17 (Lampros) τὴν τοῦ κράτους πόλιν (cf. E. Fenster, *Laudes Constantinopolitanae*, 1968, Ind. s.v. κρατοῦσα). 28 κεφαλῇ συμπαθοῦντά πως μέρη cf. Sext. Emp., *Adv. Mathem.* V 44 (II 148,26 Mutschmann-Mau) οὐδὲ ... ὃν τρόπον τῇ κεφαλῇ τὰ ὑποκείμενα μέρη συμπάσχει καὶ τοῖς ὑποκειμένοις ἡ κεφαλῇ, οὕτω καὶ τοῖς ἐπουρανίοις τὰ ἐπίγεια. 29 ἄκουε καὶ λίθων φύσις cf. (Ps.-)Mich. Psell., *Poem.* 91,15s. (Westerink) Ὀρφικὴν ... λύραν κηλοῦσαν ... καὶ λίθων φύσιν et Man. Philes II 202,189 (Miller) Οἱ μάρτυρες νικῶσι καὶ λίθων φύσιν. Similiter Theod. Prod., *Poem. hist.* 60a (Hörandner) 1 Καὶ πέτρα πενθήσει με necnon Nic. Chon., *Or. et ep.* 22,3 (van Dieten), Od. 19,163 citans, εἰ μὴ ἐκ πέτρας ... προεληλύθει.

12 ἦν Diet 13 τῆς La: τοῖς M 22 ἐκ τοσούτου: ἔξ ὅτε M : an ἐξ ὅσου τε legendum? 24 θρηνητικὰς Diet 28 συμπαθοῦντα πως La : -θοῦντα πῶς M

- 30 τὸ πῦρ γὰρ ἐσκίρτησε καὶ τοῖς ἀψύχοις
καὶ ταῖς πέτραις ἔδωκεν αἴσθησιν πάθους·
ἄήρ, ὕδωρ, γῆ, τρίπλοκος συστοιχία,
τῶν κοσμικῶν ἄκουε τραγωδημάτων
καὶ δὸς δυνατὴν εἰσφορὰν εἰς τοὺς γόους·
- 35 τὸ πῦρ γὰρ ἐκβέβληκα τῆς συναυλίας
στοιχειακῆς τε τετράδος διαγράφῳ
ὥς ἄγριόν τε καὶ βιοφθόρον μόνον
καὶ μίαναν τριάδα τὴν ζωοτρόφον
καὶ τὴν βροτοθρέπτειραν ἀχρειοῦν φύσιν.
- 40 ὕδωρ ἀνέσχε τῷ βίῳ τοὺς ἰχθύας,
M 11' ἄήρ πετεινά, γῆ τροφῶν πανσπερμίαν·
γεννᾷ δὲ πυρὸς φύσις οὐδὲν ἐν βίῳ,
μόνον λαφύσσει τὰς ὕλας ὥς παμφάγον,
κόρον δὲ μὴ λαμβάνον ἐξ ἐδεσμάτων,
- 45 πέττει τὰ πάντα καὶ προέρχεται πάλιν
ἄσιτον, ἰσχνὸν ὥσπερ ἐκ λιμαγχόνης.
πῦρ (γοῦν) βορὸς θῆρ καὶ πλατύγναθον στόμα,
ἄρδην λαφύσσον πᾶν προκείμενον πάχος·
φεῦ, ἀστικὸς θῆρ, φεῦ, πολιτείας λέων,
- 50 ἐρέστιος σῦς, ἐγκάτοικος πάρδαλις·
οὐ γὰρ προῆλθεν ἐξ ὀρῶν δασυσκίων
οὐδ' ἐτράφη φάραγξι ταῖς θηριτρόφοις,
ἀλλ' ἐγχορεύει τῶν πολισμάτων μέσον,
ξενίζεται δὲ δυστυχῶς κατὰ στέγας
- 55 ληστῆς φόνιος, ἀγχέμαχος ὀπλίτης,

47 πλαθύγναθον στόμα Prosuch 1,300 (p. 44 ed. Treu, Eust. Macr. aen. Progr. Breslau 1893, 49, cf. B 7) 49-50 cf. Const. Manas., frg. 29 (Mazal). 50 ἐφέστιος ... ἐγκάτοικος: vocem ἐφέστιος philologi et scholiastae, inter quos Eustathius (Il. 1,286,4 van der Valk) voce ἐγκάτοικος explicare solent.

30 γαρ M 35 γαρ M 47 γοῦν vel. sim. om. M, γὰρ vel καὶ Trapp 49 ἀθήρ M 55 ἀγμάχος M

- ἀφ' ἐστίας, ὃ φασι, ῥηγνύων μάχην
 καὶ τοῖς ξεναγοῖς ἀμφιθήγων τὸ ξίφος·
 ἀμφιφλεγῇ γὰρ ἐξανάπτει τὴν φλόγα,
 ἐνθάλπεται δὲ καὶ προκολπίων μέσον
 60 ὄφιν μυθικὸς καὶ σπαράκτης καρδίας
 καὶ ζωπυρεῖ τε καὶ λυπεῖ τοὺς δεσπότας·
 ὦ θῆρ λαφύξας οὐ μόνον σαρκῶν πάχος,
 οὐ σώματα σπαράξας ἐμψυχωμένα,
 ἀλλὰ πλατύνων καὶ κατ' ἀψύχων μύλας
 65 νεκρώματά τε συρροφῶν καὶ τοὺς λίθους·
 ὥς γὰρ πολύπους ἐμφυεῖς καὶ ταῖς πέτραις
 σώματος ἅπαν ἐξεμύζησας βρίθος·
 οὐ πρὶν ἀφῆκας ἢ συνέθρυψας λίθους
 καὶ συλλαβὼν εἰς πνίγμα τὴν Βυζαντίδα,
 70 πλοκαμίδων ἔλιξι τῶν σῶν ἐκτρίβεις
 πολυσχιδεῖς γὰρ ἀστραπὰς ἀκοντίσας.
 ὦ θηρίον Χίμαιρα, πύρπνοον θράσος,
 οὐ τρικάρηνον ὥς τὰ τοῦ μύθου γράφει,
 ἀλλὰ πολυκέφαλον ὕδραϊον τέρας
 75 ὅπισθεν ἅμα καὶ μέσον καὶ πᾶν μέρος
 θηρῶν κεφαλὰς καὶ δρακοντώδεις φύον,
 πυκνὰς ἀνοίγον καὶ στομάτων τὰς θύρας
 καὶ πάντοθεν δάπανον ὀπλίζον γνάθον,
 καθ' ἕξ τε τὰ σημεία τὴν ὕλην φλέγον
 80 καὶ κατὰ τριπλὴν τὴν διάστασιν κάον·

56 ἀφ' ἐστίας Corp. Paroem. Gr. II 62,3 (Greg. Cypr. 1,63); 321,5 (Mich. Apost. 4,61); de usu apud scriptores saeculorum XI et XII v. D. Karathanasis, Sprichwörter, 1936, p. 20. 59-60 cf. Aesch., Choeph. 928; Greg. Naz., In seipsum, PG 37,1440; Const. Manas., frg. 66 Mazal (Max. Planud.); de fabula v. RE IIA 1,508. 66 Ps.-Phocyl. 49 μηδ' ὥς πετροφυῆς πολύπους κατὰ χώραν ἀμείβου. 72 de chimaera cf. Il. 6,181-182; Hes., Theog. 319-320.

58 γὰρ M 61 ζωπυρεῖται M 63 an ἐψ- legendum? 65 -τα τὲ
 M 66 ἐμφυῆς Diet 69 πνίγμα M 79 τὲ M

τῆς γὰρ πάλαι Χιμαίρας ἐκνικῶν φλόγα
 Βελλεροφόντου μηχανὰς ὑπερτρέχεις
 πῖον τὸ λοιπὸν καὶ μόλιβδου τὴν ῥύσιν,
 ὅση κατεστάλαξε ῥυδὸν ἐκ τέγους
 85 ὡς χειμερινὸς ὄμβρος ἐξ ὑψωμάτων·
 τέθνηκας οὐδέν, οὐ συνέστειλας στόμα,
 ἵππον πτερωτὸν ὑπερέπτης τοῖς δρόμοις
 καὶ Πηγάσου πτέρυγας ἠνεμωμένας·
 ἐν ἀκαρεῖ γὰρ τὴν Βυζαντίδα φλέγεις
 90 διαμετρῆσαν τὰ πολύπλεθρα πλάτῃ
 ὡς ἀστραπῆς φλόξ, ὡς κεραυνῶν ὀξύτης·
 καὶ γὰρ ἐπὶ πτέρυγας ὥχου πνευμάτων
 καὶ κοῦφον ὃν ἐπῆρσο κάκ τοῦ Καικίου.
 ὦ πῦρ κεραυνοῦ, πλὴν κάτωθεν ἐκβρύον,
 95 οὐκ ἐκ νεφῶν μέν, ἀλλὰ πυκνῆς ἐξ ὕλης,
 πρηστήρ βαβαὶ χθόνιος, ἀλλ' ἀνατρέχων
 ἢ καὶ διάττων ἐκ χοῶς καὶ τῶν κάτω,
 τᾶλλα δὲ τηρῶν τὴν διάττουσαν φύσιν·
 καὶ γὰρ τρέχει πλάγιος, ὡς πλείω φλέγῃ,
 100 καὶ πανταχοῦ ῥεῖ καὶ πλατύνεται φλέγων,
 M 11' ὡς ἀστραπὴ βροντᾷ δὲ τοῖς ῥοίζου ψόφοις·
 ὅταν δὲ θυμῷ πλαγίῳ τὸ πᾶν φάγῃ,
 τῆς φύσεως γένοιτο τῆς ἀνωρρόπου·
 ἀνωφορεῖται καὶ πρὸς ὑψίστας στέγας
 105 καὶ τῶν μεγάρων τὰ μετάρσια φθάνει.
 ὡς εἴθε μοι λάθοιτο τῶν ἄνω δρόμων
 καὶ δαπανῆσαν χοῦν γεηρὸν εἰς βάθος

81-83 Io. Tzetz., Schol. ad Lycophr. 17 (p. 16,17–18 Scheer) τὴν μὲν Χίμαιραν ἀνεῖλε μόλιβδον τῷ αὐτοῦ δόρατι ἐπιθείς καὶ ἐμβαλὼν τῷ ἐκείνης πυρπνέοντι στόματι. 87-88 de Pegaso similibus verbis usus loquitur Eust., Il. 3,823,3 van der Valk εἶδος ... ἀνέμου ... δαιμόνιον πτερωτὸν ἵπποφύες (ceterum de Pegaso v. RE XIX 1,56–62).

81 χιμέρας M 89 ἀκαρεὶ γὰρ M βυζαντίδα ex βυδαντίδα M
 98 τᾶλλα Diet 101 δε M 104 ὑψίστους M

- Ταίναρον ἐξήνοιξεν αὐτὸ πρὸς χάος.
 (ὦ) ποῖον εἰς ἔκπληξιν ἐν στενῷ γράφω
 110 ταῖς ἑξαμέτροις συμμετρῶν μουσουργίαις,
 πόθεν λάβοιμι Μοῦσαν ὑπερῆρμένην
 ἥρωικόν τε καὶ πλατύτερον στόμα,
 ὅπερ πρὶν ἐξέφρασεν Ἑλλήνων φλόγα
 σκηναῖς τεφροῦσαν καὶ τὰ τοῦ στόλου σκάφη;
 115 βαβαὶ πόθεν πνεύσαιμι τοῦ λόγου φλόγα
 πυριμενοῦς τε ῥητορικῆς ἐσχάραν,
 ὡς ἀντιπνεύσω τῷ πυρὶ τῶν ἀνθρώπων
 καὶ πᾶν τὸ δεινὸν ἐκφράσω τῶν καυμάτων;
 ὡς δυστυχῆς ἔγωγε, φεῦ, θρηνοπλόκος,
 120 τεράστιος ῥήτωρ τις ἢ λογογράφος,
 ἐμπύριός τις καὶ φλογὸς μένος πνέων·
 τὸ πῦρ λαλῶ γὰρ καὶ σοφιστεύω φλόγα
 καὶ πνεῦμά μοι πᾶν καὶ λόγος πυρὸς γέμει.
 ὅσον πνέω πῦρ, συστενοῦμαι τοὺς λόγους,
 125 τὰ σπλάγχνα καὶ γὰρ πυρπολεῖ καὶ τὸ στόμα·
 ὅμως λαλήσω, κἄν στενῶμαι τοῖς πόνοις,
 ἀντιβρέμειν γὰρ οὐκ ἔχω πυρὸς ψόφῳ,
 φεῦ, μὴ πρὸς ὕδωρ, ἀλλὰ πρὸς φλόγα γράφων.
 ἀναγάγω δὲ τοὺς λόγους ἀναθλίβων
 130 εἰς λυπρὰν ἀρχὴν λυπροτάτων ἀστέρων
 προοίμιόν τε τοῖς ἐπιλόγοις πρέπον
 δείξω κάραν δράκοντος οὐρᾶς ἀξίαν,

109-114 Il. 16,112-125. 115-116 cf. initium orationis Stilbae ipsius (ed. Browning) Καὶ ἡ πυριμενῆς ἄρτι ῥητορικὴ τὰ ἑαυτῆς ἀνάπτει πυρσὰ ἐγκαίροτατα. Cf. Greg. Naz., Or. funebr. in Basil. 23,4 = or. 43,23,15 Bernardi: ῥητορικὴν ... τὴν πυρὸς μένος πνέουσαν. 128 ad locutionem πρὸς ὕδωρ cf. e.g. Athen. Deipn. 2,20,1 ὥσπερ οἱ ῥήτορες πρὸς ὕδωρ εἰπών. πρὸς ὕδωρ γράφειν iocose de Demosthene Ps.-Luc., Enc. Dem. 15,7s. Simili modo Manuel Holobolos, ed. Treu, BZ 5 (1896) 546: Πρὸς ὕδωρ λέγειν ῥήτορας ἐκεῖτο πάλαι νόμος, πρὸς ὕδωρ γράφειν ῥήτορας πάρεστιν ἄρτι βλέπειν ...

108 αὐτῷ M 109 suppl.: <ὁ>ποῖον Diet 122 γαρ M 123 πνεῦμα M 127 γαρ M ψήφω M 129 δε M προκατάστασις in margine M

- δείξω τὸν ὀλκόν, ὥς φολίδας τραχύνει,
 οὐ σατυρικήν δραματουργίαν γράφων,
 135 ἀλλὰ τραγικὸν συγκροτῶν ὅλον δράμα·
 μετὰ δάδων γὰρ ἔσχε τὰς ἐριννύας
 εἰς πᾶν σοβούσας, ἀστατούσας, πυρφόρους
 σκηνὴ μεγίστη τῆς Βυζαντίδος πλάτος·
 ὅσον διαγράφουσι τοῦ πυρὸς μέτρα
 140 οἶκος μέγας χωρεῖ τε τὴν τραγωδίαν.
 Ἦδη μὲν εἶχε τὸν λύχνον τῆς ἡμέρας
 ὁ τῆς χθονὸς μόδιος ἐγκρύπτων κάτω
 τὸν ἀστεράρχην, ἡμεράρχην φωσφόρον,
 ὥς μὴ τὰ λυπρὰ τῆς Κωνσταντίνου βλέπῃ·
 145 ἄρτι δὲ λυχνιαῖον ἐσπέρας φάος
 καὶ χειροτεύκτους λαμπάδας ἐφεστίους
 τῆς γωνίας ἐκρυπτεν ἀφεγγῆς δύσις
 καὶ φυλακὴν ἤλαυνεν ἡ νύξ δευτέραν
 καὶ πᾶν κατεστύγναζε τῷ βαθεῖ γνόφῳ
 150 ὥς καὶ προδηλοῦν τὸν μεθύστερον ζόφον
 ἐξ ἀσελῆνων νυκτέρων μελασμάτων.
 θάλαμος ἔνδον εἶχε τὰς συζυγίας,
 ὁ παρθενῶν ἐκρυπτεν αἰδῶ παρθένων,
 ἐν δὲ βλεφάροις νήδυμος πᾶσιν ὕπνος,
 155 τὸν χάλκεον μέλλουσιν ὑπνώττειν κάρον.
 πῦρ γὰρ παρευθὺς ἐξανεῖρπε τῶν κάτω

136 μετὰ δάδων ... τὰς ἐριννύας cf. Eust. Thess., Expugn. Thess. 108,30 (Kyriakidis) οἷά τις Ἑριννὺς τραγωδική, ἔχων κατ' ἐκείνην καὶ δᾶδας. Agistoph., Plut. 423ss. Ἦσως Ἑρινὺς ἐστὶν ἐκ τραγωδίας· ... Ἄλλ' οὐκ ἔχει δᾶδας. 154-155 cf. Il. 11,241 χάλκεον ὕπνον.

135 δράμα metri causa M 136 γὰρ M 141 ἡδομέν M : ἴδωμεν
 Diet διήγησις in margine M 142 μόνιος Diet

- ἐκ τῶν προσαρκτίων τε τῆς Βυζαντίδος
καὶ τῶν πρὸς ἄρκτον κλιμάτων καὶ τῶν Θράκης·
ἐνθεν μὲν ὑγρόν, ἐνθεν ἡ φλόξ ἐκβρῦει·
160 ἐξ ὧν ὁ χειμὼν, ἀπὸ τούτων τὸ φλέγον·
M 12' τέρας ἀπλῶς τὰ πάντα καὶ καινουργία
εἰς καῦσιν ἡμῶν, εἰς φθορὰν ἀμαρτίας.
ἄλμη δὲ γεννᾷ τὴν πικρὰν τρικυμίαν
καὶ Θρᾶξ ὁ βαρὺς ἐξανάπτει τὴν φλόγα·
165 ἐκεῖθεν ἐκ φυτῶνος ἡ φλόξ ἐξέδου,
ὅσπερ φυτῶν σχέδιος ἀνθεῖ καὶ φθίνει·
ἐὼς ἀνθεῖ καὶ φθίνει πρὸς ἐσπέραν
ὥς ἄνθος ἀγροῦ καὶ τὸ Λοκρίδος ῥόδον·
ἄδενδρος ἐστίν, ἀλλὰ καρποὺς ἐκτρέφει
170 τῶν ὠρίων τε βλαστάνει πανσπερμίαν,
ἄνθος μὲν οὐδέν, ἀλλ' ὀπώρας ἐκφύει,
παντὶ τρυγᾶται καὶ γέμει τῶν καρπύμων
ὥς Ἀλκινόου παμμιγῆς εὐδενδρία·

157-158 incendium a regione urbis septentrionali ortum esse poeta dicit. Simillimo modo Nic. Chon., Hist. 445,29 (van Dieten), incendium quoddam commemorat: πυρὸς τὸ προσάρκτιον κλίμα τῆς πόλεως ἀφανίσαντος. Utrumque scriptorem de eodem incendio loqui verisimile est (v. supra, intr. p. XIV) 168 versus prope idem est atque v. 10 carminis sepulcralis in iuvenem ὡς χόρτος ἀγροῦ καὶ τὸ Λοκρίδος ῥόδον. Verbis ἄνθος ἀγροῦ e Ps. 102,15 haustis etiam Eust. Il. 2,264,21 utitur. De Locrorum rosa, cuius mentionem facit Lycophr. 1429, cf. scholion ad locum (p. 388,4-5 Scheer) τὸ ἐν Λοκροῖς ῥόδον θᾶπτον μαραινόμενον δι' ἀσθένειαν. Eadem imagine usus est Const. Manas., frg. 80,11 et 149,4 (Mazal). 173 hortos splendidos cum Alcinoi horto in Od. 7,112-132 descripto comparare scriptores solent. Cf. e.g. Theod. Prod., Poem. hist. 18 (Hörandner), 23 et Eust. Macr., De Hysm. et Hysm. I 4.

158 ἄρκτων Diet τῶν secundum ex τῆς M

- δρουγγάριος δὲ κλῆσιν αὐτῷ προσνέμει.
 175 τοῦτον φυτῶνα τοῦ πυρὸς τὸ παμφάγον
 καὶ βόσκεται, φεῦ, καὶ τρυγᾷ κατεσθίον
 ὡς Ἀδώνιδος ὑβρίσαν ἀκαρπίαν·
 καὶ φθινόπωρον ἔσχεν οὐκ ἀπὸ ψύχους,
 ἐκ πυρφόρου δὲ τῆς φθορᾶς καὶ τῆς λύμης.
 180 ἐκείθεν ἐκδὺς ἐκ παραδείσου δράκων
 καὶ συρίσας τε καὶ τὸν ὀλκὸν ἐκχύσας
 ἔρπει τὲ καὶ χοῦν δαπανᾷ καὶ τοὺς λίθους·
 εἶτα κεφαλὴν ὡς πρὸς ὕψος ἐξάρας
 λυμαίνεται, φεῦ, καὶ τριωρόφους δόμους,
 185 καὶ πῦρ κατεσκίρτησεν εἰς τὸν ἀέρα·
 ἐκ τῆς θαλάττης ἐξανείρπεν ὁ δράκων
 ὡς κῆτος ἄλλο καὶ Χαρύβδεως στόμα
 καὶ πυρσὸς οὐ φίλιος ἐκ παρακτίων,
 ἀλλὰ σάλους μηνύσας, ἀλλὰ ναυτίαν·
 190 ἔκλυζε τοιγάρ καὶ μεταρσίους στέγας
 ὡς κύμα ῥοχθοῦν, ὡς πελάγιος σάλος·
 ἐξῆρτο καὶ γὰρ κατὰ κύματος τύφον,
 κατακλύσαν δὲ τοὺς παρακτίους τόπους
 ὡς ὑγρὸν ἄλμης ἐξεχείτο πρὸς πλάτος
 195 μείζω τε τὸν κλύδωνα κατὰ γῆν βρῦει·
 καὶ βόμβος ἦρτο κατὰ κυμάτων ῥόθους
 καὶ πῦρ παφλάζει καταποντίους κτύπους,

174 hortum in regione septentrionali prope cornu aureum situm, a quo incendium ortum est, nomen a drungario habere noster contendit (v. R. Janin, *Constantinople Byzantine*, Paris ²1964, 346, qui domum drungarii a Niceta Choniata memoratam portae drungarii vicinam fuisse opinatur). At cf., quae Janin, *Constantinople Byzantine* 322s., et A. Berger, *Untersuchungen zu den Patria Konstantinupoleos*, Bonnæ 1988, 505s., de positione horti τοῦ δρουγγαρίου dicunt. 177 proverbio ἀκαρπώτερος κήπων Ἀδώνιδος bona cito tabescentia designantur: Suda α 807; Eust. ad Od. I 438,13; Corp. Paroem. Gr. I 19,5 (Zenob. 1,41); II 140,20 (Mac. Chrysoc. 1,63); cf. D. Karathanasis, *Sprichwörter* 1936, Nr. 12.

- καὶ βόμβος οὐκοῦν καὶ πυρὸς ἡ φαιδρότης
πάντα μὲν ὕπνον τῶν βλεφάρων ἐκτρίβει·
200 τὸν γὰρ ἀδιύπνιστον ἡπείλει βρέμον
καὶ τὸ σκότος φαιδρύναν ὥς πρὸς ἡμέραν
ἔπειθε φεύγειν τὴν κλίνην καὶ τὸν κάρον
ὥς τάφον ἄλλον, ὥς δὲ θανάτου κλίνην,
μὴ καὶ ταφεὺς φθάσῃ τις ἔμπυρος φλέγων,
205 ὥς τοὺς νεκροὺς ἔκαυσεν Ἑλλήνων νόμος·
κἂν ἀσέληνον εἶχεν ἡ νύξ τὸ σκότος,
ἀλλ' ἐξανήφθη τῆς καμίνου τὸ φλέγον
ὥς πλησιφαεῖς τῆς σελήνης συρμάδες,
κἂν ἦν ἀποτρόπαιον ἐκ τῶν ἀνθράκων,
210 φωτισμὸς ἡ νύξ εἰς ἐμὴν δυσποτμίαν.
ὅθεν μέσον διεῖλε τὰς συζυγίας
ἡ τοῦ πυρὸς τέμνουσα πάνθηκτος σπάθη,
πρὸ τοῦ πυρὸς δὲ καὶ τὸ τῆς φρίκης ξίφος,
καὶ σύζυγος παρῆλθε τὴν ὁμευνέτιν,
215 πατήρ ἀφῆκεν ἐκδραμῶν τὰ τέκνια
καὶ τὰ τέκνα παρῆλθε τοὺς φυτοσπόρους,
τὸν δεσπότην ὁ δοῦλος ἢ φίλος φίλον·
σκότος τὸ πῦρ γὰρ τοῖς βλεφάροις ἐντρίβει
καὶ μὴ βλέπων ἕκαστος ἐξ ἄλλου τρέχει.
220 ὦ πῶς διερράγησαν ἔνδετοι σχέσεις·
M 12^v ὅπου δοκεῖ σπεύδοντες ἐξ ἀταξίας
ἢ μᾶλλον ἔνθα καὶ τὸ πῦρ ἐπιτρέπει
κρησφύγετον ζητοῦντες ἐν τῷ κινδύνῳ
καὶ λιμένα δὲ τῆς τρικυμίας μέσον·
225 κἂν ἦν σάλος τὰ πάντα καὶ βαρὺς κλύδων,
ἄζωστος ἄλλος ὥς πρὸς ἀρωγὴν τρέχει,
πλὴν συμποδίζει τῆς φλογὸς τοῦτον σκόλοψ

208 ~ 454. 212 πάνθηκτος cf. Theod. Prod., Rhod. I 16. 226 ἄζω-
στος ad Hes., Op. 345 γείτονες ἄζωστοι ἔκινον alludere videtur; cf. Eust. ad
Od. 1,157,30.

220 ἔνδετος σχέσις M 223 ante hunc versum versus 221 et 222 ite-
rum scripti sunt omisso τὸ in v. 222

- καὶ μᾶλλον αὐτῷ συναρῆξοντος δέει.
 τῷ γείτονι γείτων δὲ προσνέμει φλόγα
 230 καὶ πῦρ ἀμείβει τὴν στέγην ἀπὸ στέγης·
 ἔρπης τὸ πῦρ λοιμός τε, γαγγραίνης ῥύμη
 καὶ φαγέδαινα πᾶν κατεσθίον μέρος,
 πύκνωμα ῥοιᾶς τῶν δόμων ἢ πυκνότης
 καὶ καθὰ κόκκους ἐξεπύρσου τοὺς δόμους
 235 καὶ πᾶν τέγους κέλυφος ἐγκατεσθίον.
 ὦ καινὸς οὗτος αἰχμαλωσίας τρόπος,
 φεῦ, ἀπαγωγή δίχα βαρβάρου ξίφους,
 σκύλευσις ἀρπάζουσα καὶ φαῦλον τρύχος,
 ἀναστάτωσις δίχα τῶν ὀρυκτίδων
 240 καὶ τοὺς λίθους κινούσα τῶν πυργωμάτων.
 οὐδεὶς διώκει καὶ φυγὴ ταχυδρόμος,
 οὐδεὶς πατάσσει καὶ στένουσι τραύματα·
 ὥς δὲ ξίφος φρίττουσι τὸ κραῦρον ξύλον,
 τὸ δὲ πλεόν τὸν χόρτον ἐκ τῶν ἀνθράκων·
 245 καὶ γὰρ πυρωθεὶς καὶ τραχεῖς τέμνει λίθους.
 μάχη τις ἀναίμακτος ἡμῖν ἐρράγη
 ἢ καινὸς ἄλλος νυκτομαχίας κρότος
 ἐν πανσελήνῃ τοῦ πυρὸς τῇ λαμπάδι.
 ὥς ἐν φόνοις δὲ πάντα δακρύων γέμει.
 250 τὰ νήπια φεῦ κόπτεται ξυναυλίαν
 τὸν μορμολυγμὸν τοῦ πυρὸς πεφρικότα
 καὶ πατέρας ζητοῦντα σὺν ταῖς μητράσιν,
 ἀφ' ὧν διεσχίσθησαν ἐμπύρῳ ξίφει·
 τοῖς πατράσιν συνάμα ταῖς γεννητρίαις
 255 διπλοῦν τὸ πῦρ ἦν εἰς ὕλην τῶν δακρύων
 τὸ φυσικόν τε τῶν τέκνων καὶ τὸ φλέγον.
 ἢ παρθένος ῥίψασα τῆς αἰδοῦς χρόαν,
 χλωρὰν λαβοῦσα τὴν βαφὴν ἐκ τῆς φρίκης,
 τοὺς γὰρ θαλάμους ὥς ἐναντίους βλέπει,
 260 μονόπεπλος ἔδραμεν εἰς τὰς ἀμφόδους

- ὥς τοῦτον ἀρπάσασα τοῦ πυρὸς μόνον.
 ἀδελφὸς ἀπέρρηκτο τῶν ὁμοπνόων·
 νικᾷ τὸ πῦρ γὰρ τῆς ἀγάπης τὴν φλόγα.
 βοή τολοιοὺν συμμιγῆς ἀνατρέχει,
 265 πένθος γυναικῶν, ἀλαλαγμὸς ἀρρένων,
 κλαυθμὸς νεογνῶν καὶ στεναγμὸς παρθένων,
 πολυμιγῶν ἔνωσις εἰς μέλος γόου,
 συμφωνία Τελχίνος ὡς τραγωδία
 καὶ σκηνικὰς στρέφουσα καυστικὰς δάδας
 270 βρόμος τὲ πυρὸς καὶ γόος κατεκρότει,
 ἐξ ἀγχιθύρου τῆς θαλάσσης οἱ ψόφοι·
 τριπλοῦς ὁ βόμβος ἀκοαῖς ἐπερράγη
 καὶ τῆς θεᾶς ἦν πληκτικώτερον τέρας.
 ἦστραπτεν ἡ φλόξ, συμμιγῆς ἦχει κρότος·
 275 αἰσθήσεων ἦν ταῦτα τῶν πρώτων κλόνος
 τῶν εὐχερῶν τε καὶ παθητικωτέρων·
 αὐθις ἀφὴν ἔθλιψεν ἡ πυρὸς ζέσις,
 ἡ δ' αὖ καπνώδης τὴν πνοὴν δυσοδμία·
 μόνον τὸ χεῖλος μὴ πυρὸς γεγευμένον
 280 τὴν ἐκ πυρὸς πέπωκεν ἄλμην δακρύων·
 καὶ πεντάδα τὴν πᾶσαν ἡ φλόξ ἐστρόβει
 ὥς ἐξετέφρου πῦρ πάλοι Πεντάπολιν.
 M 13' ἡ νῦξ παρήλθεν ἐν τοσοῦτῳ τῷ κλόνῳ
 ὥσπερ σκοτεινὸν ἄλλο Ταρτάρου κνέφας·
 285 ἡ φλόξ γὰρ αὐτὴ Πυριφλεγέθων νέος.

268-269 cf. Nic. Chon., Hist. 135,16-17 (van Dieten) Τελχίνος ...
 τοιαύτας τραγωδίας σκηνοποιοῦντος ... Ceterum de Telchinibus v. RE
 V A 1,197ss. 272-282 quinque sensus hominum igni affectos cum
 quinque oppidis igni destructis in Vetere Testamento memoratis compa-
 rat: 282 cf. Sap. 10,6 καταβάσιον πῦρ Πενταπόλεως quae verba ad Gen.
 19,23-25 spectant. Cf. et Philonem Alex., De Abrahamo 147 συμβολικῶς
 ἡ πεντάπολις αἱ ἐν ἡμῖν πέντε αἰσθήσεις εἰσί. 285 Πυριφλεγέθων nomen
 fluvii infernalis (cf. Od. 10,513 et al.); v. 825 iterum memoratur.

263 γαρ M 278 καπνώδει Diet δυσοδμία Diet

- τῆς ἐσπέρας πάλιν δὲ κλαυθμὸς ἐξ ἔω
 ἐξῆρτο λαμπρῷ συναναβὰς φωσφόρῳ·
 τὸν ἀστεράρχην οὐρανὸς διαφλέγει,
 ἡ γῆ δὲ κάτω πρὸς τέρας ἀντιφλέγει
 290 ἀνθήλιον χθόνιον ἐκ τῶν ἀνθράκων
 ὡς μύδρον ἄλλον ἐκ κακῶν πυρεκβόλων
 φωτιστικὸν μέν, ἀλλὰ πυρφόρον πλεόν·
 ἄνω διφρεὺς ἥλιος ὡς δρομεὺς θέει,
 [ἡ φλόξ] δὲ κάτω τοῦ πυρὸς πρὸς φωσφόρον
 295 καὶ συνδραμεῖται κοσμικοῦ πλάτος γύρου
 εἰς αἰθάλην τε καὶ σποδιὰν λεπτύνει·
 ὡς πύρινος γὰρ ἄρματηλάτης τρέχει.
 κἄν ἐξανύσας ἐξετέφρου τὴν χθόνα,
 ἂν μὴ συνέσχευ ἀνακόψας τοὺς δρόμους
 300 γλυκὺς Ἰησοῦς τοῦ παλαιοῦ δεσπότης
 οὐράνιον στήσαντος ἥλιον πάλαι
 οἴκτου σταλαγμοῖς ἡμερώσας τὸ φλέγον·
 ὡς γὰρ ὁ Βορρᾶς ἐξεφύσσα τὴν φλόγα,
 πτηνὴ διῆρτο καὶ τὸ πᾶν ἐπεστρόβει
 305 νικῶσα καὶ τὰ πτίλα τῶν ταχυπτέρων,
 ὁξὺς οἰστὸς τοῦ πυρὸς τὸ παμφάγον·
 τὴν γὰρ πτέρωσιν εὗρεν ἐκ τῶν πνευμάτων·
 Ἑλλήν θεὸς πτέρυγα καὶ δάδα στρέφει·
 ἀλλὰ μῦθος τὸ πρᾶγμα καὶ παίγμα πλάνης.

293 cf. Theod. Prod., Rhod. IV 243 Ἥλιε διφρεὺ ἄρματος
 πυροτρόχον. 299-302 tria miracula in Vetere Testamento laudata, quibus
 vis elementorum a Deo reprimebatur, simili modo iunguntur a Gregorio
 Nazianzeno (or. funeb. in Basil. 57,6 = or. 43,7,14 Bernardi: στήσας
 ἥλιον καὶ ποταμὸν ἀνακόψας) et a Cyrillo Scythopolitano (Vita Euthymii
 23,12s.; Vita Cyriaci 223,19-22 Schwartz). 299 ἀνακόψας τοὺς
 δρόμους cf. Jos. 10,2. 301 cf. Jos. 10,13. 302 ad Dan. 3,50 referre
 videtur (cf. et 3 Macc. 6,6). 308 Mercurium designare videtur, qui in
 hymno Homérico in Merc. 108 ignem invenisse dicitur.

286 δε M 287 λαμπρὸς M 289 δε M 294 suppl.; spatium va-
 cat in M 295 συνδραμεῖσθαι M 300 δεσπότης Diet

- 310 ἡμῖν δ' ἄληθῶς τῆς καμίνου τὸ φλέγον
 καὶ πῦρ δαδουχεῖ καὶ φορεῖ πτερόν τάχους.
 ἐκ τῶν ἐπ' ἄκταις τοιγαροῦν περιδρόμων
 ἐπὶ μέσῃν ἀπῆρξε τὴν Βυζαντίδα·
 ἔληξεν οὐ πρὶν ἦλθεν εἰς τὴν καρδίαν,
 315 τὸν ὀμφαλὸν δ' ἐπέσχε τῆς Κωνσταντίνου·
 ὡς δεξιὸς γὰρ εὐφυῆς τε πυγμάχος
 ἔπληξε θάττον εἰς μέσῃν τὴν καρδίαν
 καὶ νεκρὰ λοιπὸν ἡ βασιλὶς ἐρρίφη.
 οὐκ ἦν δέ τι πρόσαντες αὐτῆς τῷ δρόμῳ,
 320 μικρὸν τὰ πυργώματα καὶ δόμων λόφοι·
 πάντα παρεῖλκεν ὡς ποταμὸς πλημμύρων
 καὶ καλάμην ἥσθιε καὶ τραχεῖς λίθους·
 ὡς κηρὸν ἐξέτηκε σιδηροῦν πάχος·
 οὐκ ἦν δέ χωλὸς ὡς λαλεῖ μύθου στόμα
 325 Ἕφαιστος ὧδε καὶ φλογὸς τὸ πυρφόρον·
 ὡς γὰρ δρομεὺς διῆλθε ταχύς τὴν πόλιν.
 B 72' ὡς γοῦν τὸ παρὸν εἶχεν ἡ φλόξ τὰ κράτη,
 οἷαν ἀνήπτε τὴν πυρὰν ταῖς καρδίαις
 τῶν εὐσεβῶν πιμπρῶσα μυχίαν πλάσιν.
 330 τίνα γὰρ οὐκ ἔπραττε τῶν ἀτασθάλων;
 ὦ τῶν τροφίμων οἷα δειπνεῖ πρὸς κόρον·
 ὅλους σιτώνας ἐσθίει τὸ παμφάγον
 καὶ τὴν τράπεζαν πλουσίαν παραρτύει
 δρᾶγμα θερίζον ἐκ νόθων τῶν σπερμάτων
 335 ἢ σπερμολεκτοῦν ὡς βορὸν πτηνῶν στόμα·
 οἰνῶνας ἐρρόφησεν ὡς δίψαν τρέφον,
 πλὴν καὶ μεθυσθὲν οὐχ' ὑπνοῖ τὸ θηρίον,

315 ignem usque ad umbilicum urbis, i.e. ad locum Μεσόμφαλος appellatum venisse noster dicit; de quo loco cf. Janin 391 et Berger 468–470. 324–325 cf. Il. 18,397; Od. 8,332. 335 cf. Ar. Av. 232s. σπερμολόγων τε γένῃ / ταχὺ πετόμενα.

316 δεξιὸς γὰρ M 325 ὧδε M 327 incipit B, ante versum 327
 τμήμα τρίτον habet B 334 θερίζων MB σπερμάτων M : δογμάτων B

νήφει δὲ μᾶλλον ὥς πίνον νηφαλίαν·
 χύσεις ἐλαίων εὗρεν εἰς τροφῆς ὕλην
 340 καὶ χανδὸν ἐξέλαψεν οἰκείαν πόσιν,
 ἐκ δ' αὖ γε καρποῦ – ψαλμικὴ τοῦτο φράσις –
 σίτων, ἐλαίων, τέρψεως ἀνθοσμίου
 ἐλαττονεῖται τῶν Βυζαντίων πόλις.
 ἴδης κενάς τε τῶν ἀλεύρων ὑδρίας
 345 καὶ καμπάκην ἔλαιον οὐ βλύζοντά σοι·
 τοὺς ἐγκρυφίας αἰθάλη πυρὸς φρύγει.
 M 13^v ἄν οὐ τρέφωμεν οὐ προφήτην, οὐ ξένον,
 καὶ τὴν Ἥλιον συγκαλύπτομεν χάριν.
 ὥς κλίβανος τὸν σίτον ὅπτᾱ τὸ φλέγον
 350 ἄβρωτον ἡμῖν ἐκ τοσαύτης ἀσβόλης.
 θημωνίας ἔφλεξεν ὥς καύσων θέρους
 εἰληθερεῖ τὲ κατὰ κυνάστρου φλόγα·
 καὶ γὰρ παρ' ἡμῖν τῆς ἀμαρτίας ἄγος.
 θεὸς δὲ σίτους, οὐχὶ μῦθος συμφρύγει
 355 ὥς εἰς πόλιν πρὶν δυσπραγοῦσαν Ἑλλάδος.
 ἐκ πυρὸς οἶνον κατανύξεως πίνω
 καὶ κύλικα ζέουσιν ἐκ τῶν ἀνθράκων,
 χολῆς σταφυλὴν καὶ πόμα τῆς πικρίας
 ἔμοι γραφικῶς ἡ δίκη κεραννύει,
 360 ἀνθ' ὧν μετ' αὐλῶν ἐξεκίρνων τὰς πόσεις.
 Ἑλλήν διηγοῦ σῆς τερατείας λόγοις
 σὸν Διόνυσον ἐκ Διὸς πεφλεγμένον·
 ἐγὼ τὸν οἶνον τῆς ἐμῆς πικρᾶς μέθης

341-342 Ps. 4,8 ἀπὸ καρποῦ (καιροῦ ed.) σίτου καὶ οἴνου καὶ
 ἐλαίου. 344-348 3 Reg. 17,12-16; 19,6. 354-355 σίτους ... μῦθος
 συμφρύγει / ὥς εἰς πόλιν πρὶν δυσπραγοῦσαν Ἑλλάδος ad Steph. Byz. Ethn.
 346,12 Κάδρεμα, πόλις Λυκίας, ... ἐρμηνεύεται δὲ σίτου φρυγμὸς ἢ πόλις
 referre videtur. 356 Ps. 59,5. 358 Deut. 32,32. 360 cf. Is. 5,12
 μετὰ ... αὐλῶν τὸν οἶνον πίνουσιν. 362 Διόνυσον ἐκ Διὸς πεφλεγμένον
 ad Dionysum nascentem refert. Cf. Nonn., Dionys. 8,367-9,4.

338 νηφάλια B 340 ἐξέλαψεν M : ἐξέλαμψεν B 354 μῦθος
 MB 355 δυσπραγοῦσαν Diet 356 κατανύξεως B

- θεοῦ λέγω ζέσαντα δικαίᾳ κρίσει.
 365 ὦ θαυματουργὲ σῶτερ ἐκτρέπων ὕδωρ
 εἰς νεκταρώδη καὶ γλυκάζουσαν πόσιν,
 τί μὴ ψύχεις τὸν οἶνον εἰς ὕδωρ τρέπων
 διπλῆν τε ποιότητα τοῦ θερμοῦ στρέφεις
 εἰς ψυχρότητας τὰς ἐναντίας φύσει;
 370 ἔλαιον ἡμῶν ἐκτραχύνει καρδίαν,
 ἂν παφλάσαν παρήλθε γαληνὴν χύσιν,
 οὐ τοῖς ναοῖς φῶς, ἀλλὰ πυρὸς ἐκτρέφον
 παροιμιακῶς εἴτε μὴν ἀντιστρόφως
 B 72^v ἔλαιον ἐκσβέννυσι χυθὲν τὴν φλόγα·
 375 οὐ σβέννυσι γὰρ ὑγρότητος ἱκμάσι,
 τῷ λιπαρῷ δὲ τῶν ναμάτων ἐκτρέφει.
 ἔμαρπεν ἡ φλόξ καὶ χρυσαργύρους ὕλας,
 ἐνώτια, ψέλια χειρῶν, σφενδόνας,
 ὥς ἡ κάμιнос Ἰσραὴλ πρὶν ἐσθίει
 380 καὶ μυκᾶται φαγοῦσα καὶ βοὸς πλέον·
 ὕδωρ δὲ ταύτην οὐκ ἀφαντῶσαι σθένει,
 ἀργύριον δ' αὖ ἐκπυρωθὲν ὥς λόγος
 οὐχὶ δόκιμον οὐδὲ ῥοιζοῦν ἐξέβη,
 καὶ συμπυρωθεὶς ὁ χρυσὸς ταῖς ἐσχάραις
 385 χαλκηλατεῖται καρδιῶν ὥς εἰς βέλος·
 θησαυρὸς ἀργύρων τε καὶ τῶν χρυσίων
 ἄνθρακες ἐκζέοντες ἡμῖν εὐρέθη.
 ὦ πῶς πλατύνω τὸ στόμα πρὸς ἐκφράσεις
 ναῶν μελάθρων, δωμάτων μεταρσίων
 390 σχόντων ἐν εἶδος ἐκ πυρὸς μελασμάτων;
 μέλαθρα καὶ γὰρ καὶ σποδοῦ πάντα χροᾶ

365-367 cf. Joh. 2,1-11; 4,46. 374 cf. Corp. Paroem. Gr. I 345,10
 (Plut. 22); Karathanasis 96, Nr. 196. 379 ὥς ἡ κάμιнос Ἰσραὴλ πρὶν ἐσθίει
 ad Gen. 19,28 spectare videtur. 382-383 cf. Ps. 11,7. 386-387 ἄν-
 θρακες ὁ θησαυρὸς Corp. Paroem. Gr. I 32,1 (Zenob. 2,1); II 9,3 (Diog.
 1,52); Karathanasis 97, Nr. 198.

366 πόλιν B 369 φύσεις B 371 παφλάζουσαν M 380 φανοῦσα
 B 389 δωμάτων μελάθρων B

- πῶς ἐκλαλήσω καὶ τίσι τοῖς ὀργάνοις;
 εἰ πῦρ νεμηθὲν τὴν κρυφῇ διαρτίαν
 ἐξικμάσοι στόμα τε καὶ χεῖλους δρόσον
 395 καὶ δάκρυον πᾶν ἐκροφᾷ τῶν ὀμμάτων,
 ὥς καὶ κλάειν θέλοντα μὴδὲ δακρύειν.
 φεῦ, φεῦ, ἔρυμνοὶ πυργεπάλξιδες δόμοι
 ὥσπερ πόλεις ἐστῶτες εἰς μέσσην πόλιν,
 πῶς ἐξεπορθήθητε τῇ πυρὸς μάχῃ.
 400 ὦ δωμάτων ὑψιστον εὐτεχνον τέγος,
 ὦ τῶν μεγάλων ὑπερηρμένος τύφος,
 πῶς εἰς ταπεινὴν ἐξεκυλίσθης βάσιν·
 ἄορνιν εἶχες τὴν μετάρσιον θέσιν
 ἀπρόσβατόν τε καὶ πτεροῖς ὠκυπτέροις,
 405 καὶ πῶς καταπάτημα πέζαις ἐρρίφης,
 πῶς νῦν κατορχῇ καὶ ποσὶ τετραπόδων;
 ὦ καλλονῆς σου τῶν γραφῶν καὶ τῆς θεάς,
 ἣν ἀπένιψε ξηρότης, οὐχ' ὑγρότης.
 ὦ τῆς κονίας τῆς βαφῆς καλλιγράφου,
 410 ἂν ἐξαμειφθῇ πρὸς κόνιν μελαντέραν·
 M 14' τὰ τῶν γραφῶν ὥραϊα πῦρ κατεσθίει,
 τὸ δ' αὖ πολύχρουν ὡς χροᾶν ἄνθης φρύγει.
 τὴν ζωγράφον τὲ καὶ σοφωτέραν χέρα
 ἤλεγξεν ἢ φλόξ ὥσπερ ἐξ ἀτεχνίας
 415 οὐ δευσοποιὰ χρωonnύσαν τὰ βάμματα.
 τῆς αἰθρίας, φεῦ, τῶν λίθων καὶ μαργάρων,
 ἂν μαρμαρύσση μηκέτι πρὸς ὀμμάτων·
 καπνίζεται γὰρ ἐκ ζεύσεως ἀσβόλης.
 ὦ λαῖνοι χιτῶνες οὐκ ἐκ στημόνων
 420 δόμους ἐπενδύοντες εἰς ἀγλαίαν,
 φαιδρῶν ἐπίπλων ἐξελέγχοντες χάριν,
 τανῦν δὲ γυμνάς ἐκλιπόντες τὰς στέγας
 φλεχθέντες ὡς ὕφασμα λινέας κρόκης·

393 τῇ κρυφῇ B	395 ἐκροφᾷ M	396 μὴ δὲ MB	404 ἀπρόσ-
βατον τε MB	407 καλλονῆς Diet	409 ταῖς βαφαῖς MB Diet	416
καὶ λίθων τῶν MB	422 δε M		

πλὴν ἀλλὰ καὶ χεὶρ κλεπτικὴ τῶν ἀρπάγων
 425 ἀπεκδύει τὸν οἶκον ἐκ τῶν ἀμφίων,
 τὰς μαρμάρους συλῶσα κατὰ πορφύραν.
 εἰ κόπτομαι γοῦν τῶν ἐνύλων τοὺς δόμους,
 πῶς οὐ δακρύσω τῶν ναῶν εὐκοσμίαν
 καὶ τῆς τριάδος οὐ στενάξω τὰς στέγας,
 430 ὥς Ἀβραάμ σκῆνωσιν, ὥς καλὰς δρύας;
 φθίνουσι καὶ γὰρ καὶ μαραίνει φυλλάδας
 οὐ χειμερινὴ καῦσις, οὐ μεσημβρία,
 ἀλλὰ πυρὸς φλόγῳσις ὑπὲρ πᾶν θέρος.
 ὦ τῶν ναῶν τὸ κάλλος ἂν ὑπορρέῃ
 435 καὶ πλημμελούντων τῶν ναῶν τῶν ἐμψύχων,
 πλήττοίτο πρώτως ἢ χάρις τῶν ἀψύχων.
 ὦ πῶς ἰδὼν τὰ τόξα τὴν βολὴν φύγω
 καὶ τὸν τρυγίαν οὐ πῖωμαι τοῦ σκύφου
 καὶ σωφρονισθῶ τῶν ἀναισθήτων πάθει,
 440 ὥς ἐκ συκῆς εἰς θαῦμα τιμωρουμένης;
 οὐρανὸς ἄνω καὶ καλύπτεται γνόφῳ
 καὶ νύξ μελαίνει καλλονὴν σφαιρωμάτων,
 ἀλλὰ βραχὺς ἔρρευσε τῆς νυκτὸς χρόνος
 καὶ φαιδρὸς αὐθις οὐρανὸς τῷ φωσφόρῳ.
 445 σφαῖραι κατὰ γῆν οἱ νεῶ τοῦ δεσπότη
 ὥς ἀντίμιμοι τῶν ἄνω σφαιρωμάτων,
 οἷς ἐξ ἀδήλου καὶ θεὸς θρονίζεται
 καὶ νύξ ἐν αὐτοῖς ἐκ πυρός τε καὶ γνόφος.
 ἀμορφίας νύξ, δυσόρατος σαθρότης
 450 ἐκτείνεται δὲ κυκλικῶ μήκει χρόνου,
 τὸ δ' ἑσπερινὸν ἄλυτον τούτοις σκότος.
 ἔκρυπεν ἢ νύξ εἰκόνας ὥς ἀστέρας·
 τύπος παρῆλθε φωσφόρος τοῦ δεσπότη
 καὶ πλησιφαεῖς τῆς σελήνης συρμάδες,

430 Gen. 18,1ss. 440 Mt. 21,19. 451 ἄλυτον ... σκότος cf.
 Disc 6 454-455 Cant. 6,9. 454 ~ 208.

424 λεπτική MB 426 συλλῶσαν M συλῶσαν B 440 εἰς Diet
 451 ἄλυτος M; κότος MB : ἄλυτον τούτοις σκότος scripsimus

- B 73^r ἦν ἄσματα μέλπουσιν ἐκλελεγμένην,
 456 τὰς φωσφόρους πλουτοῦσαν ὑπόθεν χύσεις
 ὡς φαύσεως ὄχημα τῆς τρισηλίου.
 μὴ συντελεῖται καὶ παρέρχεται κτίσις
 καὶ πτώσις ἄρτι τῶν φεραυγῶν ἀστέρων,
 460 τυλίσσεται δὲ καθάπερ καὶ βιβλίον
 οὐράνιον γύρωμα τῶν θείων δόμων,
 ὡς δ' αὖ τόμος ρέουσιν ἐκ τῶν ἀνθράκων,
 ὡς νῦν παρ' ἡμῖν δεῖγμα τοῦ λόγου πλεον
 πυρὸς ποταμὸς πάντας ἐκτηγανίσας.
 465 φεῦ, ὕψος οὐράνιον ἐνθέου στέγης,
 φεῦ, πῶς πατεῖται τῶν βεβήλων τῷ σκέλει
 καὶ κυσὶν ἐξέρριπτο παναγῆς τόπος
 ἄλλοις τὲ κυσὶ τοῖς βοροῖς τῶν ἀρπάγων·
 τοῦ γὰρ πυρὸς φαγόντος ἀγρίαις μύλαις
 470 ἐκ βρωμάτων λάπτουσι τὰς μαγδαλίας,
 ἐκ δὲ τραπεζῶν καὶ τρύφη τῶν ψυχίων,
 ζηλοῦσιν Ἄχαρ ἀρπαγὴν τὴν αὐθάδη
 M 14^v ἐν τοῖς ἀναθήμασι τῶν σεπτῶν δόμων
 καὶ βριθὺν οὐ τρέμουσι τῆς δίκης λίθον.
 475 ἐζωγράφηντο τοῦ θεοῦ τῷ δακτύλῳ
 τεῖχη ναῶν καὶ κάλλος αὐτῶν αἰθρία·
 νῦν δεξιὰ τις ὑπ' ἀριστέρου θράσους
 μεταγράφει τὴν ὥραν εἰς ἀμορφίαν.
 ὦ πικρὸν ἀλλοίωσις ἐξ ἀμαρτίας.
 480 ἐκ τοῦ πάθους τολμῶ τι πλημμελὲς λέγειν·
 μὴ τοῖς ναοῖς κάοιμεν εὐσεβεῖς φάος·
 τὸ γὰρ φεραυγὲς ἐκτρέπει πρὸς πυρφόρον.
 τῆς παρθένου δὲ τοὺς νεῶς οὐ δακρύσω,

458-461 cf. Is. 34,4. 467 cf. Mt. 7,6. 472 cf. Jos. 7,1. 474 cf.
 Lc. 17,2.

471 ψυχίων B 475 ἐζωγράφοιντο M 477 ὑπ' ἀριστέρου MB
 481 καίοιμεν B 483 τοὺς: τῆς B

ὦν καπνὸς ὄμμα καὶ ψυχῆς κόρας θλίβει;
 485 φωτὸς νεφέλη σὰς ἐτέφρωσε στέγας,
 ἢ τοῦ πυρὸς πάντολμος εἰς ναοὺς ῥύμη·
 καὶ ποῦ τὸ ῥεῦμα σῶν μεταρσίων δρόμων
 καὶ συμπαθείας οὐρανόβλυτος δρόσος;
 ἢ τοὺς παροργίσαντας υἱὸν σου θλίβεις
 490 μήτηρ τὲ πρῶν συγχολᾷς σου τεκνίῳ;
 ὦ βάτε πυρίκαυστε καὶ πάλιν βάτε,
 ἄν εἰκόνα σὴν τοῦ πυρὸς θράσος φλέγῃ·
 καὶ μὴν ἄκαυστος ἦσθα τὸ πρῶν βάτος
 καὶ νῦν τεφροῖ πῶς; τὸν τρόπον ζητῶν τρέμω,
 495 ἢ που βεβήλοις συμπατῶ μου τοῖς δρόμοις
 σῶν αὐλὰς οἴκων οὐκ ἀπορρύπτων πόδας
 οὐδ' ὑπόδημα σαρκικοῦ πάχους λύων
 καὶ δερμάτινον ἄχθος ἐκ προσυλίας,
 ὥς πρὶν θεόπτης καὶ θεωρὸς τῆς βάτου·
 500 κἀντεῦθεν ἢ φλόξ τυραννεῖ καὶ τὴν βάτον
 καὶ πᾶν τὸ Σινᾶ τῶν ναῶν καταφλέγει,
 ὥς ἐκκαθάρη τῶν ἐμῶν μiasμάτων.
 τὸν δ' αὖ νεῶν ἐκείνον ἢ νεῶν χάριν
 τοῖς ἐν ναοῖς ἄστρασιν ἄλλον φωσφόρον,
 505 πόθεν στενάξω τοῖς καταλλήλοις γόοις,
 ἄν ἐξετάκη τῷ πυρὶ τὰ δάκρυα,
 ὄνπερ προεσκεύασε φαιδρότης Κύρου
 καὶ χεὶρ ἐπηγλαίσεν εὐσεβεστέρα;

484 ὄμμα καὶ ψυχῆς κόρας. ὄμμα ψυχῆς persaepe (cf. Plat., Resp. 533d),
 κόραι ψυχῆς multo rarius invenitur; cf. Athan. Al., Quaest. ad Antiochum
 ducem, PG 28,689 ἀπετύφλωσεν ὁ Σατανᾶς τὰ τῶν Ἰουδαίων ὄμματα,
 καὶ ἐπήρωσε τὰς τῆς ψυχῆς αὐτῶν κόρας. 488 δρόσος potius ad Jud.
 6,36–40 (de vellere; cf. Ps. 71,6) quam ad Gen. 27,28 spectare videtur,
 quia vv. 483–502 de aliqua aede beatae Mariae virginis agitur (v. supra,
 p. XV). 491–493 Ex. 3,2. 496–499 Ex. 3,5. 503–508 templum si-
 gnificat, quod aedificari Cyrus Persarum rex concessit; cf. Esdr. II 1,1ss.

485 ἐτρέφρωσε M 487 δόμων B 494 πως M 496 ἀπορρύπτων
 MB 497 ὑπόδυμα B 501 τὸν ναὸν B 507 προεσκεύασε B

- Βεσελεήλ τε καὶ Μωσῆς συνεργάται
 510 σκηνὴν συνεκρότησαν ἀλλὰ χάριτος
 στέγουσαν ἔνδον λυχνίαν, στάμνον, πλάκα,
 ἅγιον ἄλλο κοσμικόν, καθὼς γράφει,
 ἂν ἡλικία καὶ φύσις καὶ πᾶν γένος
 ἐμφιλοχωρῇ καὶ πατῇ τούτου πλάτῃ.
 515 λιμὴν γὰρ ἦν τὸ χρῆμα τοῖς ἐν κινδύνῳ
 ἢ καὶ κιβωτὸς σωστικὴ παντὸς φύλου,
 κἂν οὐκ ἐπέσχε τοῦ πυρὸς τὰς πλημμύρας
 καὶ κατακλυσμὸν τῆς φλογὸς καὶ τὸν σάλον —
 520 καὶ γὰρ ποταμὸς τοῦ πυρὸς παρελκύσας,
 καὶ γὰρ ἀπὴν δίκαιος ἐκ ταύτης Νῶε,
 ἀφῆκε πενθεῖν εὐσεβῶν παμφυλίαν.
 ἐκεῖθεν ἐξέδραμε τοῦ κλυδωνίου
 περιστερὰ τις ὥσπερ ἡργυρωμένη
 ἢ καὶ χρυσῷ στίλβουσα καὶ τῷ λυχνίτῃ
 525 τύπος σεβαστὸς τῆς πανάγνου παρθένου
 κάκ τῆς θύρας ἐκδύσα τῶν σκηνωμάτων,
 ἦν πλατεῖαν ἥνοιξεν ὄργανον φλέγον,
 καὶ τοῦ πυρὸς φυγοῦσα τὴν τρικυμίαν

509-512 de tabernaculo a Beseleel iussu Moysis confecto v. Ex. 35,30–36,1ss. 512 ἅγιον κοσμικόν Heb. 9,1. 515-521 de arca; cf. Gen. 6,14ss. 520 δίκαιος Νῶε cf. Gen. 6,9. 522-534 columbam Noe (cf. Gen. 8,8ss.) cum columbis argenteis auratis, quae in ecclesiis positae esse solebant, confert; de quibus vide Theod. Prod., Poem. Hist. 34 (Hörandner) et C. Mango–J. Parker, *Dumbarton Oaks Papers* 14,245. 525 columba tamquam τύπος Mariae in hymnis ecclesiae graecae haud raro canitur; cf. S. Eustratiades, *Ἡ θεοτόκος ἐν τῇ ὕμνογραφίᾳ*, Paris–Chennevières-sur-Marne 1930, s.v. περιστερὰ, ubi et epitheta περιηργυρωμένη καὶ κεχρυσωμένη, νοητοῦ κατακλυσμοῦ παύλαν φέρουσα etc. inveniuntur. P. Magdalino (ut supra, p. XV) de imagine Mariae agi contendit.

515 λιμὴν γὰρ MB τὸ χρῆμα om. Diet 517 τοῦ: τοὺς M 524 ἢ
 καὶ χρυσῷ καὶ τῷ λυχνί[ω] καὶ τῷ λυχνίτῃ B 525 σεβαστέ M 527 ἦν
 πλατεῖαν scripsimus: ἦν πλαγεῖαν M : ἢ πλατεῖαν B

- ἀπῆρεν εἰς ὕδατα λίμνης μαρτύρων,
 530 οὐς σχῆμα μετρεῖ τῆς δεκαπλῆς τετράδος·
 πλὴν ἀνάπαισιν εὗρεν ἡ ταύτης βάσις,
 παλίνστροφον γὰρ οὐκ ἀπῆρε τὸ πτίλον,
 M 15^v κᾶνπερ φέρη τὸ κάρφος εἴτε τὸν κλάδον,
 ὃς ἐξανέσχευ ἐκ Δαυίδ ρίζωμάτων.
 535 καὶ λῆξιν οὐκ ἔλαβεν ἡ τρικυμία·
 ἔτι λαλήσω καὶ πλατύνω τοὺς γόους
 καὶ μηνύσω τὸ βάθος τῶν θρηνημάτων·
 καὶ δεσπότου γὰρ ἐκτεφροῖ φλόξ τοὺς τύπους,
 B 73^v ὃν πῦρ κατείδε καὶ Μωσῆς καὶ Θεσβίτης,
 540 ὃς ὑετὸς δρόσος τε καὶ πνεῦμα ψύχους.
 ζητῶν, ἐρευνῶν τοιγαροῦν τὸ πρακτέον
 καὶ τὸν λόγον τίς τοῦ πυρὸς τῶν γραμμάτων,
 εὐρὼν ἀπαυδῶ καὶ γράφειν ὑποτρέμω·
 τὸν γὰρ κατ' εἰκόνα με μαστίζειν θέλων,
 545 ἀνθ' ὧν μολύνω τοὺς θεογράφους τύπους,
 στρέφει τὸ τόξον εἰς τὸν ἄψυχον τύπον
 καὶ τωτέως ἐπληξε χρωμάτων φύσιν,
 ὥς μορμολύξῃ τὴν ἐμὴν ἀταξίαν.
 εἰ γοῦν λάβῃ με πάλιν ἐν παροινίαις,
 550 εὐθὺ τὸ τόξον ἐντενεῖ τῆς καρδίας.
 ὦ πῦρ ἀναιδὲς κατὰ δεσπότου βρέμον,
 ὃν ἡ τριάς σοι τῶν ὁμοστοίχων τρέμει·

529-530 de aede quadam XL martyrum agitur. 531-533 cf. Gen. 8,9-10. 534 cf. Apoc. 22,16. 539 de visionibus Moysis et Eliae cf. Ex. 3,2; 3 Reg. 18,37-38. 540 cf. e.g. Deut. 32,2; Dan. 3,50. 545 θεογράφους τύπους idem atque apud alios θεόγραφοι πλάκες vel simile (cf. Lampe s.v.) significat, i.e. tabulas legum.

530 χῶμα MB : σχῆμα scripsimus 532 παλίτροφον B 538 ἐκ-
 τρεφοῖ M : ἐκτ... B φλόξ : ξ ex ζ M 540 ψύχος M : ψύχους scripsi-
 mus: nihil praeter ψυ legi potest in B 552 ποι B

- ὕδωρ, ῥοώδης εὐδιάχυτος φύσις,
 ἀνέσχε Χριστοῦ σαρκικὸν ποδῶν πάχος
 555 ὥσπερ στεγανὸν ἐκ φρίκης τοῦ δεσπότη,
 καὶ που ποταμὸς εἰς παλirroian θέει·
 ἄῃρ ἀνυποῖ σῶμα Χριστοῦ βαστάσας
 μικροῦ τὸ λεπτόσωμον εἰς στερρὸν τρέπων·
 ἡ γῆ κλονεῖται καὶ βλεφάρῳ δεσπότη
 560 καὶ θρύπτεται κόρυμβος ὑψηλῆς νάπης.
 τὸ πῦρ δὲ τολμᾷς καὶ χαρακτῆρας φλέγειν,
 ὦν ἡ σκιά ζώσιμον ἀψύχοις πνέει·
 ἀλλὰ πρόνοια ταῦτα καὶ θεῖα κρίσις·
 ἄν γὰρ κελεύσῃ, καὶ καμίνου τὸ φλέγον
 565 Χαλδαϊκῆς ἔφριξε καὶ παίδων τρίχας·
 θέλει δὲ καὶ πῦρ δαπανᾷ καὶ τοὺς τύπους
 καὶ πάχος ἀδάμαντος ὡς χόρτον φρύγει.
 ὡς γὰρ βασιλεὺς τις περιγείου κράτους
 πόλιν κολάζων ἐξ ἀτασθάλων τρόπων
 570 θυμῷ δικαίῳ καὶ κατὰ λόγον χόλῳ,
 καὶ πῦρ κατ' αὐτῆς ἀπόφασιν ἐξάγων
 καὶ στήλας αὐτοῦ προτρέπει συνεκφλέγειν,
 μὴ λείπανον λίποιτο τῆς ἀτασθάλου,
 οὕτω κελεύει καὶ θεὸς παντοκράτωρ
 575 τῇ κατακρίτῳ συντεφροῦσθαι τοὺς τύπους.
 καὶ φεῦ τολοιπὸν τῆς ἐμῆς ἀμαρτίας,
 ἄν τὸν πραῦν χόλασιν εἰς τόσῃν τρέπω.
 μάνδρας μοναστῶν τίς λυπρῶς μὴ δακρύσῃ,

553-555 cf. Mt. 14,25; Mc. 6,48. 556 cf. Ps. 113,3 ὁ Ἰορδάνης
 ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω; Flav. Philostr., Vita Apollonii 5,6,4 ἐπὶ τὰς
 πηγὰς ὁ ποταμὸς παλirroius ἵεται. 557-558 cf. Lc. 24,51; Acta 1,9.
 559-560 Hab. 3,6; Sir. 43,15. 564-565 Dan. 3,48-50.

553 εὐδιάχυτος Diet 554 ἀνέσχε B 556 καὶ M 564 κελεύσω
 M 565 τρίχα B 568 βασιλεὺς τίς MB 571 ἀπόφασιν (ex
 ἀπόφασιν?) B 576 τολοιπὸν MB 577 χόλανσιν B : χόλασιν ex
 χόλανσιν M τρέπω scripsimus: τρέπων M, τρέπον B 578 λυπρῶς;
 λοιπὸν B

αἷς λύκος ἐσκίρτησε πῦρ τὸ παμφάγον;
 580 τὰς ἀγέλας δὲ τῶν κεκαρμένων θλίβει,
 ἃς λουτρὸν ἀπένιψε θερμῶν δακρύων·
 καὶ νῦν κατεσχίσθησαν εἰς ὀρῶν λόφους
 ῥωχμάς τε πετρῶν καὶ φαραγγῶδες χάος
 καὶ που φαγοῦνται καὶ πόαν ζωοφθόρον
 585 καὶ σώματος κώνειον ἢ ψυχῆς φόνον·
 τὸ γὰρ φλοιῶδες ἅπαν ἢ φλόξ ἐσθίει,
 ὡς ἄγριος σῦς, ὡς ἀνήμερος λέων
 τοὺς δεσποτικούς ἀμπελῶνας εἰστρέχει,
 φραγμοὺς καθαιρεῖ καὶ τρυγᾷ σύμπαν θράσος.
 590 ὁ σῦς παρῆλθε καὶ μονιὸς ἐκθλίβει·
 τὸ πῦρ γὰρ ἀπῆν καὶ παρῆν χεὶρ ἀρπάγων.
 ὦ πνευματικῆς σίμβλα φιλεργασίας
 M 15^ν ἡμῖν γεωργήσαντα πικρίας χύμα
 ἐξ ὧν ὁ καπνὸς καὶ δριμύτης ἀνθράκων·
 595 σμῆνος μελισσῶν ἐξελαύνει μακρόθεν,
 σμῆνος φιλεργὸν καὶ πονοῦν τὰς συνθέσεις
 τῆς ἐξαγώνου παντελοῦς χρηστουργίας,
 ἀφ' ἧς τὲ δειπνεῖ καὶ Χριστὸς τρυγῶν μέλι.
 βαβαὶ καλιαὶ τρυγόνων τῶν σωφρόνων,
 600 ὕλης γὰρ ἐκρήγνυσιν ἔνθεος πόθος,
 εἰς ἃς ὑφέρπων καὶ συρίζων ὁ δράκων
 πτερὸν λύειν ἐπῆρεν εἰς ἐρημίαν
 καὶ πρὸς δρυμῶνων ἐξελᾷ δυσκαρπίαν.
 κενῶ τὸ πένθος καὶ πάλιν ἐπιρρέει

587-590 cf. Ps. 79,9.14 592-598 cf. Theod. Stud., Cantica II 4 (ed. J. B. Pitra, Anal. Sacra I, Parisiis 1876, 339) Σὺ προήλθες ὡς ἐκ σίμβλων τῆς γαστρὸς ὁ φιλεργάτης. 598 cf. Is. 7,14s. 599 cf. Cl. Ael., De nat. an. X 33 σώφρων ἐστὶν ἡ τρυγῶν. Ephraem Syrus, De monachis (ed. K. Phrantzoles, Ἑφρ. τοῦ Σύρου ἔργα V, Thessalonike 1994, 251-254) 1 ἡ τρυγῶν ὄρνις ἐστὶ σώφρων.

580 δε MB 582 φλόφους M 584 φανοῦνται B 589 πάμπαν B
 590 σὺς M 594 καρπὸς B 599 σοφρόνων Diet 600 γαρ MB
 604 ante versum τμήμα τέταρτον habet B

- 605 καὶ τὰς φλέβας ἤρυνε τῶν στεναγμάτων·
 ἀντλοῦμεν ἄλλην, ἥδ' ἐπεισρέει πάλιν,
 αἰεὶ κολωνὸς τῶν γόνων ἐξαίρεται.
 ἐκεῖνο καὶ γὰρ τίσι τοῖς θρήνοις φράσω
 καὶ πῶς στενάξω τοὺς ἔμοὺς ὁμογνίους;
 610 τῶν ἀψύχων δὲ μὴ στέγων τὰς ἐκβράσεις
 τῶν ἐμψύχων πῶς καρτερήσω τὴν φλόγα;
 τὸ πῦρ γάρ, ὡς ἔοικε, μὴ λαβὸν κόρον
 ἐκ τῶν τοσοῦτων ἀψύχων ἐδεσμάτων,
 τοῖς ζῶσιν ἐξήνοιξε πεινώσας γνάθους
 615 καὶ κατεμασθήσατο σάρκας ἐμψύχους.
 ὦ πῶς πνέουσιν ἐκφράσω τοῖς ὀργάνοις
 τῶν πυρκαύστων ἐκπνοὴν ὁμοσπόρων;
 ἔσπαιρον ἰχθύς ὥσπερ ἀνθράκων μέσον,
 χεῖλος δακόντες, ἢ λαλίστερος φύσις,
 620 κἄν που λαλῶσιν ἐκμελέστερον σκάρου·
 δελήτιον γὰρ ἔσχον ὑπὸ τοῦ πλάνου
 B 74^r τὸ χρῆμα σῶσαι καὶ τὸ τέκνον ἀρπάσαι,
 οἷς καὶ συνηρπάγησαν εἰς πυρὸς ῥύμην
 ὥσπερ χεῖρα διδόντες ἐν τρικυμίᾳ.
 625 τοὺς φιλοκερδεῖς οὐδὲ γὰρ τόσον στένω
 τοὺς αὐτόθεν λαβόντας εὐθύς τὴν δίκην·
 ὦ πῶς δινοῦσιν ἐν πυρὶ τὰ σαρκία
 πικρὰν δίνησιν ὡς στεναγμοῦ πυρρίχην·
 ὦ πῶς κατωρχήσαντο τῆς φλογὸς τότε
 630 Σαρδῶαν ἐξόρχησιν οἴκτων ἀξίαν
 ἧ καὶ τραγικὰς σὺν στροφαῖς ἀντιστρόφους·
 καὶ γὰρ τὸ λάβρον συμπιέζον τοὺς πόρους

620 de scaro pisce solo non muto v. Arist. apud Athen. VIII 331d; cf. Opp., Hal. 1,134. 630 de risu Sardónico cf. Sudam Σ 124; Mich. Apost. XV 35 (Corp. Paroem. Gr. II 638); Karathanasis, Nr. 76.

608 ἐκεῖνος B 609 στενάξω M 610 ἐκφράσεις B 619 δακέντες
 Diet 620 ἐκμελέστεροι B 629 κατορχήσαντο Diet 632 λαῦρον B

καὶ ξηρότητι νεῦρον ἅπαν συνδέον
 ὥθει σπαράττειν τῶν μελῶν τὰς συνθέσεις·
 635 εἶτα τὸ λεπτόσωμον ἔνδον εἰσδύνον
 ἐκβόσκεται πᾶν καὶ τὸ σύνδεσμα λύει·
 εἰς κλάσιν, εἰς ἔκλυσιν ἄρυθμον τρέπον
 τὸν φθόγγον ἄχρι τῆς πνοῆς ἀπαμβλύνει·
 καὶ σῶμα τετράχορδον εἰς φθορὰν λύσει,
 640 ἄνπερ τὸ πληκτρον ἐμβριθέστερον κρέκη.
 ὦ μουσικῇ νικῶσα καὶ λίθων φύσιν
 ὡς Ὀρφαϊκῇ, πλὴν πρὸς ὀρμὴν δακρύων.
 ἐσπαργάνου πῦρ ἀθλίως καὶ τὰ βρέφη
 καὶ κειρίαις ἔσφιγγε ταῖς νεκροστόλοις
 645 δράκων τὲ καυτῆρ ὡς νεοσσοῖς ἐρπύσας,
 ὡς ἐν καλιαῖς τοῖς λίκνοις ἐπεστρόβει,
 ἐν εὐτυχοῦντα συμφοραῖς ἐν ἐσχάταις
 τὸ μὴ φρονεῖν νοῦν ἐν τοσοῦτῳ κινδύνῳ·
 ὁ πρεσβύτης πέπονθε ταῦτὰ τῷ βρέφει
 650 ὡς εἰς βρεφικὴν ἐκστραφεῖς ἀνανδρίαν
 ἔρπων κατὰ γῆν καὶ φυγὰς οὐχὶ τρέπων,
 ἡὔχει δὲ τὸν νοῦν πρόσθεμα τῆς πικρίας.
 ἐν λαγόσιν ἔφλεξε μητρώαις τόκους
 ὡς ἀστραπῆς φλόξ μαργάρους ἐν ὀστρέῳ,
 M 16' ὡς πῦρ κεραυνοῦ πολλάκις καταφρύγει
 656 τὸν καρπὸν ἅμα τῷ φυτῷ καὶ τοῖς κλάδοις
 καὶ λέμματι τὸν σῖτον ἐγκαταφλέγει,
 καὶ πατέρα συνέσχε τὸν φυτοτρόφον,

639 σῶμα τετράχορδον: Basil. Caes., De virg., PG 30,688, corpus humanum ut e quattuor elementis harmonice compositum cum tetrachordo comparat. 641-642 v. supra ad v. 29. 645 cf. Il. 2,308-314, quo loco et Mich. Chon. II 364,22-24 (Lampros) usus est. 653-660 de partu conchae a fulmine deleta cf. Orig., Comm. in ev. Mt. 10,7.

635 εἰσδύνον B 636 σύνδεμα M 637 ἐκκλυσιν B τὸν ῥυθμὸν B τρέπον ex πρέπον M 638 ἀπαμβλύνῃ M 640 ἐμβριθέστερον MB 645 δὲ B 646 τ[αῖς] λίμν[αῖς] B ἐπεστρόβει, cf. v. 304 M : -στόβει M, -σόβει B 651 γῆς MB 652 ἡὔχει: legi non potest in B 657 ἐν- M

- καὶ πρὶν ἰδεῖν φῶς ἀντεκέρδαναν σκότος
 660 πικρόν τε τάφον δυστυχῇ τὴν γαστέρα.
 πατήρ δὲ τριπλῶς σφάττεται τῷ κεντρίῳ
 βλέπων ἑαυτόν, τὴν τροφὸν καὶ τὸ βρέφος
 ὡς οἶκον ἄλλον συμπατοῦντας τὸν τάφον
 καὶ δυστυχοῦντας τὴν πικρὰν συναυλίαν,
 665 φλογὶ ῥαγέντας καὶ λυθέντας εἰς κόνιν,
 σπαρτίον ὡς ἔντριτον ἐκ πλοκῆς πόθου,
 καὶ συμπλακέντας καὶ χερῶν τῇ συνδέσει.
 ὡς δ' ἦν ὁ θῆρ λαίμαργος ἐξ ἀπληστίας
 σὺν δεσπόταις τὸν ἵππον ἢ καὶ τὴν στέγην
 670 καὶ πᾶσαν ἄλλην κτῆσιν ἐγκατεσθίει.
 κἂν ἐν γραφαῖς δράκοντα καὶ τύποις βλέπω
 αἶνιγμα τοῦδε τοῦ πολυπλάνου βίου,
 ὡς πρῶτον ἵππον, δεύτερον τὸ τεκνίον,
 τρίτην γυναῖκα, τέταρτον τὸν δεσπότην
 675 ἔμαρψε χανδὸν καὶ πλατυτέrais μύλαις,
 ἐλπίσι συλῶν καὶ χρυσοῦ καὶ μαργάρου,
 αὐτὸς λέγω δράκοντα τὴν πυρὸς φύσιν·
 πλὴν οὐ μερίζει τὰς τροφὰς ὁ παμφάγος,
 ὁμοῦ δὲ δειπνεῖ καὶ σπαράττει ταῖς γνάθοις
 680 ἵππον, τέκνον, σύζυγον, ἄνδρα καὶ στέγην.
 ὦ πικρὰ μίξις, ἂν τελευτᾷ πρὸς λύσιν
 τὴν ἐν στέγῃ τε σκευαγωγίαν βίου.
 ὦ δάπανον πῦρ, ὦ νικῶν εἰς τὸ φλέγειν
 τὴν παφλάζουσιν Ἐμπεδοκλέους φλόγα,
 685 ἂν μὴ παρῆκε δεῖγμα τῶν κεκαυμένων

666 Eccles. 4,12. 683-687 ad narrationem de morte Empedoclis, ut a Gregorio Nazianzeno, Carm. ad Nemesium 281-285, PG 37,1573A (cf. in primis v. 283 σάνδαλ' ἀποβράσσαντες), tradita est, refert. Cf. et Strab. VI 2,8.

660 δυστυχῇ MB 661 σαρκίῳ B 665 λιθέντας B 667 συμπλακέντες M : συμπλακέντ' B χερῶν B (melius metri gratia): ei in M ex corr. 669 ἵππον: οἶκον B 670 κτῆσιν scripsimus: κτίσιν MB 671 βλέπων B 683 δάπανος B

οὐκ οἶκον, οὐ χιτῶνας οὐδὲ σανδάλους,
 εἰς δὲ σποδὸν τὰ πάντα καταλεπτύνοι.
 ὦ πλουσίους πῦρ καὶ πένητας συμφλέγον
 καὶ τοὺς καθ' ἡμᾶς τηγανίζον Λαζάρους·
 690 οὐκ ἀπόρους γὰρ ἢ πυρὰ μόνη θλίβει
 ἢ μείζον εἰς φλόγῳσιν, εἰς καυτηρίαν.
 ὁ πλούσιος γὰρ καὶ λαλεῖ τι καὶ πνέει
 νοτίδα διψῶν τοῦ δροσιστοῦ δακτύλου.
 ἐνταῦθα νεκροῖς οὐ λαλοῦσιν ὀργάνοις,
 695 κἄν τι δὲ καὶ φθέγγαιντο, λεπτοὺς ἐκ βίας
 καὶ ψυχαγωγοὺς ἐκκαλοῖντο δακτύλους
 τῆς κοσµαγωγοῦ δεξιᾶς τοῦ δεσπότου.
 τὸ χάσμα μακρὸν οὐρανοῦ καὶ γῆς μέσον·
 κἄν πλημμελῶμεν, χασµατοῦται καὶ πλέον
 700 καὶ τέφρα λοιπὸν ἀδρόσιστος ἢ πλάσις.
 πῶς οὐ στενάξω τῶν ὁμοτρόφων πάθος;
 ἂν σαλαµάνδρα, φαῦλος ἐν ζῳοῖς πλάσις,
 B 74^v ἔφυγε καὶ σιν φυσικῆς ἀπὸ δρόσου
 καὶ κατατρυφᾷ τῶν ζέοντων ἀνθράκων,
 705 μέγα δὲ χειρῶν πλάσμα τοῦ παντεργάτου
 (ὁ καὶ βασιλεὺς καὶ κρατῶν τῶν κτισμάτων
 καὶ σαλαµάνδρας ὡς χρυσὸς τῶν ἀνθράκων),
 οὐχ' ὑπερέσχεν οὐδὲ τῆς θρυαλλίδος
 μύρμηκος ἥττων εὐρεθεῖς εἰς τὸ φλέγον.
 710 ὦ Φοίνικος δύναμις ὡς τεραστία,
 εἰ ζῇ καμίνῳ καὶ νεάζει τὰ πτίλα
 καὶ τίκτεται πῶς ἀπὸ γαστροῦ ἀνθράκων.
 ὁ δ' αὖ μέγας ἄνθρωπος ὡς πτερὸν φθίνει
 ἐναπολειφθεῖς ἀνθρακιᾶς ἐν μέσῳ.

689-693 Lc. 16,19-24. 702-704 cf. Aristot., HA 552 B 16; Theophr.
 60 (Gercke); Const. Manas., frg. 11,7-8 (Mazal). 710 cf. Physiol. c. 7;
 Io. Tzetz., Hist. V 387-398.

690 μόνον B 695 φλέγγαιντο λεπτόν B 696 ἐκκαλοῖντο B
 699 χάσμα τοῦτο Diet 708 οὐδὲ M : [οὐ]χί B 711-728 La 712 πῶς
 MB : πᾶς La

- 715 ἡ φλόξ ἐπεστράτευσε καὶ φρουρημάτων
καὶ τῶν Ἰταλῶν τὴν πανοπλίαν τρέπει
M 16° ὃξὺ πυριμάλακτον ἀφείσα βέλος·
καὶ θωράκων εἰσδύνον εἰς λεπτουργίαν
τούτων μαλάττει καὶ χαμαὶ κατακλίνει
720 σιδήρεον τράχηλον ἐκ φιλαυτίας,
ὥς δ' ἀπαλὸν μόλιβδον, ὥς κηρὸν λύει.
πάροιικον ἦν τὸ φύλον οὐκ Αἰγυπτίοις,
ἐν εὐκλειῇ δὲ τῶν Βυζαντίων πόλει·
ὅμως καμίνου γεύεται σιδηρέας
725 καὶ πυρπολεῖται φθαρτικῶν ἐξ ἀνθράκων
καὶ ψηλαφητὸν νύκτερον σκότος βλέπει
καὶ πρωτογεννῶν ὑστάτων μέσων φόνον.
βαβαὶ διπλοῦν αὔχημα τοῦ πρώην νόμου
σύλος τε πυρὸς καὶ νεφέλης ὁ γνόφος,
730 ἡμῖν δὲ δυσπράγημα διπλοῦν ἀρτίως.
ὦ σύλος ἄλλος οὐ πυρὸς σελασφόρου,
πάντα δὲ συντεφροῦντος ὥς καὶ παμφάγου.
ὦ τοὺς καθ' ἡμᾶς Ἰσραηλίτας φλέγον,
κἂν νυκτὸς αὐτῆς ἐξεκαύθης εἰς μέγα,
735 φεῦ ἡμερινῆς νεφέλης καὶ τοῦ γνόφου,
ἦν ἀτμὶς ἐστήριξε καπνώδους πάχους
ὑπὲρ κεφαλῆς τῶν κατατεφρουμένων
οὐδὲν καταστάζουσιν ἰλαρᾶς δρόσου,
ἀλλ' ἀστραπῆς κύουσιν ἔμφλογον βέλος.
740 κἂν δίψος ἐκ καύματος Ἰσραὴλ τρέφῃ,
οὐ πέτρα πηγάζουσα τὴν πόσιν βρῦει·

717 πυριμάλακτον etiam apud Const. Manas., frg. 102,4 (Mazal).
722-725 Deut. 4,20; Jer. 11,4. 726 Ex. 10,21. 727 Ex. 11,5.
729-735 Ex. 13,21-22. 738 cf. Jud. 5,4 αἱ νεφέλαι ἔσταξαν ὕδωρ.
740-741 Ex. 17,1-6.

715 φρουρημάτων B : φρακτιένει et supra lineam Λατίνων M
718 ἐσδύνον ἐς B 721 ἀπαλὴν La 722 φύλον: φυον B (lambda et ac-
centus supra lineam perdit) 723 δε MB 724 δεύεται M 729 τὲ
MB 730 δε MB 738 κατασταζούσης M

- τὸ πῦρ γὰρ ἐξέλαψε καὶ τὰς ἱκμάδας
 καὶ τοὺς λίθους, φεῦ, εἰς σποδιὰν λεπτύναν.
 μερρὰ τὰ πάντα καὶ χυμὸς τῆς πικρίας.
 745 ἔρημον οὖν ἀφῆκεν ἐκ τῶν καυμάτων,
 ἄβατον οὖν παρήκεν ἐκ τῶν θραυμάτων
 τὴν πρὶν καλοῖς βρύουσαν εὐκλεῇ πόλιν
 καὶ κῶλα πολλῶν συμπεσόντων ἐφθάρη.
 ὦ πῦρ Βαβυλώνειον εἰς γῆν Αὐσόνων,
 750 κάμιнос ἐξαρθεῖσα πρὸς τὸν αἰθέρα,
 ἦν πίσσα καὶ στυπεῖον ἢ κληματίδες
 καὶ πᾶν πυρὶ τρόφιμον ἐξαναφλέγει.
 ταῦτα γὰρ ἐστοίβασεν ὄλβος ἐμπόρων
 ὠνούμενος, φεῦ, τὴν φθορὰν τῆς πατρίδος.
 755 πῶς οὐδὲ παίδων οὐδ' ἐπανθούντων γνάθους
 οὐδὲ βρεφῶν ὥκτισας ἀπαλὴν πλάσιν
 καὶ τὰ κύκλῳ δὲ πάντα συγκαταφλέγεις;
 ὦ Σικελοὶ κρατῆρες, Αἰτναῖαι φλόγες,
 Βυζάντιοι νῦν ἔκποθεν τεραστίου·
 760 πῶς ἄρα παφλάσαντες εἰς ὑπερβλύσεις
 οὐ Κατάνην καὶ τινα τῶν κωμυδρίων,
 ἀλλὰ τεφροῦτε τὴν περίκλυτον πόλιν;
 ὦ δόγμα καὶ τέρθρευσις ἐξ Ἡρακλείτου
 τεφροῦν ἅπασαν ἐκπυρώσει τὴν κτίσιν.
 765 φεῦ, εἰ παρ' ἡμῖν ἄρτι λαμβάνεις κράτος
 ὥς ἐκπυρῶσαι τῆς Βυζαντίδος πλάτη.
 καὶ τῶν ὑγρῶν δὲ κατακρατεῖ τὸ φλέγον,
 οὐ σβέννυται γὰρ οὐδὲ ρείθροις ὀμβρίμοις·

744 Ex. 15,23. 748 Num. 14,29.32. 749-751 Dan. 3,46. 758-
 761 cf. Thuc. III 116,1. 762 cf. supra ad v. 2. 763-764 de Heracliti
 dogmate cf. Aristot., Phys. III 5,205 A 3.

742 ἐξέλαμψε B 743 λεπτύνας B 746 αὖ B θρασμάτων B
 751 ἦ B: καὶ M 753 ἐστοίβασεν B 757 κύκλα B: an κύκλωσε legen-
 dum? 758 Σικελὸς M 761 κωμιδρίων M : καμιδρίων B 764 κλί-
 σιν B 766 ἐκπυρώσαν B

- καὶ μὴν τυραννεῖ καὶ τὸν ἄερα φλέγει
 770 καὶ μὴν καταρχὴ κοσμικῆς φθορᾶς τόδε,
 μὴ καὶ λύσις πάρεστι τῶν ἐν συνθέσει.
 ὦ πρόδρομον πῦρ τῆς φλογὸς τῆς ἐσχάτης
 τοῖς πλημμελοῦσι μορμολυγμὸν ἐκβρύον.
 ὦ πῦρ φλογίνης, ἄλλο ῥομφαίας ξίφος,
 775 τοῖς παραδείσοις τῶν ναῶν κλείσαν θύραν·
 τούτους γὰρ οὐδεὶς εἰστρέχει τεθραυσμένους,
 M 17^r μέσοις δ' ἐν αὐτοῖς πάλιν ἐρπύει δράκων.
 ὦ πῦρ Σοδόμων εὐσεβεῖς καταφλέγον,
 οὐκ ὄμβριμον πλήν, ἀλλὰ χαμόθεν βρύον,
 780 ὕφ' οὗ τεφροῦται καθάπερ Πεντάπολις
 ἐπτάλοφον πόλισμα Βαβυλῶν νέα.
 λῆρος Φαέθων καὶ βραχὺ μέρος φλέγει
 καὶ τὸν μῦθον νικῶμεν ἐκ τῶν πραγμάτων·
 ἐνταῦθα πυρὸς ἄρμα τὰ πάντα φλέγει.
 785 σὺν πρεσβύταις θρηνοῦσιν εὐφυεῖς κόραι·
 ἂν συμπαθῆς καὶ μᾶλλον αὐτῶν ἢ φύσις,
 B 75^r Ἡλιάδων φοροῦσι τὴν ἀσαρκίαν
 καὶ τῷ πόνῳ νεκροῦσι τὰς σφῶν καρδίας·
 ὅμως τὸ δάκρυ καθαρὸν ταύταις δάκρυ.
 790 θέλω κοπάσαι τὴν πικρὰν τραγωδίαν,
 ἀλλὰ μέγα τὸ δρᾶμα καὶ μείζω στένω,
 οὐ Θήβαν ἐπτάπτυλον ἀφορμὴν ἔχων
 vacat
 πλὴν οὐχὶ Δίρκης εὐποροῦσαν εἰς δρόσον,
 795 οὐχ' ἦνπερ Ἑλλάς, Ἴλιον πρὶν ἐκφλέγει,

769-770 cf. Apoc. 8,7. 774-775 Gen. 3,24. 778-779 Gen. 19,24.
 780 Sap. 10,6. 781 cf. E. Fenster, *Laudes Constantinopolitanae*, 1968,
 Ind. s.vv. ἐπτάλοφος et Babylon. 782-788 de Phaethontis mytho v. RE
 XIX 2,1508-1515. 792 cf. Il. 4,406.

773 μορμολυγμός MB 778 σοδόμον ἀσεβεῖς B 784 ἄρματα
 Diet 786 συμπαθεῖς MB 793 versus deest in M, legi non potest in
 B 794 post versum spatium unius versus vacuum habet B

- πόλιν μυθικοῖς τοῖς θεοῖς πυργουμένην,
 θεὸν δ' ἐπ' ἀκρόγωνον ἐδραΐαν λίθον,
 τὸν καὶ θαλάττης δεσπότην καὶ φωσφόρου.
 ἐπὶ μεγίστοις τοιγαροῦν μείζων γόος.
 800 ὦ πικρὰ μοῖρα τῆς νέας Ῥωμαΐδος·
 προάγομαι γὰρ ἀστεροφρόνων λόγους
 καλῶς λαλῆσαι τῷ πόνῳ νικώμενος.
 πόθεν γὰρ εὖρες τῶν φλογισμάτων τύχην,
 ὡς ἀπὸ ταύτης ἐκτριβῆναι τοῦ βίου;
 805 τάχα θεμέθλων σῶν κατεβλήθη βάθος,
 ζώνην θεόντος Ἥλιου κεκαυμένην
 παρατραπέντος ζωδιακῆς ἐκ τρίβου,
 ἢ τῷ κυνάστρῳ συμπαρῆν ὁ φωσφόρος
 ἄλλοις τὲ πισὶ φλεκτικοῖς τῶν ἀστέρων·
 810 ἀπῆν δὲ μακρὰν ψυχροσωμάτου Κρόνου
 ὑγροῦ τε κύκλου τῶν σελήνης συρμάδων·
 καὶ γὰρ ἐχρῆν ἄτριπτον εἶναι τὸν δρόμον
 καὶ τινα καινὸν ὡς παράδοξα πλέκη,
 τῶν λιμένων πέρι δὲ τῶν εὐαγκάλων.
 815 τί γὰρ λαλήσω τῆς καλῆς Βυζαντίδος;
 πρώτους γὰρ αὐτοὺς ἐκτεφροῖ τὸ παφλάσαν
 τὰς ἀγκάλας κυκλώσαν ἢ προσφὺν βία

796 cf. Il. 7,452; 21,436; Pind., Ol. 8,30. 797 cf. Is. 28,16; 1 Petr. 2,6. 808 de diebus canicularibus cf. e.g. Nic. Callicl. 37,33s. καὶ γὰρ κύναστρος ἡλίῳ παρατρέχει ὅσπερ καταίθει πᾶσαν ἄρδην τὴν χθόνα. 810-811 Κρόνος apud astrologos stella frigida, luna autem humida habetur (v. RE XI 2,2011 s.). E permultis locis, qui facile in Thesouro Linguae Graecae reperiuntur, liceat memorare Heph. Theb., Apotelesm. 193,29 (Pingree) ὁ δὲ τοῦ Κρόνου ψυχρὸς τὴν Σελήνην ὑγρὰν, et, ut afferamus exemplum aetatis Byzantinae, Io. Camat. 284 (Weigl) Κρόνος δὲ πάλιν ὁ ψυχρὸς καὶ ξηρότατος φύσει.

798 φωσφόρον B 814 πέριδε MB 814-837 La 816 αὐτῇ
 B 817 ἢ πρὸς φῦν B, inter ἢ et βία spatium 4-5 litterarum vacuum in
 M

- καὶ κόλπον αὐτῶν ψηλαφῆσαν εἰς βάθος·
 ὡς νῦν ἐχρῆν μέλασιν ιστίοις πλέειν
 820 καὶ κατάραι τὰς νῆας ἐς τὸν λιμένα
 δεῖξαί τε τῷ σχήματι τὴν τρικυμίαν
 ἢ μὴ κατάραι μὴ δὲ προσχεῖν ἀγκύραις.
 σπλάς γὰρ αὐτοῦ καὶ κύμα τῶν καυμάτων
 καὶ ζεῖ τὸ ρεῖθρον ὡς τὸ τοῦ Ξάνθου πάλαι
 825 καὶ Πυριφλεγέθοντος Ἑλληνος λύσις·
 ὡς πρὶν Ἀχαιῶν ναύσταθμον πῦρ ἐκφλέγει,
 νεώρια νῦν πυρπολεῖ Βυζαντίων.
 χρὴ μὴ κατάραι, μὴ προσορμίσαι σκάφη,
 μὴ καὶ φρυγῶσιν Ἀττικὸς καθὰ στόλος
 830 ἐκ πυρὸς ὕγρου, κἄν φύσιν ξηρὰν λάχοι·
 φρυκτὸς γὰρ ὦδε φθαρτικὸς τοῖς ναυτίλοις,
 ὃν ἐξανῆψε τοῦ Παλαμήδους φίτυς
 ἐν λιμένι πρὶν εἰς ὄλεθρον Ἑλλάδος.
 χρὴ μὴ προσίσχειν τὰς πολυφόρτους νέας,
 M 17' ἡμᾶς δὲ διπλὴν τῶν κακῶν λύμην στένειν,
 836 τὸ καυστικὸν πῦρ καὶ λιμὸν τὸν πυρφόρον
 πάντων ἀπόντων φθαρτικῶν ἀγωγίμων.
 ὦ βδέλλα μικρὰ τῆς θαλάσσης ἐκδύσα,
 εἶτα τραφεῖσα τῆς Ἐχίδνης εἰς πλάτος
 840 καὶ πρὸς δρακοντόμορφον ἐκβάσα τέρας.
 ὦ πῦρ καμινιαῖον ἐκ θρυαλλίδος,
 βαβαὶ Χιμαίρας μῆκος ἐκ λαμπυρίδος,
 ὦ κόκκος ἐκφὺς μυριοπληθὲς στάχυς,

819 cf. Hygin., Fab. 41. 824 cf. Il. 21,324. 825 cf. v. 285. 826-
 829 cf. Il. 15,743; 16,80. 827 νεώριον nomen portus ad cornu aureum
 siti est; cf. Janin 235s., 396s.; Berger 428-430. 831-835 Dio Chrys.
 13,21. 843 Jo. 12,24.

818 κόλπον αὐτῶν scripsimus: κόλπον αὐτὸν ex κόλπων αὐτῶν M: κόλπων
 αὐτῶν B 819 ιστίας B πλεύσειν La 821 δεῖξαι τε MB 822 μὴ
 δε MB 826 πρὶν M: πῦρ B νάσταυθμον B: ναύσταθμος La 832 ὃν
 scripsimus: ἄν MB 834 νῆας La 839 γραφεῖσα B

- ὦ σπέρμα μικρόν, ὦ σινάπεος σπόρος
 845 εἰς ὑψιθαλεῖς ἄρας ἀναδενδράδας,
 ὥς καὶ καλύψαι τῇ σκιᾷ τὴν Αὐσόνων,
 ἦν σκιὰν Ἄιδου καὶ θανάσιμον βλέπω.
 σημεῖον αὐτὸς τὴν πυρὸς θρυαλλίδα
 καὶ κέντρον ἀμέριστον ἐκμαθὼν λέγω,
 850 ὦ κύκλος εὐρύς τοῦ πυρὸς διεγράφη,
 χώρημα πολλῶν καὶ ναῶν καὶ κτισμάτων·
 οὐχ' ὥς πυραμῖς ἦλθεν εἰς ὕψος μόνον,
 εὐρύνεται δὲ καὶ τυραννεῖ τὴν φύσιν.
 μικρόν τὸ πῦρ τὰ πρῶτα, πλήν ἐν ἐσχάτοις
 855 κορύσσεται, φεῦ, ἐξ ὕλης πυριτρόφου,
 μαῖνον κατὰ γῆν οὐρανῶν ψαύει πλάτους·
 φεῦ, μάχεται πῦρ τῷ πυρὶ καινὴν μάχην,
 πῦρ ἄψυχον τῷ ζῶντι καὶ πνέοντί μοι,
 καὶ πῶς διδάξω τῆς ἐμῆς ἥτταν μάχης;
 860 πυρὸς φύσιν ἔλαχεν ἡ θνητῶν φύσις·
 ἐκ γὰρ ἐνὸς καθάπερ ἐκ θρυαλλίδος
 ὅλη κάμιнос τοῦ γένους ἀνάπτεται.
 εἰς Ἀδάμ, ἄλλ' ἐκείθεν αἱ πανεθνῖαι.
 καὶ ἡ θρυαλλὶς εὖρε θανάτῳ σβέσιν,
 865 τὸν γοῦν Ἀδάμ πῦρ ἢ χθόνα πυρρὰν μάθης,
 Ἑλληνίδος τὴν λέξιν ἐξ Ἑβραϊδος·
 καὶ μάχεται πῦρ τοῖς πυρὸς θνητοῖς γόνοις·
 ἐμφύλιός τις καὶ βαρὺς οὗτος μόθος·
 τὸ κτίσμα τῷ κτίσματι τὴν ἔχθραν τρέφει,

844-845 cf. Mt. 13,31; Ps. 79,11. 865-866 cf. Jos. Flav., AJ 1,34,4 ὁ δ' ἄνθρωπος οὗτος Ἀδαμος ἐκλήθη· σημαίνει δὲ τοῦτο κατὰ γλῶτταν τὴν Ἑβραίων πυρρὸν, ἐπειδήπερ ἀπὸ τῆς πυρρᾶς γῆς φυραθείσης ἐγεγόνει. Se etymologiam e Iosepho hausisse confitetur Io. Zonar., Ann. I 2 (I 21,11-13 ed. Bonn.); cf. et Const. Man., Chron. 243-244.

844 σινάπεος MB : σινάπεως Diet 846 δς B τῶν B : τὴν ex τῶν
 M 848 πυρὰν M 849 λόγῳ B 850 ὦ B 855 πυροτρόφου
 M 859 καὶ πῶς M 860 φύσιν ex φύσειν M 864 θανάτου
 B 865 πυρὰν M 866 ὥς B 868 μύθος B

- B 75^v ἐχθραίνεται γὰρ ἐκ θεοστυγῶν τρόπων·
 871 τὸ δ' ἄψυχον, φεῦ, ἐκνικᾷ τοὺς ἐμπνέους.
 ὦ τῶν σοφῶν νοῦς, ὦ παλαιτέρων βάθος,
 μάτην κεράμῳ πηγνύεις στερρὸν βρέτας,
 ὡς πυρὸς ἡττήσκειε πάμβορον βίαν,
 875 μᾶλλον στεγανωθῇ δὲ πρὸς τῶν ἀνθρώκων.
 πῆλινος αὐτὸς ἀνδριᾶς ἀπεγλύφην,
 ἐκ γῆς δὲ πυκνὴν τὴν κεραμεῖαν φέρω,
 ἀλλὰ δαπανᾷ τοῦ πυρός με τὸ ζέον
 εἰς αἰθάλην τε τὴν θεοῦ κύρβιν λυεῖ.
 880 μάτην λίθινον ἀπολαξεύεις βρέτας,
 ῥύαξ πυρὸς γὰρ καὶ λίθους κατακλύσει,
 ὁ πανδαμάτωρ καὶ φθορεὺς τῶν ἀφθόρων.
 φεῦ, ὑψίπυργον καὶ πλατύπλεθρον πόλιν
 κολωνὸν ἐστηκυῖαν εἶδεχθῇ βλέπω
 885 καὶ τερέβινθον οὐ τρέφουσιν φυλλάδας,
 ὡς δὲ χρυσὴν πλάτανον ἐκπυρουμένην
 κάκ τοῦ πυρὸς μάλιστα κίβδηλον θεάν,
 ὥσπερ πρόκαυμα χύτρας ἢ γραφὴ γράφει.
 ῥυσσὸν τὸ κάλλος τῆς νέας Ῥωμαΐδος
 890 ῥικνόν τε καὶ δύσμορφον ἐκ τῆς ἀσβόλης.
 ὦ πῶς τὸ καλὸν σῶμα τῆς Βυζαντίδος
 αἰσχροῦς τὰς οὐλὰς ἔσχεν ἐκ καυτηρίας·
 ἦ που νοσοῦσαν τῆς ἁμαρτίας νόσους
 μετέρχεται σίδηρος ἐκ τῶν ἀνθρώκων,
 M 18^r ὡς τὴν νομὴν στήσειε τῆς καχεξίας.

881 cf. supra ad v. 758–761. 883 πλατύπλεθρον cf. Euthym. Tor-
 nik. (ed. Papadopoulos-Kerameus, *Noctes Petropolitanae*, St. Petersburg
 1913), 206,49. 885 Is. 1,30. 886 de aurea platano in aula impe-
 riali constructa iussu imp. Michaelis II cf. Theoph. Cont. 173,7; 257,4.
 888 Joel 2,6; Nah. 2,11.

870 ἐχθαίνεται MB 873 μμάτην B 875 δε MB 879 τὲ
 MB τοῦ θεοῦ κύρβιν B 881 πυρός γὰρ MB κατακλύσοι MB
 884 καὶ εἶδεχθῇ per errorem Diet 885 τερέβινθον B : τέ[...]ψινθ
 M 888 πρόκαυμα BM LXX v. 1.: πρόσκαυμα LXX

- 896 Σωτήρ, ιατήρ, ψύξον ὃψὲ τὸν μύδρον·
οἴκτου σταλαγμοῖς ἐκδροσίσας τὸ φλέγον,
τῆς καρδίας ἤψατο καὶ τῶν ἐγκάτων.
ἔαρ δὸς ἡμῖν ἀπὸ καυσώδους θέρους,
900 ποτήριον κέρασον ἀκράτως ζέον
καὶ τὸν τρυγίαν ἐκκένωσον εἰς ἔθνη,
εἰς πυρσολάτραις καὶ τιμῶντας τὴν κτίσιν,
ὥς τοὺς θεοὺς μάθοιεν αὐτῶν παμφάγους.
μὴ καὶ τὰ λοιπὰ τῆς Κωνσταντίνου φλέγοις.
905 ἅπαντες ἐφλέχθημεν ἐξ ἑνὸς μύδρου,
ἅπαντες ἐπλήγημεν ἐξ ἑνὸς ξίφους.
ὥς γάρ τις ὀργῇ τινα μαστίζειν θέλων
τύφας μέρος τὸ σῶμα σύμπαν ἀλγύνει,
πληγὴ μέλους ἔθλιψε τὴν διπλὴν πλάσιν,
910 οὕτω πατάξας τῆς Βυζαντίδος μέρη
καὶ φλέξας ἡμῖν τῶν τινὰς ὁμογνίων,
εἰς πάντας ἐξέτεινας ἄλγους πικρίαν
δυσσαρκίαν τὲ τῶν ὁμοσπόρων θλίβεις·
ὥς καὶ διδάξας τοῖς κλάουσι συγκλάειν
915 ζώου βραχὺ σπαίροντας ὁ πνοοβρύτης
ξηρά τε τοῖς ἄνθραξιν ὀστέα ψύχου·
διὰ πυρός τε καὶ νάματος δακρύνων
διήλθομεν· ψύχασον ἡμῶν καρδίας.
ἄρκεῖ τὸ πένθος συμπαθεῖς κλᾶν καρδίας·
920 πλατὺς ὁ θρήνος, κἂν βραχὺς πρὸς τὸ θλίβον.
παύσω λόγους μέν, ἀλλὰ τοὺς γόους τότε,
ὅταν πνέοντας τοὺς πεφλεγμένους ἴδω
καὶ πυρिकाύστους ἐκνεάσαντας δόμους
καὶ τῶν ναῶν τὸ κάλλος ἐξανθοῦν πάλιν

900-901 Ps. 74,9. 902 cf. Georg. Pis., Heracl. I 8.14 θεωρυγεῖν τὴν
κτίσιν ... πυρσολάτρη. 914 cf. Anth. Pal. IX 573,4; Rom. 12,15.
916 cf. Ez. 37,4.11. 917 cf. Eur., Med. 1187; Soph., Trach. 919.

896 ὃψὲ B : ποτὲ M παράκλησις εἰς θεόν in margine M 901 τὴν
B 907 ὀργῇ Diet 912 ἐξέπεινας B 919 κλῶν B 921-937 La

- 925 καὶ τὴν τοσαύτην τῶν καλῶν πανσπερμίαν.
οἴμοι στενάξω τοῖς ἀλαλήτοις γόοις,
ἕως ὁρῶ πῦρ, τὴν φθορὰν τῆς πατρίδος,
ἕως τὸν ἐχθρὸν εἰς ὑπόμνησιν βλέπω
ἐν ἐσχάrais τε καὶ δαδούχοις λαμπάσιν.
930 ὥς εἶθε πῦρ εὖρηκε παντελῇ σβέσιν,
ἅπῃν ἐμοῦ βλέμματος ἡ κοινὴ λύμη.
οὕτω γὰρ ἴσως ἐξελαθόμην στένειν,
κἂν ἦν σκότος τὰ πάντα τῇ πυρὸς σβέσει.
δέδοικα, μὴ φάντασμα καὶ φλογὸς μόνον
935 ἐμὴν ψυχὴν, φεῦ, ἐξεπίμπρα πρὸς γόους.
ἄπείπα· πῦρ με καὶ λαλοῦντα συμφλέγει.
ὦ πῦρ, βαβαὶ πῦρ, καὶ τρίτον καὶ πολλάκις :—

* * *

Initium carminis secundum codicem B

- fol. 71^r [Ὁ..... κ]άλαμο[ς πυρὸς]
ἂν τοὺς πυρὶ σπαίροντας ἐξεπυρπόλεις.
ἔβλεψα ληστὰς τοῦ πολίσματος μέσον,
καίτοι γε λόχους πᾶς φονεὺς ὑποτρ[έχ]ει,
5 ἐν ἡμέρᾳ καὶ ταῦτα τῇ σελασφόρῳ,
ἦν λαμπρύνει πῦρ καὶ δαδοῦχος φωσφόρος,
[πο]λιτικοὶ δράκοντες, [ἀ]στικοὶ λύκοι,
οἰκειακὸν λόχημα τοῦ νόθου πλέον,

926 στενάξω B : στενάξω M 933 ἦν M : οὐ La; lacunam habet B τῇ
M : τοῦ B 935 ἐξεπίμπρα B 937 explicit M. Post versum 937 ver-
sum add. B, cuius vestigia praeter ultimam vocem πόλιν legi non possunt.
Quem versum sequitur nota τέλος τῶν περὶ ἐμπρησμοῦ στίχων.

7 cf. M 49.

Incipit mutile. Titulum στίχοι περὶ ἐμπρησμοῦ addidit manus posterior
1 ὁ ... κάλαμος πυρὸς Diet : τὸν κάλαμον πυρὸς Browning 2 ἐξε-
πυρπόλεις: ἄτης (?) πυρπνόου Browning 5 ἂν B? 6 λαμπρύνει B

- ὅσον κάτοιδε τοὺς ἐφεστίους πόρους.
 10 καὶ πού τις ἐν κλύδωνι τοῦ πυρὸς τρέχει,
 εἰς λιμένα κατῆρε τοὺς ὁμογνίους
 καὶ τοῖς ἀδελφοῖς χεῖρας ἐκπεταννύει·
 τοὺς ἄρπαγας γὰρ προσκαλεῖται συμμάχους
 φύσει τε κλαπεῖς καὶ γένους ταῖς ἐγγύαις·
 15 ἀλλ' ἦν ὁ λιμὴν ὡς λιμὴν τοῦ Ναυπλίου
 ἄμπωτις ἄλ[λ]η καὶ Χαρύβδεως στόμα.
 καὶ καπνὸν ἐκδράς ἀνθράκων ὁ δραπέτης
 εἰς ἀρπάγων ἔπιπτε μαλερὰν φλόγα·
 ἐκατόχειρ ἦν ὁ στρατὸς τῶν ἀρπάγων,
 20 μυριόχειρ μᾶλλον δὲ πρόσφατον τέρας,
 "Υδρα πολυκέφαλος ἐξ ὁμαιχμίας·
 ἀπὴν δ' Ἡρακλῆς ἐκθερίζων τὰς κάρας.
 καὶν ἦν τὸ πῦρ ἐγγύθεν ὡς ἐπιφλέγον,
 εἰσέτρεχον μὲν εἰς δόμους ἄλλοτρίους
 25 ὡς δεσπότηι χωροῦντες εἰς τοὺς θαλάμους
 πρόφασιν ὡς σβέσ[ουσ]ι τὴν πυρὸς ῥύμην,
 ἀλλ' ἦν ἀπευκτὸν μᾶλλον αὐτοῖς ἢ σβέσις,
 καὶ πάντα πλοῦτον ἐσκύλευον τῆς στέγης
 ἐπιλαλοῦντες τοῦτο πρὸς τοὺς δεσπότης,
 30 καὶν κωμικὸν φεῦ ἐν πάθει τραγωδίας,
 τὸ τῶν γεράνων πρὸς πτερὸν τῶν ἀκρίδων·
 ἂν μὴ φάγωμεν, πόντος ὑμᾶς ἐλκύσει·
 ἦν γὰρ ποταμὸς ἐγγύθεν ταῖς ἀκ[ρίσιν].
 [Ἔ]φασκον οὐκοῦν τὸ τρικάρχαρον γένος·
 35 ἂν μὴ λάβωμεν ὄλβον ὑμῶν τῆς στέγης
 καὶ πᾶσαν ἐνθεν ἀρπάσωμεν οὐσί[αν],

15 de Nauplii, Palamedis patris, dolo cf. e.g. Niceph. Uran., Ep. 36,36
 (ed. Darrouzès, Epistoliers, 1960) τῶν Ναυπλίου λιμένων ἀπιστοτέροις.
 30-33 fontem huius fabulae non invenimus. Cf. vero Il. 21,12 ss. (locustae
 ignem fugientes in flumen cadunt) necnon Const. Acrop., Myth. 4 (ed. Pa-
 padopoulos-Kerameus, Deltion Hist. Ethnol. Het. 3 [1889] 448-50: Locu-
 sta se necessarie ab avibus devorari lamentatur).

- πῦρ ἀποτεφρώσειεν ὑμῶν τὸν βίον
 λιπὸν πένητας τοὺς πῦρ εὐθηνουμένους.
 τούτοις ψυχροῖς ἥρπαζον ἀδίκως λόγοις.
 40 κἂν ἐμμενεῖ τις δεσπότης ἐν τῇ στέγῃ
 καὶ βράσμα καὶ κλύδωνα τοῦ πυρὸς στέγῃ,
 εἴ πως φυλάξῃ σκευαγωγίαν βίο[υ]
 καὶ πλοῦτον αὐτοῦ τῆς πυρᾶς ἀφαρπάσῃ,
 ὦνατο μηδὲν τῆς μονῆς καὶ τῶν πόνων·
 45 ἄρπαξ γὰρ ἐκράτησε τοῦ παντὸς δόμ[ου].
 καὶ μὴν ἐκρίθη καὶ νόμος κατεγράφη,
 ἅν τις ἐπιμείνειε νηὶ ποντίῳ
 καὶ τοῦ κλύδωνος καρτερήσῃ ν[αμάτων],
 κύριον εἶναι τῆς νεῶς καὶ δεσπότην
 50 ἀγωγίμων τε ναυτικῶν καὶ φορτίων,
 κἂν ἀλλότριός ἐστι τῶν φορτισμάτων,
 ἐπιβάτης ἢ καὶ τύχης τῶν ναυτίλων.
 ἀλλ' ὧδε καὶ κύριος ιδίας στέγης
 ἐπιμένων ὠθεῖται[ι τῆς κ]ληρουχίας.
 55 ὦ πυρὸς οὗτος καυστικώτερος πόνος
 καὶ καρτεροῦντας ἐξαπόλλειν τὸν βίον.
 ἄλλος κενώσας ἐξ ἀνάγκης τὴν στέγην
 καὶ φόρτον ἐνθεῖς χρημάτων ἐς τὰς ράχεις,
 ὅμως ἐλαφρόν, εἰ τὸ καῦσος ἐκφύγῃ,
 60 ἔσπευδε σῶζειν λείψανα τῶν ἀνθρώπων,
 ὥς μὴ σπάνις γένοιτο παντελὴς βίου,
 ἀλλὰ συναντᾷ τῶν φιλαρπάγων θράσος
 ὥς ἄρπαγὰς τε συγκλονεῖ τοὺς δεσπότης
 καὶ τοὺς ὑγιεῖς ἐλκεσίβρυτος κρίνει
 65 καὶ δυσκολαίνων τάχα τῶν ἀρπαγμάτων,
 αὐτὸν δικαιοῖ συλλαβεῖν τὸ φορτίον
 καλὸν φύλακα κτήσεως ἀλλοτρίας,

37 ἡμῶν B 38 λοιπὸν B 42 φυλάξει B 43 ἀφαρπάσει
 B 48 ναμάτων suppl. e.g. 51 ἀλλότριος ἔστι B 53 ὧδε B
 63 ἄρπαγας τὲ B

- φύλακα φαῦλον ὡς τετρημένον πίθον
 ταμείον, ἀλλ' ἄπιστον, ἐξ ἀ[.....]
 70 ὁ δεσπότης δὲ συμφορᾶς μῆκος βλέπων
 ἄρπαξ ἀκούων τῶν ἑαυτοῦ χρημάτων,
 [ὁ δ' ἄπα]γωγεὺς ἵ[πταται ἐν]δυμάτων,
 ἀγαπᾷ φυγεῖν ἀρπαγὴν, κἂν τὴν δίκην,
 καὶ τῷ δικαστῇ δῶρα δοὺς τοῦ φορτίου,
 75 ἂν [ἀφανίσῃ] τὰς γραφὰς καὶ τὴν κρίσιν],
 κακῷ τὸ κακὸν ἐξιώμενος τάλας,
 γυμνὸς νικητὴς ἀπολυθεὶς τῆς δίκης.
 ἥττης πάσης φεῦ φορτικώτερον κράτος·
 ὦ τίς ἐν ὑγροῖς καὶ πυρὶ πικρὸς νόμος,
 80 ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ φλογὸς τρικυμία
 τὰ ναυάγια χεῖρας ἀρπάγων φέρειν.
 ἔρριπεν ἀκτὴ καὶ σπιλὰς τὴν ὀλκάδ[α]
 καὶ δεσπότης πᾶς ὁ θρασὺς τ[οῦ] φορ[τί]ου.
 ἔκαυσεν ἡ φλόξ δυστυχεστέρων στέγας
 85 καὶ χεὶρ ἄδικος ἔσχεν ἐνταῦθα κράτος.
 βαβαὶ νόμοι κενοῦντες οἰκτρῶς τὰς πόλεις
 ὡς ἄνομοι νεκροῦντες αἰχ[μὰς]ρων.
 ὁ μὲν κατὰ θάλατταν ὀπλίζει ξίφος,
 ὁ δ' αὖ κατὰ γῆν εὐτρεπίζει τὸν γνάθ[ον]
 90 ὁμοῦ τε πεζὴ καὶ θαλάττιος κλά[σις].
 fol. 71^v ἀλλ' ὦ πῦρ, ὦ πῦρ, φλεκτικὸν μὲν εἰς λίθους
 πλίνθους τε τεφροῦν οὐδ' ἀδικοῦντας δόμους,
 τ[ῶν ἀ]ρπάγων δέχη δὲ θιγγάνειν σθένος·
 μὴ καὶ μianθῆς δῆθεν ἐκ τοῦ βορβόρου,
 95 ἀλλ' ἄγε πίμπρα τοὺς μυσσαροὺς ἐνδίκως·

68 cf. e.g. Corp. Paroem. Gr. I,32,15 (Zenob. 2,6). 76 de proverbio
 κακὸν κακῷ ἰᾶσθαι v. R. Strömberg, *Greek Proverbs*, Göteborg 1954, p.
 15 et 48. Nonnulla exempla apud H. Hunger [et al.], *Registrum Patr. Cpl.*
 II. Wien 1995, p. 98 (ad docum. 110,30s.). Voce ἐξιᾶσθαι in hoc contextu
 solus praeter nostrum Nicephorus Patr., Ref. et eversio 204,70 (ed. Feather-
 stone, Turnhout 1997) utitur.

68 τετρημένον B 72 suppl. 74 τῷ φορτίῳ B 75 suppl.
 89 suppl. 93 τ[οὺς] Diet δέχη δε B

- ἡ τοῦ πυρὸς γὰρ οὐ μολύνεται φύσις,
 ἀλλὰ φθινύθειν τοὺς κακεργάτας φράσας,
 οὓς πῦρ γεέννης ἐξερευνήσει τότε·
 ἴδω τὸ σεμνὸν εὐσεβεστέρων λάχος
 100 τὸ συμπαθές τε χριστεπωνύμων φύλον,
 καὶ σκέπτεται τί πρὸς πυρὸς τὰς ἐκβράσεις;
 ὅλας θαλάσσας δακρύων, τὸ τοῦ λόγου,
 θερμῶς κατεστάλαττε τῶν πυρανθράκων·
 ἄσβεστον ἦν δὲ τοῦ πυρὸς τὸ παφλάσαν,
 105 ἔτι θαλάσσας ναμάτων τῶν ὀμβρίμων
 συχνὰς κατήντλουν τοῦ πυρὸς τοῦ παμφάγου,
 ὡς ἂν τὸ θερμὸν ἱκμάς ἢ ψυχρὰ σβέσῃ,
 ἀλλ' ἦν πολυδίψιος ὁ ζέων δράκων,
 ὡς ἐκ καμάτων καὶ μακρῶν περιδρόμων
 110 πυκνά τε δραμῶν ἐ[γ]κατάξηρος φύσει
 ἄπασαν ἐμύζησεν ὑδάτων δρόσον,
 ἀντλούμενος δὲ τὴν φλόγῳσιν αὐξάνει
 καὶ θαῦμα, πῶς πῦρ σπένδεται ταῖς ἱκμάσιν·
 ὡς ἐν νέφει τις ἀστραπή τε καὶ δρόσος
 115 στοιχειακόν τε ζεῦγος ἀλλ' ἐναντίον,
 ἔλαιον εὔρε τὰς ποτίμους ἐκβλύσεις,
 ἄναμμα πυρὸς τὴν δροσίζουσαν χύσιν.
 [κἄν] μὴ Χριστὸς νάματα καὶ πάλιν τρέπει,
 κἄν μὴ πρὸς οἶνον, εἰς τροφήν δὲ πυρφόρον,
 120 εὐεργετῶν με καὶ πάλιν τεραστίως
 [ὦ]ς καὶ κολάζων τὴν πικρὰν ἁμαρτίαν,
 καὶ γὰρ θεοῦ κόλασμα χρηστότης πλέον,

102 θαλάσσας δακρύων: hac imagine apud Byzantinos usitatissima (cf. e.g. Eust. Macremb., Hysm. VII 9,3; Theophyl. Bulg., Poem. 14,1 Gautier) Stilbes utitur et in epitaphio in iuvenem, v. 54; cum loco Veteris Testamenti (Jer. 8,23 πηγὴν δακρύων) coniungit Georg. Acrop., Epit. in Io. Ducam (ed. Heisenberg II [1903]) 3,25; at cf. Christ. Mityl. (ed. Kurtz [1903]) 40,40 ζητῶν θαλάσσας, οὐχὶ πηγὰς δακρύων. 118-119 cf. Io. 2,1.

100 φύλον B metri causa 109 καμάτων in καυμάτων corr. B
 110 πυκνὰ τε B

- ἄν ὕδατι δὲ καὶ χύσει τῆς ὑδρίας
 ὁ Θεσβίτης πρὶν ἐξεπίμπρα τὰ ξύλα,
 125 ἔφλεξε καὶ νῦν σχίδακας δομημάτων
 ὡς αἰσχυνεῖ φεῦ αἰσχύνην ἁμαρτίας·
 ὅμως ἐπήντλουν ὑδρίας ἐν ὑδρίαις
 τῶν συμπαθῶν αἱ χεῖρες εἰς τὸ παφλάσαν
 μήπω μαθοῦσαι τὴν θεήλατον δίκην,
 130 [τὰ μυρί]α δὲ συντελοῦσαι πρακτέα.
 ἄλλος δὲ μαθὼν τοῦ πυρὸς τροφήν ξύλα
 ἀπῆγε μακρὰν ἐκφορῶν τῶν δωματίων
 σάπτων ἑαυτὸν φορτικώτερον βάρος,
 κἂν ἦν ὁ φόρτος κοῦφος ἐκ προθυμίας.
 135 ὡς ἀτροφῶν θῆρ ἐκθανεῖται παμφάγος
 ὡς καὶ μαρρανθῇ τῷ λιμῷ τῶν σχιδάκων,
 ἀλλ' ἐκδαπανᾷ τοὺς λίθους ἀντὶ ξύλων
 καὶ πᾶν τι ἄλλο καρτερώτατον πάχος·
 καὶ πάλιν ἔπνει καὶ τροφῆς προσηυπόρει
 140 κἂκ τῶν τροφῶν προῆλθεν ἐστοιβασμένος.
 ἄλλος ἐδίδου δραστικὴν ναοῖς χέρα,
 τοίχους μὲν οὐδὲν οὐδὲ τὰς πλίνθους ψύχων –
 τὸ πῦρ γὰρ ἐκράτησε πάσης ψυχρίας –
 ἀλλ' ἐκφορήσας τῶν ἐπίπλων τὴν χάριν
 145 σκευῶν τε φαιδρότητα λιθομαργάρων·
 τὸ πῦρ γὰρ ἐστράτευσε καὶ τοῖς ἐντίμοις,
 καθάπτεται δὲ τῶν πανάγων ἐκ θράσους
 ζηλοῦν με τάχα τοῦ παρανόμου τρόπου
 ἄν ὦν μυσαρὸς καθαροῖς προσεγγίσω,
 150 ἢ μᾶλλον ἡμῶν ἐξελέγχον τοὺς ρύπους,
 ...φ.... γὰρ ἀναθημάτων χάριν
 ἐξαπονίπτει τῶν ἐμῶν μολυσμάτων.
 ἄλλος δὲ λιπὼν ἅπασαν χειρουργίαν

123-124 cf. 3 Reges 18,33.

130 suppl. e.g. 137 ἐκδαναπαῖ B 138 καὶ τι πᾶν B 146 γαρ B
 151 ἐξέφυγε? 153 λοιπὸν B

- [φλο]γὶ προ[σ]ήλθ[εν] δυνατῷ κατ[.....]
 155 τῷ Χαλδαϊκὴν ἐνδροσίσαντι φλόγα
 ἄρας τε πήχεις καὶ νοὸς τὰς ἐκτάσεις
 ἐξ οὐρανοῦ καθεῖλκεν ὄμβριμον χύσιν.
 ἀλλ' ἦν οὐρανὸς χάλκεος τεταμένος,
 χαλκηλατεῖ γὰρ τοῦτον ὀργὴ τῆς δίκης·
 160 [ἐν]θεν σταλαγμὸν οὐ καθῆκεν ἐκ δρόσου,
 καὶ Μωσέως ἐδεῖτο θαυματεργάτου,
 ὑφ' οὗ γεωργεῖ καὶ λίθος τὰς ἰκμάδας·
 καὶ Θεσβίτης ἔστεργεν αὐχμώδη βίον,
 ὃς κλείσας ἐξήνοιξεν οὐρανῶν πύλας·
 165 ὅτι δὲ μὴ παρήσαν ἐν τοῖς σαρκίνοις,
 [ο]ὐραν[..]σ[.] κατ' ἀνθρώκων,
 ἐπυρπολεῖτο τῆς Βυζαντίδος κράτος : –
 ∴ † ἐσχομένων τε τῶν π[.....]ων : – †
 [ἀπέρ]χεται γοῦν ὁ στρατὸς τῶν εὐφρόνων,
 170 [κ]αὶ ἀρετὴν γὰρ οὐκ ἔχων ἐν πρεσβύταις
 ἀπειρόκακον ἤξεν εἰς μέσον φύσιν
 fol. 72' κα[ὶ] τοῖς νεο]γνοῖς τοὺς [πανωλε]σιτόκ[ους]·
 ταῦτα στρατεύσας κατὰ πυρὸς παμβόρου
 δοὺς ὄπλον αὐτοῖς ὀχυράλκευτον δόρυ
 175 τὸ σταυρικὸν σήμαντρον ἐν ταῖς ἀγκάλ[αις],
 ὥς ἵνα κεντῇ τὴν φλόγα τὴν ὀργάδα
 τὴν συμπλακείσαν Ἰσραηλίταις νέοις
 ἢ ῥάβδον ἄλλην Μωσ[έως] καινεργάτιν,
 ὥς οὐκ Ἑρυθράν, ἀλλὰ πυρὰν συντρίβη
 180 ῥοχθοῦσαν ὡς κύματα καὶ τρικυμίαν.
 τὰ γοῦν ἀπαλὰ καὶ γαλακτώδη βρέφη

155 cf. Dan. 3,48–50. 157 cf. 3 Reges 17,1; 18,1. Ep. Iac. 5,17. 158 cf. Il. 17,425. 161 cf. Ex. 17,5. 163 cf. 3 Reges 17,1; 18,1. 164 cf. Ep. Iac. 5,17–18. 178–179 cf. Ex. 14,15. 180 cf. Od. 5,402; 12,60.

168 versus imperfectus videtur 172 suppl. e.g. 176 κεντῇ ex κεντεῖ B

- ὥσαννὰ κραυγάζουσιν ὥς πρὶν τὰ βρέφη
 σῶζειν καλοῦντα παντοδύναμον κράτος,
 τροφείον ἐκτιννύντα τοῖς φυτοσπόροις,
 185 ἔνθερμον εὐχὴν ἐξ ἀπαλῶν ὀργάνων
 τέρεν τε δάκρυ νηπίων ἐξ ὁμμάτων.
 ἦν ταῦτα πλήν ἢ βρώσις ἢ τῶν ὁμφάκων,
 οὓς οἱ γονεῖς τρυγῶσι τῶν βρεφυλλίων·
 ἤλεγξε λιτὰς καὶ βρεφοκλαύτους γόους,
 190 ἄπρακτον ἦν δὲ μεираκυλλίων στόμα·
 τὸ γὰρ στύφον τε τῆς τροφῆς καὶ πικράσαν
 ἄκρατος ἰὸς καὶ δριμύττων εἰς βάθος·
 αἰμωδιῶσι τοιγαροῦν καὶ τὰ βρέφη
 καὶ γομφιασμόν ἔσχ[ον] ἐκ τῶν ὁμφάκων·
 195 ῥίζης ἀνήλθε τὸ στύφον πρὸς τοὺς κλάδους
 λυπεῖ τε ταῦτα τοῦ πυρὸς καυτηρία
 καὶ πατρικοῦ κτήματος αἰθάλη θλίβει·
 σῶζουσιν οὐδὲν καὶ δρέπονται τὴν λύμην.
 τοξεύματα δὲ νηπίων ὥς ἐγράφη
 200 τῷ πυρὶ κραυγαὶ τῶν ἀπαλῶν ὀργάνων.
 ἔτι γὰρ ὑπνοῖ καὶ θεὸς πρὸς τ[οὺς] γόους
 καὶ τῷ τέως ἤττησεν ἢ πυρὸς ῥύμη·
 ἐς ὕστερον δ' αὖ ὑπερέσχε τὰ βρέφη,
 καὶν ἐξ ἀκάνθης πᾶσα σὰρξ [.....]
 205 ἂν μὴ δρόσους ἔρρευσε τῶν βρεφῶν στόμα·
 ὥς πρὸς θεὸν γὰρ ἔρχεται τὰ παιδιά,
 ἀρέσκεται μόλις μὲν, ἀλλ' [.....]

182-183 cf. Mt. 21,9-16. 187-188 Ez. 18,1 (Cod. A). 193-194 cf.
 Ez. 18,1 (Cod. A). 199 cf. Ps. 63,8 (τοξεύματα pro βέλος solum apud
 scriptores infimae aetatis Byzantinae). 204 cf. Iudices 8,7. 206 cf.
 Mt. 19,14.

194 γομφιασμόν B 196 καυτηρίαν B 202 τωτέως B 203 ἐσύ-
 στερων B 205 ἔρρευσε B 206 γαρ B 207 post v. τμήμα τρίτον
 habet B. Versus, qui sequuntur, iidem sunt atque versus 327-937 versionis
 codicis M.

INDICES

- App Appendix. Anonymi versus sepulcrales in Patriarcham Dionysium
B Versus de incendio, initium secundum codicem B
Disc Versus sepulcrales in discipulum
M Versus de incendio secundum codices M (v. 1–937) et B (v. 327–937)
Patr Versus sepulcrales in Patriarcham Michaellem

A. INDEX VERBORVM NOTABILIVM

(*asterisco designantur ea vocabula, quae in lexicis LSJ et Lampe non reperiuntur)

ἄβρωτος M 350	αἰμωδιάω B 193
ἄβυσσος M 7	αἴσθησις M 31.275
ἄγγελος App 20	αἰσχύνη B 126
ἄγκυρα M 822	αἰχμαλωσία M 236
ἄγλαΐα M 420	ἄκανθα B 204
ἄγος M 353	ἄκαρπία M 177
ἄγριος M 37.587	ἄκαυστος M 493
ἄγρός M 168; Disc 10	ἄκοντίζω M 71
ἄγυρτίς M 21	ἄκρατος B 192
ἄγχέμαχος M 55	ἄκρις B 31.33
ἄγχιθυρος M 271	ἄκρόγωνος M 797
ἄγώγιμος B 50	ἄκτῆ B 82
ἄδάμας M 567	ἄλαλαγμός M 265
ἄδελφώζω Disc 55	ἄλάλητος M 926
ἄδενδρος M 169	ἄλγύνω Disc 26
ἄδιύπνιστος M 200	ἄλευρον M 344
*ἄδρόσιστος M 700	ἄλλοίωσις M 479
ἄζωστος M 226	ἄλμη M 194
ἄήρ M 41	ἄλντος Disc 6
αἰθάλη M 296.346.879	ἁμαρτία M 162.479. B 121.126
αἰθρία M 416	ἁμέριστος M 849

- ἄμορφία M 449. 478
 ἄμπελών M 588
 ἄμπωτις B 16
 ἄμυδρός Patr 4
 *ἄμφιθήγω M 57
 ἄμφιον M 425
 *ἄμφιφλεγής M 58
 ἀνάβασις Patr 14
 ἀνάγκη B 57
 ἀναδενδράς M 845
 ἀνάδυσις Disc 6
 ἀνάθημα M 473. B 151
 ἀναθλίβω M 129
 ἀναίμακτος M 246
 ἀνακόπτω M 299
 ἄναμμα B 117
 ἀνανδρία M 650
 ἀνάπαυσις M 531
 ἀναστάτωσις M 239
 ἀναψύχω Disc 35
 ἀνδρίας M 876
 ἀνέσπερος Patr 32
 ἀνήμερος M 587
 ἀνθέω M 167
 ἀνθήλιος M 290
 ἄνθος M 168; Disc 7; App 3
 ἀνθόσμιος M 342
 ἀνθρακιά M 714
 ἀνθρακώ M 8
 ἄνθραξ M 209. 290. 594. 894. B 17.
 60
 ἄνομος B 87
 *ἀντιβρέμω M 127
 *ἀντικερδαίνω M 659
 ἀντίμιμος M 446
 ἀντιπνέω M 117
 ἀντίστροφος M 631
 ἀντιστρόφως M 373
 ἀντιφλέγω M 289
 ἀντλέω B 112
 ἀνώροπος M 103
 ἀνωφορέω M 104
 ἄορνις M 403
 ἀπαγωγεύς B 72
 ἀπαγωγή M 237
 ἀπαλός B 181. 185
 ἀπαμβλύνω M 638
 ἄπαυστος App 19
 ἀπειρόκακος B 171
 ἀπεκδύω M 425
 ἀπερυγγάνω Patr 22
 ἀπευκτός B 27
 ἀπληστία M 668
 ἀπογλύφω M 876
 *ἀπολαξεύω M 880
 ἄπολις Disc 29
 ἀπορρύπτω M 496
 ἀποτεφρώω B 37
 ἀποτρόπαιον M 209
 ἀπρόσβατος M 404
 ἀργύριον M 382
 ἄργυρος M 386
 ἀργυρώω M 523
 ἀρετή B 170
 ἄρκτος M 158
 ἄρματηγλάτης M 297
 ἄρπαγή B 73
 ἄρπαγμα B 65
 ἄρπάζω B 36. 39
 ἄρπαξ B 13. 18. 19. 45. 63. 71. 81. 93
 ἄσαρκία M 787
 ἄσβεστος B 104
 ἀσβόλη M 4. 350. 418. 890
 ἀσέλγητος M 151. 206
 ἄσιτος M 46
 ἄσμα M 455
 ἀστατέω M 137
 *ἀστεράρχης M 143. 288
 *ἀστερόφρων M 801
 ἀστήρ M 452. 459. 504. 809
 ἀσπικός M 49. B 7
 ἀστραπή M 71. 91. B 114
 ἀστράπτω M 274
 ἀταξία M 221

- ἀτεχνία M 414
 ἀτμίς M 736
 ἄτριπτος M 812
 ἀτροφέω B 135
 αὐλός M 360
 αὐξάνω B 112
 αὐχμώδης B 163
 ἀφαρπάζω B 43
 ἀφεγγής M 147; App 12
 ἄφθορος M 882
 ἀχρειόω M 39
 ἄψυχος M 30.64.436.546.610.613

 βαβαί M 937
 βάθος Patr 18
 βάμμα M 415
 βάρβαρος M 237
 βάρος B 133
 βασιλεία Patr 32
 βασιλεύς M 568.706
 βασιλὶς M 9.318
 βάτος M 491.493.499
 βαφή M 258
 βδέλλα M 838
 βέλος M 385. 717.739
 βία M 874
 βιβλίον M 460
 βίος B 56
 βιοφθόρος M 37
 βλαστώνω M 170
 βλέμμα M 931
 βλέφαρον M 154.199.218.559
 βλύζω M 6
 βόμβος M 196. 198. 272
 βόρβορος B 94
 βορός M 335
 βράσμα B 41
 βρέτας M 873.880
 βρεφικός M 650
 *βρεφόκλαυτος B 189
 βρέφος M 649.662.756. B 181.182.
 205

 βρεφύλλιον B 188
 βρίθος M 67
 βρόμος M 270
 *βροτοθρέπτειρα M 39
 βροτός App 2.25
 βρύσις Patr 5
 βρώσις B 187
 βυθίζω Disc 53

 γάγγραινα M 231
 γαλακτώδης B 181
 γαληνός M 371
 γέεννα B 98
 γεηρός M 107; Disc 8; App 4
 γείτων M 229
 γεννήτρια M 254
 γέρανος B 31
 γλυκάζω M 366
 γλυκὺς Patr 10
 γλώσσα Disc 35
 γνόφος M 149.441.448
 γομφιασμός B 194
 γόος M 20.505
 γραφή Patr 34
 γραφικός Patr 9
 γραφικῶς M 359
 γρήγορος App 5
 γυμνός B 77
 γύρωμα M 461
 γωνία M 147

 δαδουχέω M 311
 δαδοῦχος M 929. B 6
 δάκνω M 619
 δάκρυ B 186
 δάκρυον M 6. B 102; Disc 40.53
 δάκτυλος M 475.693.696; Patr 27
 δᾶς M 136. 269.308
 δασύσκιος M 51
 δεκαπλοῦς M 530
 δελήτιον M 621
 δένδρον Patr 8

- δερμάτινος M 498
 δεσπότης M 61.217.300.453. B 25.
 70.83
 δεσποτικός M 588
 δευσοποιός M 415
 διαγράφω M 36.139
 διαρτία M 393
 διάστασις M 80
 διασχίζω M 253
 διόπτω M 97.98
 διαφλέγω M 288
 διδάσκαλος Disc 45.50
 διέξοδος Patr 9
 δικαστής B 74
 *διφρέυς M 293
 δίψα M 336
 διψάω Disc 33
 δίψος M 740
 δόγμα Patr 5
 δόμημα B 125
 δόμος M 184. B 24.45
 δόρυ B 174
 δοῦλος M 217
 δρακοντόμορφος M 840
 δρακοντώδης M 76
 δράκων M 132.180.186.601.645.
 671.677. B 7.108
 δράμα M 135
 δραματουργία M 134
 δραπέτης B 17
 δραστικός B 141
 δρέπω B 198
 δριμύτης M 594
 δρομεύς M 293. 326
 δροσίζω B 117
 δροσιστός M 693
 δρόσος M 488.738. B 111.114
 δρουγγάριος M 174
 δρυμών M 603
 *δυσαρκία M 913
 δύσις M 147
 *δυσκαρπία M 603
 δυσκολαίνω B 65
 δύσμορφος M 890
 δυσοδμία M 278
 δυσόρατος M 449
 δυσποτμία M 210
 δυσπραγέω M 355
 δυσπράγημα M 730
 δυστυχέω M 664
 δυστυχής B 84
 δυστυχώς M 54
 δῶμα M 389. B 132
 ἐγκατάξηρος B 110
 ἐγκαταφλέγω M 657
 *ἐγκατεσθίω M 235.670
 ἐγκάτοικος M 50
 ἐγκρυφίας M 346
 ἐγχορεύω M 53
 ἔδεσμα M 44. 613
 ἐδράσιος M 797
 εἰκών M 452
 εἰστρέχω B 24
 εἰσφορά M 34
 ἐκατόχειρ B 19
 *ἐκβλυσίς B 116
 ἐκβόσκω M 636
 ἐκβρασις M 610. B 101
 ἐκβρύω M 94.159
 ἐκδαπανάω B 137
 *ἐκδροσίζω M 897
 ἐκθερίζω B 22
 *ἐκθλίπτω Disc 23; App 23
 ἐκθνήσκω B 135
 ἐκκαθαίρω M 502
 ἐκκλησία Patr 3
 ἐκκυλίνδω M 402
 ἐκλάπτω M 340.742
 ἔκλυσις M 637
 ἐκμυζάω M 67
 ἐκνεάζω M 923
 *ἐκπεταννύω B 12
 *ἐκπιπράω B 124

- ἔκπληξις M 109
 ἐκπνοή M 617
 ἐκπορθέω M 399
 ἐκपुरόω M 382.766
 *ἐκपुरπολέω B 2
 *ἐκपुरσόω M 234
 ἐκπύρωσις M 764
 *ἐκροφάω M 395
 ἔκτασις B 156; Disc 20; App 14
 ἐκτεφρώω M 282.298
 ἐκτηγανίζω M 464
 ἐκτήκω Disc 24
 ἐκτραχύνω M 370
 ἐκτρίβω M 199
 ἐκφεύγω B 59
 ἐκφορέω B 144
 ἔκφρασις M 388
 ἐκφυσσάω M 303
 ἐκψύχω Disc 41
 ἔλαιον M 339.370.374. B 116
 ἔλιξ M 70
 *ἐλκεσίβρυτος B 64
 ἐλκύνω B 32
 ἐμβριθής M 640
 ἔμπνεος M 871
 ἐμπύριος M 121; Disc 15
 ἔμπυρος M 204. 253
 ἐμφιλοχωρέω M 514
 ἐμφλέγω Disc 35
 *ἔμφλογος M 739
 ἐμφυής M 66
 ἐμφύλιος M 868
 ἔμψυχος M 435.611.615
 ἐμψυχώω M 63
 ἐναπολείπω M 714
 ἐνδετος M 220
 ἐνδίκως B 95
 ἐνδροσίζω B 155
 ἐνθεος M 465.600
 ἐνθερμος B 185
 ἐντιμος B 146
 ἐντριτος M 666
 ἐντρυφάω Patr 17
 ἔνυλος M 427
 ἐνώτιον M 378
 ἐξάγωνος M 597
 ἐξάμετρος M 110
 ἐξανάπτω M 58.164.207
 *ἐξαναφλέγω M 752
 *ἐξανέρπω M 156.186
 ἐξανέχω M 534
 ἐξανθέω M 924
 ἐξανύω M 298
 *ἐξαπόλλω B 56
 *ἐξαπονίπτω B 152
 ἐξαρπάζω Disc 47
 ἐξερευνάω B 98
 ἐξιόμαι B 76
 ἐξικμάζω M 394
 *ἐξόρησις M 630
 ἐπαγλαΐζω M 508
 ἐπαντλέω B 127
 ἐπεισρέω M 606
 ἐπενδύω M 420
 ἐπιβάτης B 52
 ἐπιλαλέω B 29
 ἐπίλογος M 131
 ἔπιπλα B 144
 ἐπιστρατεύω M 715
 ἐπιστροβέω M 304.646
 ἐπφλέγω B 23
 ἐπτάλοφος M 781
 ἐπτάπυλος M 792
 ἐριννύς M 136
 ἔρπης M 231
 ἐρυμνός M 397
 ἐσπέρα M 145
 ἐσπερινός M 451
 ἐστία M 56
 ἐσχάρα M 116.384.929
 εὐαγγελικός Disc 34
 εὐάγκαλος M 814
 εὐγενής Patr 20
 *εὐδενδρία M 173

εὐδιάχυτος M 553
 εὐεργετέω B 120
 εὐθηνέω B 38
 εὐκλεής M 723.747
 εὐκοσμία M 428
 εὐπείθεια Patr 30
 εὐσεβής M 481.778. B 99
 εὐτεχνος M 400
 εὐτρεπίζω B 89
 εὐφραίνω App 17
 εὐφρων B 169
 εὐχερής M 276
 εὐχή B 185
 ἐφέστιος M 50.146. B 9
 ἔχθρα M 869
 ἔχθραίνω M 870
 ἔχιδνα M 839

ζέσις M 277
 ζεύγος B 115
 ζέω B 108
 ζόφος M 150
 ζωγραφέω M 475
 ζωγράφος M 413
 ζωδιακός M 807
 ζωή Disc 21
 ζωοτρόφος M 38
 ζωοφθόρος M 584
 ζωπυρέω M 61
 ζώσιμος M 562

ἥλιος M 293.301
 ἡμαρ App 24
 *ἡμεράρχης M 143
 ἡμερινός M 735
 ἡμερώ M 302
 ἡρωικός M 112

θάλαμος M 259. B 25
 θάλασσα/θάλαττα M 186. B 80.
 88.102; Disc 53
 θαλάττιος B 90

θανάσιμος M 847
 θάνατος M 203.864; Disc 24.26.
 46
 θάπτω Disc 44
 θαῦμα B 113
 *θαυματεργάτης B 161
 θαυματουργός M 365
 θέα M 5
 θεήλατος B 129
 θεῖος App 1.23
 *θειόφρων App 13
 θέμεθλα M 805
 θεόγραφος M 545
 θεόπτης M 499
 θεός B 122.201.206
 θεοστυγής M 870
 θέρος M 433
 *θευπόστατος Patr 19
 θεωρός M 499
 θημωνία M 351
 θήρ M 47.49. 668. B 135
 θηρίον M 72.337; Patr 31
 *θηριτρόφος M 52
 θησαυρός M 386
 θιγγάνω B 93
 θλίπτω Disc 21
 θνήσκω Disc 27
 θράσος M 72
 θραῦμα M 746
 θρεπτήρ App 18
 θρήνημα M 537
 θρηνήτρια M 24
 *θρηνοπλόκος M 119
 θρῆνος M 27.608.920
 θρίξ Patr 25
 θρυαλλίς M 708.841.848.861.864
 θώραξ M 718

ιατήρ M 896
 ικέτης App 18
 ικμάς M 742. B 107.113.162
 ιλαρός M 738

- ἰός B 192
 ἵπταμαι B 72
 ἰστίον M 819
 ἰχθύς M 40.618

 *καινεργάτις B 178
 καινουργία M 161
 *κακεργάτης B 97
 καλάμη M 322
 κάλαμος B 1; Patr 31
 καλιά M 599.646
 καλλιγράφος M 409
 καλλονή M 407
 κάλλος M 889
 κάματος B 109
 *καμινιαῖος M 841
 κάμιнос M 207.379.711
 καμφάκης M 345
 καπνός B 17
 καπνώδης M 278.736
 κάρα B 22
 καρδία M 60.314.317
 κάρος M 155.202
 κάρπιμος M 172
 καρτερέω B 48
 καρτερός B 138
 κάρφος M 533
 κατάβασις Patr 14
 κατακλύζω M 193.881
 κατακλυσμός M 518
 κατάκριτος M 575
 κατακροτέω M 270
 καταλεπτύνω M 687
 καταμασσάομαι M 615
 καταντλέω B 106
 κατάνυξις M 356
 καταπάτημα M 405
 καταπόντιος M 197
 κατασκοιρτάω M 185
 καταστάζω M 738
 *κατασταλάττω M 84. B 103
 καταστυγνάζω M 149

 κατατεφρώ M 737
 κατατρυφάω M 704
 καταφλέγω M 778
 κατεσθίω M 176.232
 καῦμα M 12
 καῦσις M 162.432.703
 καῦσος B 59
 καυστικός M 269.836. B 55
 καυσώδης M 899
 καύσων M 351
 καυτήρ M 645
 καυτηρία M 691.892. B 196
 καχεξία M 895
 κειρία M 644
 κέλυφος M 235
 κενώω B 57
 κέντριον M 661
 κεραμεία M 877
 κεραυνύω M 359
 κεραυνός M 91.94
 κῆπος Patr 7
 κῆτος M 187
 κίβδηλος M 887
 κιβωτός M 516
 κίνδυνος M 223
 κλάδος M 533. 656. B 195
 κλαίω M 3
 κλάσις M 637
 κλαυθμός M 266.286
 κλέος Disc 9
 κλεπτικός M 424
 κληματίς M 751
 κληρουχία B 54
 κλίβανος M 349
 κλίμα M 158
 κλίμαξ Patr 13
 κλίνη M 202.203
 κλύδων M 195.225. B 10.41.48
 κλυδώνιον M 522
 κλύζω M 190
 κνέφας M 284
 κνώδαλον Patr 23

- κόκκος M 234. 843
 κολάζω B 121
 κόλασμα B 122
 κολωνός M 607.884
 κόνις M 410; Disc 42
 κόρος M 44
 κόρυμβος M 560
 κοσµαγωγός M 697
 κοσµικός M 33.295.512.770;
 Patr 2
 κοῦφος B 134
 κρατήρ M 758
 κράτος B 78.85; Disc 15
 κραυγάζω B 182
 κραῦρος M 243
 κρέκω M 640
 κρησφύγετον M 223
 κρίκη M 423
 κρότος M 247
 κτήμα B 197
 κτήσις B 67
 κτίσις App 28
 κτύπος M 197
 κυκλικός M 450
 κύλιξ M 357
 κύμα B 180
 κύναστρον M 352.808
 κύρβις M 879
 κύριος B 53
 κωµικός B 30
 κωµύδριον M 761
 κώνειον M 585

 λάβρος M 632
 λαγών M 653
 λαίµαργος M 668
 λάϊνος M 419
 λαλιά Disc 48
 λάλος M 619
 λαμπάς M 146.248.929
 λαμπρός M 287; Patr 4
 λαμπρόνω B 6

 λαμπυρίς M 842
 λαφύσσω M 43.48.62
 λάχος B 99
 λείψανον M 573
 λέμμα M 657
 λεοντιδής Patr 33
 λεπτόσωμος M 558.635
 λεπτουργία M 718
 λέων M 49. 587; Patr 20.34
 ληστής M 55. B 3
 λιγυρός App 20
 λίθινος M 880
 *λιθοµάργαρος B 145
 λίθος B 137; Patr 12
 λίκνον M 646
 λιµαγχόνη M 46
 λιμήν M 224. B 11.15
 λίμνη M 529
 λιμός B 136
 λίνεος M 423
 λογογράφος M 120
 λοιμός M 231
 λοῦμα Disc 39
 λόφος M 320
 λόχημα B 8
 λόχος B 4
 λύκος B 7
 λυµαίνω M 184
 λυπρός M 130
 λύτρωσις App 12
 λυχνία M 511
 λυχνιαῖος M 145
 λυχνίτης M 524
 λύχνος M 141; Patr 1

 µαγδαλία M 470
 µαλερός B 18
 µάνδρα M 578
 µαραίνω B 136
 µάργαρος M 654
 µάρµαρος M 426
 µαρµαρύσσω M 417

- μάρτυς M 529
 μασιτίζω M 544.907
 μάχη M 246
 μέγαρον M 105
 μέδιμνος Disc 2
 μεθύστερος M 150
 μειρακύλλιον B 190
 μέλαθρον M 389.391
 μέλας M 819
 μέλασμα M 151.390
 μέλισσα M 595
 μέλπω M 455
 μελωδέω App 30
 μεσημβρία M 432
 μεταγράφω M 478
 μετακλίνω Disc 31
 μετάρσιος M 105.190.389
 μήτηρ M 252
 μητρώος M 653
 μηχανή M 82
 μιαίνω B 94
 μίασμα M 502
 μόδιος M 142
 μόθος M 868
 μόλιβδος M 83.721
 μολύνω B 96
 μόλυσμα B 152
 μοναστής M 578; App 18
 μονιός M 590
 μονόπεπλος M 260
 μορμολυγμός M 251.773
 μορμολύττω M 548
 μόρος Disc 13
 μουσική M 641
 μουουργία M 110
 μύδρος M 291.896.905
 μυζάω B 111
 μυθικός M 60.796
 μῦθος M 73
 μυριοπληθής M 843
 *μυριόχειρ B 20
 μύρμηξ M 709
 μυσσαρός B 95. B 149
 μυστικός Patr 17
 μύχιος M 329
 νᾶμα B 105.118
 ναός M 389.428.476.481.775.
 B 141
 νάπη M 560
 ναυάγιον B 81
 ναῦς B 47
 ναύσταθμος M 826
 ναυτία M 189
 ναυτικός B 50
 ναύτιλος M 831. B 52
 νεάζω M 711; Disc 22
 νεκρός M 205
 νεκροστόλος M 644
 νέκρωμα M 65
 νέκταρ Disc 11
 νεκταρώδης M 366
 νέος Disc 1
 νεοσσός M 645
 νεφέλη M 729.735
 νέφος B 114
 νεώριον M 827
 νήδυμος M 154
 νήπιον M 250. B 186.199
 νηφάλιος M 338
 νικητής B 77; App 9
 νόθος B 8
 νόμος Disc 34
 νοσέω Disc 31
 νοτίς M 693
 νοῦς Patr 4; Disc 14; App 5
 νύκτερος M 151.726
 νυκτομαχία M 247
 ξεναγός M 57
 ξενίζω M 54
 ξένος Disc 28.49
 ξένωσις Disc 23
 ξηρότης M 408.633

- ξίφος M 213.237.243.253.774.906
 B 88
 ξύλον M 243. B 124.131.137
 ξυναυλία (συν-) M 3.250
 ξυσμή Patr 27
- οἰκειακός B 8
 οἰκουμενικός Patr 1
 οἶκτος M 630
 οἶνος M 356. B 119
 οινών M 336
 οιστός M 306
 ὄλβος B 35
 ὄλεθρος M 833
 ὀλκάς B 82
 ὀλκός M 133
 ὀμαιχμία B 21
 ὄμβριμος M 768.779. B 105.157
 ὄμβρος M 85
 ὀμευνέτις M 214
 ὄμμα B 186; Disc 1; App 1
 ὀμόγνιος M 609.911. B 11
 ὀμόπνοος M 262
 ὀμόσπορος M 617.913
 ὀμόστοιχος M 552
 ὀμότροφος M 701
 ὀμφαλός M 315
 ὀμφαξ B 187.194
 ὄνυξ Patr 25.28
 ὀξύτης M 91
 *ὀξύχάλκευτος B 174
 ὀπλίζω B 88
 ὀπλίτης M 55
 ὀπώρα M 171
 ὄργανον M 527. B 200
 ὀργάς B 176
 *ὀρυκτίς M 239
 ὀρφανός Disc 29
 ὄστρεον M 654
 οὐρά M 132
 οὐράνιος M 301.461
 *οὐρανόβλυτος M 488
- οὐρανός M 288. B 157.158.164
 οὐσία Disc 8
 ὄφης M 60
 ὄχημα M 457
- παθητικός M 276
 παῖγμα M 309
 παιδευτής Disc 49
 παιδίον B 206
 παλίνστροφος M 532
 παλίρροια M 556
 πάμβορος M 874. B 173
 παμμιγής M 173
 παμφάγος M 43.175.306.678.732.
 903. B 106.135
 παμφυλία M 521
 παναγής M 467
 πάναγνος M 525. B 147
 πανδαμάτων M 882; Disc 16
 *πανεθνία M 863
 *πάνθηκτος M 212
 πανόλβιος M 17
 πανοπλία M 716
 πανσέληνος M 248
 πανσπερμία M 41.170.925
 παντελής B 61
 παντεργάτης M 705
 παντοδύναμος B 183
 παντοκράτωρ M 574
 πάντολμος M 486
 πανύστατος Disc 39
 *πανωλεσιτόκος B 172
 παράδεισος M 180.775
 παράδοξος M 813
 παράκτιος M 188.193
 παράνομος B 148
 παραρτύω M 333
 πάρδαλις M 50
 παρελκύω M 519
 παρθένος M 153.257.483.525
 παρθενών M 153
 πάροικος M 722

- παροιμιακῶς M 373
 παροιμία M 549
 παροργίζω M 489
 πατήρ M 252.254; Disc 30.49
 πατριάρχης Patr 12
 πατρικός B 197
 πατρίς M 8.11.15.754.927
 παφλάζω M 197.371.684. B 104.
 128
 πάχος M 497. B 138
 πέζα M 405
 πεζός B 90
 πελάγιος M 191
 πένης B 38
 πενθικῶς M 9
 πεντάς M 281
 *περίβυστος Patr 11
 περίγειος M 568
 περιδρομος M 312. B 109
 περίκλυτος M 2.762
 περισσότερά M 523
 πετεινόν M 41
 πέτρα M 31; Patr 5
 πέτρινος Patr 21
 πήλινος M 876
 πίθος B 68
 πικράζω B 191
 πικρία M 358.744; Disc 11.25
 πικρός B 121
 πίσσα M 751
 πλάγιος M 99.102
 πλάνη M 309
 πλάξ M 511; Patr 21
 πλάτανος M 886
 πλάτος M 90
 πλατύγναθος M 47
 πλατύνω M 388
 *πλατύπλεθος M 883
 πλατύς M 112
 πληκτικός M 273
 πλήκτρον M 640
 πλήμμυρα M 321.517
 πλησιφαής M 208.454
 πλίνθος B 92
 πλοκαμής M 70
 πλούτος B 28
 πνεῦμα M 92.307
 πνίγμα M 69
 *πνοοβρύτης M 915
 ποιμήν Patr 10
 πόλις M 2.747.883
 πόλισμα M 53. 781. B 3
 πολιτεία M 49
 πολιτικός B 7
 πόλος App 20
 πολυδίψιος B 108
 πολυκέφαλος M 74. B 21
 πολυμιγής M 267
 πολύπλανος M 672
 πολύπλεθος M 90
 πολύπους M 66
 πολυσχιδής M 71
 πολύφορτος M 834
 πολύχρους M 412
 πόμα M 358
 πόντιος B 47
 πόντος B 32
 πόρος B 9
 πόσις M 366
 ποταμός M 321. 556. B 33
 ποτήριον M 900
 πότιμος B 116
 πρεσβύτης M 649.785. B 170
 πρηστήρ M 96
 προδηλώ M 150
 πρόδρομος M 772
 προθυμία B 134
 *πρόκαυμα M 888
 προκόλπιον M 59
 πρόνοια M 563
 προοίμιον M 131
 προσάρκτιος M 157
 προσεγγίζω B 149
 προσευπορέω B 139

- πρόσθεμα M 652
 προσκαλέω B 13
 πρόσκαυμα M 888
 προσκευάζω M 507
 προσκυνέω M 26
 προσνέμω M 174
 προσυλία M 498
 πρόσφατος B 20
 προσωπεῖον M 5
 προφήτης M 20.347
 πρόφρων App 27
 *πρωτογενής M 727
 περόν M 404. B 31
 πτέρυξ M 88.92; Disc 14
 πτέρωσις M 307
 πτερωτός M 87
 πτηνόν M 335
 πτίλον M 532.711
 πτωχός App 18
 πυγμάχος M 316
 πυκνότης M 233
 πύκνωμα M 233
 πῦρ M 270.433.841.881.933.
 B 2.6.173
 πυρά M 328. B 179
 πυραμῖς M 852
 *πυράνθραξ B 103
 *πυργέπαλξις M 397
 πύργωμα M 240. 320
 πυρέκβολος M 291
 πυρίκαυστος M 491.617.923
 *πυριμάλακτος M 717
 *πυριμενής M 116
 πύρινος M 297
 πυριτρόφος M 855
 πυρώ M 245
 πύρπνοος M 72
 πυρπολέω M 125.725. B 167
 πυρρίχη M 628
 πυρρός M 865
 πυρσολάτρης M 902
 πυρσός M 188
 πυρφόρος M 137.179.292.325.836.
 B 119
 ῥᾶβδος B 178
 ῥάχις B 58
 ῥηγνύω M 56
 ῥητορική M 116
 ῥήτωρ M 120
 ῥίζωμα M 534
 ῥικνός M 890
 ῥόδον M 168; Disc 10
 ῥόθος M 196
 ῥοιζέω M 383
 ῥοῖζος M 101
 ῥομφαία M 774
 ῥοφάω/-έω M 336
 ῥοχθέω B 180
 ῥοώδης M 553
 ῥύαξ M 881
 ῥύμη B 202
 ῥύπος B 150
 ῥυσσός M 889
 ῥωχή M 583
 σαθρότης M 449
 σαλαμάνδρα M 702.707
 σάλος M 189.191.225.518
 σάλπιγξ Patr 29; App 16
 σάνδαλος M 686
 σαρκικός M 497.554
 σάρκινος B 165
 σάρξ M 62; Patr 18
 σάττω B 133
 σατυρικός M 134
 σβέννυμι B 26
 σβέσις B 27
 σεβαστός M 525
 σελασφόρος M 731. B 5
 σελήνη M 208.454.811
 σήμαντρον B 175
 σημείον M 79
 σιδήρεος M 720.724

- σίδηρος M 894
 σιδηροῦς M 323
 σίμβλον M 592
 σίναπς M 844
 σιτών M 332
 σκάρος M 620
 σκάφος M 114
 σκευαγωγία M 682. B 42
 σκηνή M 138
 σκηνικός M 269
 σκήνωμα M 526
 σκήνωσις M 430
 σκιά M 846
 σκιρτάω M 30
 σκόλοψ M 227
 σκότος Disc 6
 σκύμνος Patr 34
 σκοτεινός M 284
 σκότος M 201.206.218.659.726
 σκύλευσις M 238
 σκυλεύω B 28
 σκύμνος Patr 22
 σκύφος M 438
 σμῆνος M 595.596
 σοβέω M 137
 σορός App 3
 σοφιστεύω M 122
 σπάθη M 212
 σπαίρω B 2
 σπάνις B 61
 σπαράκτης M 60
 σπαράττω M 634
 σπαργανόω M 643
 σπαρτίον M 666
 σπέρμα M 334
 σπερμολεκτέω M 335
 σπήλαιον Patr 21
 σπλάς B 82
 σπλάγχνα M 125
 σποδιά M 296. 743
 σταλαγμός M 302.897. B 160
 στάμνος M 511
 σταυρικός B 175
 σταφυλή M 358
 στάχυς M 843
 στεγανόω M 875
 στέγη M 190.230. B 40.53.84
 στέναγμα M 605
 στέρησις Disc 21.47
 στέφανος Disc 9
 στήμων M 419
 στίβω M 524
 στοιβάζω M 753. B 140
 στοιχειακός M 36. B 115
 στόλος M 114.829
 στόμα M 187
 στρατεύω B 146
 στρατός B 19
 στυγνός M 5
 στύλος M 729.731
 στυπείον M 751
 συγκαλύπτω M 348
 συγκαταφλέγω M 757
 συγκλάω M 914
 συγκλονέω B 63
 συγκροτέω M 510
 *συγχολάω M 490
 συζυγία M 152. 211
 σύζυγος M 214
 συκῇ M 440
 συκοφαντέω App 22
 σύμμαχος B 13; Disc 19
 συμμετρέω M 110
 συμμιγής M 274
 συμπαθέω M 28
 συμπαθής B 100.128; Disc 32
 συμπατέω M 495
 συμπιέζω M 632
 συμπλέκω B 177
 συμποδίζω M 227
 συμπυρνώ M 384
 συμφορά M 18.29. B 70
 συμφρύγω M 354
 συμφωνία M 268

- συναναβαίνω M 287
 *συναρήγω M 228
 συναυλία M 3(ξυν-).35.664
 σύνδεσις M 667
 σύνδεσμα M 636
 *συνεκφλέγω M 572
 συνεργάτης M 509
 συνθηήσκω Disc 52
 συνθρύπτω M 68
 συντελέω B 130
 *συντεφρώ M 575.732
 συντρέχω M 295
 σύριγξ Patr 10
 συρίζω M 181.601
 συρμάς M 208.454.811
 *συρροφέω M 65
 σῦς M 50.587
 *συστενώνω M 124
 συστοιχία M 32
 σφαίρωμα M 442.446
 σφενδόνη M 378
 σφίγγω M 644
 σχέδιος M 166
 σχέσις M 220
 σχίδαξ B 125.136
 σωστικός M 516
 σωτήρ M 365. 896

 ταμείον B 69
 ταφεύς M 204
 τάφος M 203.660; Patr 11; Disc
 2.17.42.50.54; App 12.14
 ταχυδρόμος M 241
 ταχύπτερος M 305
 τέγος M 84.235
 τεκνίον M 215
 τέκνον M 216; Disc 51.52
 τέρας M 74. B 20
 τεράστιος M 120.710.759
 τεραστίως B 120
 τερατεία M 361
 τερέβινθος M 885

 *τέρθρευσis M 763
 τερπνός App 3
 τετράπους M 406
 τετράς M 36. 530
 τετράχορδος M 639
 τέφρα M 700
 τεφρώ M 485. B 92
 τηγανίζω M 689
 τοίχος B 142
 τόξευμα B 199
 τραγικός M 4.135.631
 τραγώδημα M 33
 τραγωδία M 3.10.14.140.268.790.
 B 30
 τράχηλος M 720
 τραχύνω M 133
 τριάς M 38.429
 τρικάρηνος M 73
 *τρικάρχαρος B 34
 τρικυμία M 163.224.528.535.821.
 B 80.180
 τρίπλοκος M 32
 τριπλοῦς M 80.272
 τρισανυγής App 28
 τρισήλιος M 457
 τριώροφος M 184
 τροφεῖον B 184
 τρόφιμος M 1
 τροφός M 662
 τρυγίας M 438.901
 τρυγών M 599
 τρυφάω M 13
 τρύχος M 238
 τυραννέω M 500.853
 τύφος M 401

 ὑγίης B 64
 ὑγρότης M 375.408
 ὑδραῖος M 74
 ὑδρία M 344. B 123.127
 ὕδωρ M 6.529. B 111.123; Disc 40
 ὑετός M 540

*ὑπαρίστερος M 477

ὑπέρβλυσις M 760

ὑπερτρέχω M 82

ὑπνος M 154.199

ὑπνώττω M 155

ὑπόδημα M 497

ὑποκλάζω Disc 28

ὑπόμνησις M 928

ὑποτρέμω M 543

ὑποτρέχω B 4

ὑφασμα M 423

ὑφέρπω M 601

*ὑψιθαλής M 845

ὑπίπυργος M 883

ὑψος Patr 18

ὑψωμα M 85

φαγέδαινα M 232

φαιινός Disc 1.3; App 1

φαιδρότης M 198.507. B 145

φαιδρύνω M 201

φάντασμα M 934

φάος M 145; Disc 21

φαραγγώδης M 583

φάραγξ M 52

φάρυγξ Disc 12

φάυλος B 68

φάυσις M 457

φεραυγής M 459. 482

φθαρτικός M 725.831.837

φθινύθω B 97

φθινόπωρον M 178

φθόγγος M 638

φθορεύς M 882

φιλάρπαξ B 62

φιλαυτία M 720

φιλεργασία M 592

φίλιος M 188

φιλοκερδής M 625

φιλόξενος Disc 30

φίλος Disc 19

φιλότεκνος Disc 30

φιλόχριστος Disc 38

φλεκτικός M 809. B 91

φλόγινος M 774

φλόγισμα M 803

φλόγωσις M 433.691. B 112

φλοιώδης M 586

φλόξ M 58.91.164.165.285.758.
772. B 18.84

φολίς M 133

φονεύς B 4

φόνιος M 55

φορτικός B 78.133

φορτίον B 50.66.83

φόρτισμα B 51

φόρτος B 58.134

φραγμός M 589

φράζω Disc 45

φράσις Disc 45

φρήν Disc 15

φρίκη M 213

φρόνησις Disc 17.18

φρούρημα M 715

φυγάς M 651

φυλακή M 148

φύλαξ B 67.68

φυλλάς M 431. 885

φυσικός M 256.703

φύσις Disc 11.55

φυτοσπόρος M 216. B 184

φυτοτρόφος M 658

φυτών M 165.166.175

φωσφόρος M 143.287.294.453.456.
B 6; Patr 2; Disc 3.4; App 7.8

φωτισμός M 210

φωτιστικός M 292

χάλκεος M 155. B 158

χαλκηλατέω M 385. B 159

χάος M 108.583

χαρακτήρ M 561

χαρίεις M 11

χάρισμα Patr 7

*χασματώ M 699
 χείμαρρος Patr 6
 χειμερινός M 85.432
 χειμών M 160
 χειρότευκτος M 146
 χειρουργία B 153
 χθόνιος M 96. 290
 χιτών M 419.686
 χόλασις M 577
 χολή M 358
 χορός M 4
 χόρτος M 244; Disc 10
 χοῦς Patr 4; Disc 55
 χρῆμα B 58.71
 χρηστότης B 122
 χρηστουργία M 597
 χριστεπώνυμος B 100
 χρυσάργυρος M 377
 χρυσίον M 386
 χρυσός M 384
 χρυσοῦς M 886
 χύσις M 7. B 117

χύτρα M 888
 ψαλμικός M 341
 ψαύω M 856
 ψέλιον M 378
 ψηλαφητός M 726
 ψῆφος M 127
 ψιχίον M 471
 ψόφος M 101.127.271
 ψυχαγωγός M 696
 ψυχάζω M 918
 ψυχή M 935; Disc 55
 ψῦχος M 540
 ψυχοτρόφος Patr 8
 ψυχρία B 143
 ψυχρός B 39.107; Patr 21
 *ψυχροσώματος M 810
 ψυχρότης M 369
 ὠκύπτερος M 404
 ὠριον M 170
 ὠσαννά B 182

B. INDEX NOMINVM

Ἀβραάμ M 430; Disc 36
 Ἀδάμ M 863. 865
 Ἄιδης M 847; Patr 6; Disc 12.15.
 16; App 9
 Ἄδωνις M 177
 Αἰγύπτιος M 722
 Αἰτναῖος M 758
 Ἀλκίνοος M 173
 Ἀττικός M 829
 Αὔσονες M 23.749.846
 Ἀχαιός M 826
 Ἄχαρ M 472
 Βαβυλών M 781
 Βαβυλώνειος M 749
 Βελλεροφόντης M 82

Βεσελεήλ M 509
 Βορρᾶς M 303
 Βυζάντιος M 343.723.759.827
 Βυζαντίς M 1.69.89.138.157.313.
 766.815.891.910. B 167
 Δαυίδ M 534
 Διονύσιος (patriarcha) App 15
 Διόνυσος M 362
 Δίρκη M 794
 Ἑβραῖς M 866
 Ἑλλάς M 355. 795. 833
 Ἑλλην M 113.205.361.825
 Ἑλληνίς M 866
 Ἐμπεδοκλῆς M 684

- Ἐρυθρά (sc. θάλασσα) B 179
 Ζεύς M 362
 Ἡλιάδες M 787
 Ἡλίας M 348
 Ἡλιος M 806
 Ἡράκλειτος M 763
 Ἡρακλῆς B 22
 Ἡφαιστος M 325
 Θεσβίτης M 539. B 124.163
 Θήβα M 792
 Θράκη M 158
 Θράξ M 164
 Ἰακώβ (patriarcha) Patr 12
 Ἰησοῦς M 300
 Ἰλιον M 795
 Ἰσραήλ M 379.740
 Ἰσραηλῆτης M 733. B 177
 Ἰταλός M 716
 Ἰωήλ Patr 15
 Καϊκίας M 93
 Κατάνη M 761
 Κρόνος M 810
 Κωνσταντῖνος (ἢ Κωνσταντίνου =
 Βυζάντιον) M 13.144.315.904
 Λάζαρος M 689; Disc 36
 Λοκρίς M 168; Disc 10
 Μούσα M 111
 Μωσῆς M 509.539. B 161.178
 Ναύπλιος B 15
 Νῶε M 520
 Ξάνθος M 824
 Ὀρφαϊκός M 642
 Παλαμήδης M 832
 Πάτραι Disc 44
 Πεντάπολις M 282.780
 Πήγασος M 88
 Πυριφλεγέθων M 285.825
 Ῥωμαῖς M 800. 889
 Σαρδῶς M 630
 Σικελός M 758
 Σινᾶ M 501
 Σόδομα M 778
 Ταίναρος M 108
 Τάρταρος M 284
 Τελχίς M 268
 Ὑδρα B 21
 Φαέθων M 782
 Φοῖνιξ M 710
 Χαλδαϊκός M 565. B 155
 Χάρυβδις M 187. B 16
 Χίμαιρα M 72.81.842
 Χριστός M 554.557.598. B 118;
 App 10

C. INDEX LOCORVM

Vetus Testamentum	Gen. 3,24: M 774–775
Gen. 2,7: Patr 4	Gen. 6, 9: M 520
Gen. 2,19: Disc 10	Gen. 6,14ss.: M 515–521

- Gen. 8,9–10: M 531–533
 Gen. 18,1ss.: M 430
 Gen. 19,23–25: M 282
 Gen. 19,24: M 778–779
 Gen. 19,28: M 379
 Gen. 27,28: M 488
 Gen. 28,11–12: Patr 12–14
 Gen. 49,9: Patr 20.22.34
 Gen. 50,26: App 3
 Ex. 3,2: M 491–493.539
 Ex. 3,5: M 496–499
 Ex. 8,2: Disc 20
 Ex. 10,21: M 726
 Ex. 11,5: M 727
 Ex. 13,21–22: M 729–735
 Ex. 14,15: B 178–179
 Ex. 15,23: M 744
 Ex. 17,1–6: M 740–741
 Ex. 17,5: B 161
 Ex. 35,30–36,1ss.: M 509–512
 Num. 14,29.32: M 748
 Deut. 4,20: M 722–725
 Deut. 32,2: M 540
 Deut. 32, 32: M 358
 Ios. 7,1: M 472
 Ios. 10,2: M 299
 Ios. 10,13: M 301
 Iud. 5,4: M 738
 Iud. 6,36–40: M 488
 Iud. 8,7: B 204
 3 Reg. 17,1; 18,1: B 157, B 163
 3 Reg. 17,12–16: M 344–348
 3 Reg. 18,33: B 123–124
 3 Reg. 18,37–38: M 539
 Esdr. II 1,1ss.: M 503–508
 3 Macc. 6,6: M 302
 Ps. 1,3: Patr 8–9
 Ps. 4,8: M 341–342
 Ps. 11,7: M 382–383
 Ps. 59, 5: M 356
 Ps. 63,8: B 199
 Ps. 67,31: Patr 31
 Ps. 71,6: M 488
 Ps. 74,9: M 900–901
 Ps. 79,9.14: M 587–590
 Ps. 79,11: M 844–845
 Ps. 102,14: Patr 4
 Ps. 102,15: M 168. Disc 10
 Ps. 113,3: M 556
 Ps. 118,105: Patr 1
 Ps. 118,138: Disc 24
 Eccl. 3,20: Patr 4
 Eccl. 12,7: Patr 4
 Cant. 6,1: Patr 6–8
 Cant. 6,9: M 454–455
 Sap. 10,6: M 282.780
 Sir. 43,15: M 559–560
 Ioel 2,6: M 888
 Ioel 2,27–3,1: Patr 15–16
 Nah. 2,11: M 888
 Hab. 3,6: M 559–560
 Is. 1,30: M 885
 Is. 5,12: M 360
 Is. 7,14s.: M 598
 Is. 28,16: M 797
 Is. 33,16: Patr 21
 Is. 34,4: M 458–461
 Ier. 4,25: Patr 23
 Ier. 9,16: M 20–24
 Ier. 11,4: M 722–725
 Ier. 40,12: Patr 10–11
 Ez. 18,1 (Cod. A): B 187–188.193–194
 Ez. 21,12: Disc 41
 Ez. 37,4.11: M 916
 Dan. 3,46: M 749–751
 Dan. 3,48–50: M 564–565; B 155
 Dan. 3,50: M 302.540
 Dan. 7,27: Patr 32
 Novum Testamentum
 Mt. 5,14–15: Patr 1
 Mt. 7,6: M 467
 Mt. 10,15: App. 24

- Mt. 13,31: M 844–845
 Mt. 14,25: M 553–555
 Mt. 19,14: B 206
 Mt. 21,9–16: B 182–183
 Mt. 21,19: M 440
 Mc. 6,48: M 553–555
 Lc. 16,19–24: M 689–693
 Lc. 17,2: M 474
 Lc. 24,51: M 557–558
 Io. 2,1: B 118–119
 Io. 2,1–11; 4,46: M 365–367
 Io. 10,11.14: Patr 10
 Io. 12,24: M 843
 Acta 1,9: M 557–558
 Acta 2,16–17: Patr 15–16
 Eph. 3,18: Patr 18
 Rom. 12,15: M 914
 1 Cor. 15,52: Patr 29; App 16
 2 Tim. 4,1: App. 25
 Heb. 9,1: M 512
 Ep. Iac. 5,17: B 157
 Ep. Iac. 5,17–18: B 164
 1 Petr. 2,6: M 797
 2 Petr. 1,11: Patr 32
 Apoc. 8,7: M 769–770
 Apoc. 22,16: M 534
- ***
- Aeschylus
 Choephorae 928: M 59–60
 Eumenides 307s.: M 4–5
 Anthologia Graeca, App. II 743,10
 (Cougny): Disc 17
 Anthologia Palatina
 VI 214 Schol.: Disc 19
 IX 573,4: M 914
 IX 575,4: Disc 5
 XVI 213: Disc 16
 Aristophanes
 Aves 232f.: M 335
 Equites 9: M 3
- Plutus 423ss.: M 136
 Aristoteles apud Athenaeum 8,2
 (III 229,11 Kaibel): M 620
 Aristoteles
 Hist. an. 552 B 16: M 702–704
 Phys. III 5, 205 A 3: M 763–764
 Athanasius Alexandrinus, Quaest.
 ad Antiochum ducem, PG
 28,689: M 484
 Athenaeus, Dipnosopistae 2,20 (I
 101,24 Kaibel): M 128
 Basilius Caesariensis, De virg., PG
 30,688: M 639
 Claudius Aelianus, De nat. an. X
 33: M 599
 Constantinus Acropolita, Myth. 4
 (ed. Papadopoulos-Kerameus,
 Deltion Hist. Ethnol. Het. 3
 [1889], 448–50): B 30–33
 Constantinus Manasses
 frg. 11,7–8 (Mazal): M 702–704
 frg. 29 (Mazal): M 49–50
 frg. 66 (Mazal) (Max. Planud.):
 M 59–60
 frg. 80,11 et 149,4 (Mazal):
 M 168
 frg. 102,4 (Mazal): M 717
 Constantinus Rhodius, Descr. eccl.
 Apost. (Legrand) 323: M 2
 Cosmas Vestitor, Laud. in Jo.
 Chrys. (ed. C. Dyobuniotes, Epe-
 teris Hetair. Byz. Spud. 16, 1940,
 151–155) p. 153,1.37: Patr 6
 Cyrillus Scythopolitanus, Vita
 Euthymii 23,12s.; Vita Cyriaci
 223,19–22: M 299–302
 Dio Chrysostomus 13,21: M 831–
 835
 Ecthesis Chronica 30,16ss. (Lam-
 pros): App. 22
 Ephraem Syrus
 De monachis (ed. K. Phrantzoles,

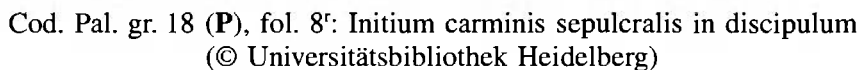
- Ἐφρ. τοῦ Σύρου ἔργα V, Thessalonike 1994, 251–254) 1: M 599
 Precationes ad dei matrem,
 Prec. 8 (Phrantzoles VI 397,8):
 Patr 32
- Euripides
 Alcestis 461: Disc 12
 Hecuba 611: Disc 39
 Medea 1187: M 917
 Phoenissae 960: Patr 10
- Eustathius Macrembolita
 Hysm. I 4: M 173
 Hysm. VII 9,3: B 102
- Eustathius Thessalonicensis
 ad Il. 1,286,4 (van der Valk):
 M 50
 ad Il. 2,264,21 (van der Valk):
 M 168
 ad Il. 3,823,3 (van der Valk):
 M 87–88
 ad Il. 4,299,17 (van der Valk):
 M 3
 ad Od. 1,157,30 (Stallbaum):
 M 226
 ad Od. 1,438,13 (Stallbaum):
 M 177
 ad Od. 2,129,41 (Stallbaum):
 App 18
 Expugnatio Thessalonicae 108,
 30 (Kyriakidis): M 136
 Op. min. 24,60 (Wirth): Disc 13
- Euthymius Tornices (ed. Papado-
 poulos-Kerameus, Noctes Petro-
 politanae, St. Petersburg 1913),
 206, 49: M 883
- Flavius Philostratus, Vita Apollonii
 5,6,4: M 556
- Georgius Acropolita, C. Lat. 1,4 (II
 35,1 Heisenberg): Patr 4
- Georgius Pisida
 Bellum Avaricum 28 (Pertusi):
 App 3
- Heracl. I 8. 14 (Pertusi): M 902
 Heracl. I 177 (Pertusi): Disc 20
- Gregorius Antiochus, Epitaphia
 (ed. Sideras, 25 uned. byz. Gra-
 breden) 152,18 : Disc 39
- Gregorius Nazianzenus
 In seipsum, PG 37,1440: M 59–
 60
- Gregorius Nazianzenus
 Oratio 15, PG 35,921B: Disc 20
 Oratio funebris in Basilium 23,4
 = or. 43,23,15 (Bernardi): M
 115–116
 Oratio funebris in Basilium 57,6
 = or. 43,7,14 (Bernardi): M 299–
 302
- Gregorius Nyssenus
 De vita Mosis II 153,16: Disc
 20
 GNO 9,116,22: M 4–5
- Hephaestio Thebanus, Apotelesm.
 111,18 (Pingree): M 810–811
- Herodianus I 17,8 (35,22s. Sta-
 venhagen): Disc 33
- Hesiodus
 Opera 345: M 226
 Theogonia 319–320: M 72
- Homerus
 Il. 2,308–314: M 645
 Il. 4,406: M 792
 Il. 6,181–182: M 72
 Il. 7,452: M 796
 Il. 11,241: M 154–155
 Il. 15,743: M 826–829
 Il. 16,80: M 826–829
 Il. 16,112–125: M 109–114
 Il. 17,425: B 158
 Il. 18,397: M 324–325
 Il. 21,12ss.: B 30–33
 Il. 21,324: M 824
 Il. 21,436: M 796
 Od. 1,58s.: M 11–12

- Od. 5,402: B 180
 Od. 8,332: M 324–325
 Od. 12,60: B 180
 Od. 19,163: M 29
 Hyginus, *Fabulae* 41: M 819
 Ioannes Camaterus 284 (Weigl): M 810–811
 Ioannes Chrysostomus
 De jejun., PG 60,713: App 9
 Epist. ad Olympiad., Ep. 10,1 (Malingrey): Disc 19
 Fragm. in Jer., PG 64,856,51: M 20–24
 In epist. ad Coloss., PG 62, 314,49: Disc 6
 Ioannes Cinnamus 280,25: Disc 19
 Ioannes Tzetzes
 Hist. V 387–398: M 710
 Schol. ad Lycophr. 17 (p. 16, 17–18 Scheer): M 81–83
 Iosephus Flavius, AJ 1,34,4: M 865–866
 Lycophron 1429; cf. scholion ad locum (p. 388,4–5 Scheer): M 168; Disc 10
 Manuel Holobolus
 ed. Treu, BZ 5 (1896) 546: M 128
 Enc. in imp. Mich. Palaeologum 35,14, ed. Treu, Progr. Potsdam 1906: Patr 6
 Manuel Philes
 I 88,32 (Miller): Disc 24
 I 332,10 (Miller): Patr 7
 II 202,189 (Miller): M 29
 Michael Choniata
 I 257,17 (Lampros): M 26
 II 364,22–24 (Lampros): M 645
 Michael Psellus
 Poem. 17,15 (Westerink): App 3
 Poem. 17,66 (Westerink): Disc 25
 (Ps.-)Michael Psellus, Poem. 91,15s. (Westerink): M 29
 Nicephorus Uranus, Ep. 36,36 (ed. Darrouzès, *Epistoliers*, 1960: B 15
 Nicephorus Patriarcha, Ref. et eversio 204,70 (ed. Featherstone, Turnhout 1997): B 76
 Nicetas Choniata
 Historiae 135,16–17 (van Dieten): M 268–269
 Historiae 445,29 (van Dieten): M 157–158
 Or. et ep. 22,3 (van Dieten): M 29
 Nicolaus Callicles
 37,14 (Romano): App 3
 37,33s. (Romano): M 808
 Nonnus, *Dionysiaca* 8,367–9,4: M 362
 Oppianus, Hal. 1,134: M 620
 Origenes, Comm. in ev. Mt. 10,7: M 653–660
 Philo Alex., De Abrahamo 147: M 282
 Ps.-Phocylides 49: M 60
 Photius, Ep. 245,66 (Laourdas-Westerink): Disc 18
 Physiologus, c. 7: M 710
 Pindarus, Ol. 8,30: M 796
 Prosuch 1,300 (p. 44, ed. Treu, Eust. Macr. aen. Progr. Breslau 1893): M 47
 Proverbia:
 Corp. Paroem. Gr. I 19,5 (Zenob. 1,49); II 140,20 (Mac. Chrysoc. 1,63); D. Karathanasis, *Sprichwörter* ..., München 1936, Nr. 12: M 177
 I 32,1 (Zenob. 2,1); II 9,3 (Diog. 1,52); Karathanasis Nr. 198: M 386–387
 I 32,15 (Zenob. 2,6): B 68
 I 345,10 (Plut. 22); Karathanasis Nr. 196: M 374

- II 62,3 (Greg. Cypr. 1,63); 321,5
(Mich. Apost. 4,61); Karathanasis Nr. 1: M 56
II 638 (Mich. Apost. 15,35); Karathanasis Nr. 76: M 630
Strömberg, Greek Proverbs. Göteborg 1954, p. 15 et 48: B 76
Registrum Patriarchatus Constantinopolitani (ed. Hunger [et al.]), II, 1995, p. 98 (ad documentum 110,30s.): B 76
Sappho 55 L.-P.: App 2
Scholia ad Odysseam 1,59 (cf. Luc., Patr. Enc. 11,5): M 11–12
Sextus Empiricus, Adv. Mathem. V 44 (III 148,26 Mutschmann-Mau): M 28
Sophocles, Trach. 919: M 917
Stephanus Byzantius, Ethn. 346,12: M 354–355
Suda α 807: M 177
Suda σ 124: M 630
Theodorus Daphnopata, Epist. 40,51 (Darrouzès-Westerink): Disc 23
Theodorus Hexapterygus, Epit. in Steph. Choreget. 237,12 (Sideras, 25 uned. byz. Grabreden): Disc 15
Theodorus Prodromus
Poem. hist. 18,23 (Hörandner): M 173
Poem. hist. 25,51 (Hörandner): Disc 31
Poem. hist. 60a,1 (Hörandner): M 29
Rhod. I 16: M 212
Rhod. IV 243: M 293
Theodorus Studites, Cantica II 4 (ed. J. B. Pitra, Anal. Sacra I, Parisiis 1876, 339): M 592–598
Theophanes Continuatus 173,7; 257,4: M 886
Theophrastus 60 (Gercke): M 702–704
Theophylactus Bulgarus, Poem. 14,1 (Gautier): B 102
Thucydides III 116,1: M 758–761

Tafelanhang

Der Abdruck erfolgt mit freundlicher Genehmigung
der Universitätsbibliothek Heidelberg
und der Biblioteca Apostolica Vaticana

Cod. Vat. Barb. gr. 240 (B), fol. 71r: Initium carminis de incendio
(© Bibliotheca Apostolica Vaticana)